

การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน

สารนิพนธ์

ของ

นางปนัดดา กริมละ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน

บทคัดย่อ
ของ
นางปนัดดา กริมละ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2547

ปนัดดา กริมละ. (2547). การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน.

สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ไพศาล อ้นประเสริฐ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน และการดำเนินการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และป้องกันพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำการศึกษาเป็นรายกรณี

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จำนวน 5 คน โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ทัศนศึกษาประวัติ บันทึกประจำวัน แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบประเมินตนเอง และแบบสำรวจตนเอง

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน มีสาเหตุมาจากสภาพครอบครัวแตกแยก สภาพแวดล้อมทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม และพฤติกรรมการสอนของครู
2. นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า การศึกษารายกรณี สามารถทำให้นักเรียนมีการปรับตัวในการดำเนินชีวิตและการเรียนได้อย่างเหมาะสม

CASE STUDIES ON STUDENTS WITH DISRUPTIVE
BEHAVIOR IN CLASSROOMS

AN ABSTRACT
BY
MRS. PANADDA KREMLA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2004

Panadda Kreemla. (2004). *Case Studies on Students with Disruptive Behavior in Classrooms*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor : Paisarn Unprasert.

The purpose of this research were to study the causes for disruptive behavior in classrooms ; and to help, to solve problems, and to prevent disruptive behavior in classrooms of Prathom Suksa 6 students, through case studies.

The sources of data for this study were 5 Prathom Suksa 6 students with disruptive behavior in classrooms in Sarasart Phattana School, Yannawa, Bangkok in the Academic Year 2003 (B.E. 2546), derived through the purposive sampling technique. The instrument use for collecting the data included observation, interview, home visit, auto-biography, diary, questionnaire, tests, self-assessment, and self-survey.

The research finding was summarized as follows:

1. The disruptive behavior in classrooms of students had causes from broken home condition, social environment, improper raising, and teacher's teaching behavior.
2. In addition, it was found that the case studies could help students appropriately adjust to living and learning.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสรณิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสรณิพนธ์

.....
(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา)

..... กรรมการ
(อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง)

อนุมัติให้รับสรณิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุภากุล)

วันที่..... เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ประกาศขอบคุณการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากบุคคลหลายท่านที่ทำให้ผู้วิจัยมีความตั้งใจและกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ที่ให้คำแนะนำทั้งข้อเสนอนแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานวิจัย และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง หัวหน้าภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทา สู้รักษา อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวทุกท่าน ที่ให้ความเมตตา และให้คำแนะนำในการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตสาสน์พัฒนา และคณะครู ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณบุปผา นาคจุ เพื่อนและน้องที่แสนดี ที่ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งคุณมนัส สังข์คร ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการแนะแนว รุ่นที่ 1 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และขอขอบคุณชายทั้ง 2 คน ที่เป็นกำลังใจ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอถวายเป็นมรดกถึงพระคุณของบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่มีพระคุณและได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ปนัดดา กริมละ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ภูมิหลัง 1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า 3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า 3
	นิยามศัพท์เฉพาะ 3
	ข้อตกลงเบื้องต้น 5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียน 6
	ความหมายของพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียน 6
	สาเหตุของพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียน 7
	ลักษณะของพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียน 7
	การแก้ไขพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียน 8
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียน 8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี 10
	ความหมายของการศึกษารายกรณี 10
	จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี 11
	ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี 12
	กระบวนการในการศึกษารายกรณี 13
	วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี 19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี 20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	21
	แหล่งข้อมูล	21
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	21
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	22
	วิธีการศึกษารายกรณี	28
	แบบแผนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
	ลักษณะทั่วไปของกรณีศึกษา	38
	การสังเกต และการบันทึกการสังเกต	38
	การสัมภาษณ์	40
	การเยี่ยมบ้าน	42
	อัตตชีวิประวัติ	43
	บันทึกประจำวัน	43
	แบบสอบถาม	44
	แบบทดสอบ แบบประเมิน และแบบสำรวจตนเอง	44
	การวินิจฉัย	45
	การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม	46
	การทำนายผล	47
	การติดตามผล	48
	ข้อเสนอแนะ	48
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
	บทย่อ	90
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	90
	แหล่งข้อมูล	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	90
วิธีดำเนินการศึกษา	91
สรุปผลการศึกษา	91
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	115
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	121
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	145

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการด้วยกัน เช่น สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การจัดระบบการเรียนการสอน เนื้อหาสาระของวิชาที่สอน ความสามารถของครูผู้สอน ภูมิหลังของครอบครัว และระดับสติปัญญาของผู้เรียน แต่ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการศึกษานอกเหนือจากปัจจัยที่กล่าวมาก็คือ ตัวของนักเรียน และความร่วมมือของนักเรียนในการเรียน เพราะในปัจจุบันนี้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนประสบอยู่เสมอ เป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้เรียน โดยเฉพาะในขณะที่ครูสอน นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ ตั้งใจเรียน เช่น เล่นกัน แหย่กัน ลุกจากที่เดินไปเดินมาคุยกันนอกเรื่อง และส่งเสียงดัง ไม่ทำงาน ที่ครูมอบหมาย พฤติกรรมเหล่านี้ทำให้การสอนของครูต้องหยุดชะงัก ไม่ต่อเนื่อง ซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน นักเรียนที่ต้องการเรียนก็จะมีความรู้สึกไม่พอใจ พฤติกรรมของนักเรียนที่ก่อความวุ่นวายในชั้นเรียน เป็นผลให้การเรียนการสอนไม่บรรลุเป้าหมายที่ครูตั้งไว้ (ประภาพรรณ นาคข้าพันธ์, 2537 ; อ้างอิงจาก ภรณ์ อินทศร, 2526)

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาตัวผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ การพัฒนาด้านสติปัญญาจะเป็นด้านที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นด้านที่เห็นผลได้อย่างชัดเจน ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถสูง มักจะได้รับการยอมรับมากกว่าผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถต่ำ การพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนยังทำได้ในขีดจำกัด และสิ่งหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของผู้เรียนก็คือ พฤติกรรมในขณะเรียนของผู้เรียนเอง ซึ่งแสดงออกในแง่ของการก่อความวุ่นวายในชั้นเรียน ทำให้ห้องเรียนเกิดความไม่สงบ รบกวนผู้เรียนคนอื่น ๆ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และผลเสียของการมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน นั่นก็คือทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนที่ครูอธิบายได้ชัดเจน และยังทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกประการหนึ่งคือ ผู้เรียนไม่สามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเท่าที่ศักยภาพของเขาควรจะเป็น (ปาริชาติ หม่อมถวิล, 2543 : 1 ; อ้างอิงจาก สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2526 : 24-25)

พฤติกรรมก่อนวัยในชั้นเรียนของนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งเกิดขึ้นมานานแล้ว และบุคลากรหลายฝ่ายได้พยายามหาทางแก้ไข ปัญหาเหล่านี้ตลอดมา (ปาริชาติ หม่อมฉัตรวิไล, 2543 : 1 ; อ้างอิงจาก สมโภชน์ เขี่ยมสุภาษิต, 2526 : 26) พฤติกรรมก่อนวัยในชั้นเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ครูประสบนั้นมีหลายอย่าง เช่น พฤติกรรมลุกออกจากที่นั่ง พฤติกรรมพูดคุยส่งเสียงดัง พฤติกรรมไม่สนใจเรียน ไม่ทำงานตามที่ครูสั่ง ขัดแย้งกับครู ขอบคุ้ยในห้องเรียนขณะที่ครูสอน (นันทนา จุฑังคะ, 2527 : 35-37 ; อ้างอิงจาก สำเริง บุญเรืองรัตน์, 2512 : 113-116)

ดังนั้นครูจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่จะลดพฤติกรรมก่อนวัยในชั้นเรียนของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งวิธีการที่ใช้ นั้น มิใช่ด้วยการว่ากล่าวตักเตือนและอบรมเท่านั้น แต่ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจตนเอง ยอมรับและเข้าใจตนเอง มองตนเองในแง่ของความเป็นจริงได้ถูกต้อง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มองเห็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุงตนเองและพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้นตามศักยภาพที่เขามีอยู่ ในการปรับพฤติกรรมก่อนวัยในชั้นเรียน

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการสอนในโรงเรียนสาธิตสาสน์พัฒนา เป็นเวลา 15 ปี จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและจากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2546 พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมก่อนวัยในชั้นเรียนในขณะที่ครูกำลังสอนและในขณะที่ครูให้งานทำ ซึ่งแสดงออกในลักษณะดังนี้ คือ พฤติกรรมก่อนวัยขณะครูสอน ได้แก่ ตะโกนเสียงดัง ทำเสียงประหลาด เคาะโต๊ะ นำของเล่นขึ้นมาเล่น นำขนมมารับประทาน พูดแทรกครุ่นนอกเรื่องที่สอน ล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน และพฤติกรรมก่อนวัยขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ ได้แก่ คุยกันไม่ทำงาน ตะโกนเสียงดัง เคาะโต๊ะ ร้องเพลง ทะเลาะกับเพื่อน ตบศีรษะเพื่อน และลุกเดินไปเดินมา นักเรียนแสดงพฤติกรรมเหล่านี้บ่อย ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ครูสอน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนวัยในชั้นเรียน โรงเรียนสาธิตสาสน์พัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร เพื่อลดพฤติกรรมก่อนวัยในชั้นเรียน เนื่องจากการศึกษารายกรณีเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียน โดยเน้นให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตลอดจนช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองโดยใช้กระบวนการที่ชัดเจนและมีระบบ ซึ่งเหมาะสำหรับการลดพฤติกรรมก่อนวัยในชั้นเรียนของนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนและให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อดำเนินการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา โดยทำการศึกษารายกรณี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่สามารถทำการศึกษารายกรณีจนเกิดความชำนาญ ได้นำวิธีการศึกษารายกรณีไปใช้ลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษารายกรณี (Case Study) หมายถึง กระบวนการที่ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการช่วยเหลือให้นักเรียนลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน ตลอดจนป้องกันมิให้กลับไปมีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน และส่งเสริมให้มีพฤติกรรมตั้งใจเรียน วิธีการที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษามี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน หมายถึง การที่ผู้วิจัยตั้งจุดมุ่งหมายหรือกำหนดว่าจะศึกษาปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และผู้วิจัยได้คาดคะเนว่าพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนเกิดขึ้นจากสาเหตุใดบ้าง โดยอาศัยความรู้ประสบการณ์ หรือค้นหาข้อเท็จจริงโดยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามคาดคะเนหรือไม่

1.2 การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การที่ผู้วิจัยหาข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐานแล้ว โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การเขียนอัตตชีวะประวัติ และบันทึกประจำวัน แบบทดสอบ แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตีความหรือแปลความหมายเพื่ออธิบายเหตุและผลของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนที่เกิดขึ้น

1.3 การวินิจฉัย หมายถึง การที่ผู้วิจัยนำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากหลาย ๆ วิธีการมาเป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่าพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง โดยใช้แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบทดสอบการปรับตัว แบบสอบถาม แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น แบบสำรวจตนเองอัตตชีวะประวัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน

1.4 การช่วยเหลือ หมายถึง การทำให้เด็กที่มีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลงด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล การเยี่ยมบ้าน เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองในการขอความร่วมมือที่จะช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของเด็ก รวมถึงการให้ข้อมูลและข้อสนเทศ ตลอดจนการแนะนำวิธีการเรียนที่เหมาะสมเพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาตนเองในทุกด้าน และส่งเสริมความสามารถของนักเรียนแต่ละคน พร้อมทั้งดูแลเอาใจใส่โดยการติดตามผลเป็นระยะ ๆ จนกว่านักเรียนจะสอบปลายปี

1.5 การทำนายผล หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าว่าเด็กที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไรในอนาคต ด้วยการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และสภาพแวดล้อม

1.6 การติดตามผล หมายถึง การที่ผู้วิจัยประเมินผลหลังจากช่วยเหลือเด็กไปแล้วว่า ได้ผลเป็นอย่างไร ถ้ายังไม่ได้ผลดีควรมีการหาทางช่วยเหลือต่อไป

1.7 การสรุปผล หมายถึง การที่ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่ได้จากการศึกษารายกรณีของเด็กที่มีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน การให้การช่วยเหลือ การให้ข้อเสนอแนะสำหรับเด็ก บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และบุคคลที่สนใจที่จะศึกษาต่อไป

2. พฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกถึงความไม่เหมาะสมขณะเรียนหนังสือในห้องเรียน อันทำให้การเรียนการสอนหยุดชะงัก ไม่ต่อเนื่อง

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียนทั้ง 5 คน รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ผู้วิจัยได้ใช้ชื่อสมมติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาความลับ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน
  - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน
  - 1.2 สาเหตุของพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน
  - 1.3 ลักษณะของพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน
  - 1.4 การแก้ไขพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน
  - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
  - 2.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี
  - 2.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี
  - 2.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี
  - 2.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี
  - 2.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี
  - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

1. ความหมายของพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน (Disruptive Outburst) หมายถึง พฤติกรรมที่รบกวนห้องเรียน รบกวนความสงบ ความเป็นระเบียบในห้องเรียน (พรชูลี อาชวอำรุง และสงบ ลักษณะ. 2519 : 49-55)

โปรเดน และคนอื่น ๆ (ลัดดา แซ่ปั้ง. 2530 : 30 ; อ้างอิงจาก Broden and others. 1970 : 199) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมลุกออกจากที่นั่ง ส่งเสียงดัง พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน และไม่ทำงานตามที่ครูมอบหมาย

มิลแมน และคนอื่น ๆ (ลัดดา แซ่ปั้ง. 2530 : 30 ; อ้างอิงจาก Millman and others. 1970 : 147) กล่าวว่า พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่มีลักษณะก้าวร้าว ซุกซนไม่อยู่กับที่ ไม่ทำงานตามที่ครูมอบหมาย และพูดคุยกับเพื่อน

เขาวภา กัณฑ์วิชากุล (2530 : 4) ได้อธิบายความหมายของพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ได้แก่ พฤติกรรมดังต่อไปนี้คือ พฤติกรรมทางวาจา หมายถึง พฤติกรรมที่มีลักษณะ คู่หรือส่งเสียงรบกวนในขณะที่ครูสอน

พฤติกรรมทางกาย หมายถึง พฤติกรรมที่มีลักษณะก่อกวนความสงบในห้องเรียน เช่น เคาะโต๊ะ แก้วน้ำ ลุกจากที่นั่ง แหย่เพื่อน

จากความหมายของพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในลักษณะไม่ตั้งใจเรียนในลักษณะต่าง ๆ

2. สาเหตุของพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน

เด็กที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนนั้นมีสาเหตุมาจากเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ (สมพร สุทัศนีย์. 2523 : 45)

1. เรียกร้องความสนใจเพราะขาดความเอาใจใส่จากพ่อแม่ พ่อแม่มีงานมากเกินไป
2. ขาดความรักความอบอุ่น
3. พ่อแม่รักตามใจและปกครองลูกไม่เป็น
4. พ่อแม่ไม่ค่อยอยู่บ้าน มักปล่อยให้เล่นตามลำพังเสมอ
5. ไม่มีเพื่อนเล่น
6. มีความคับข้องใจเพราะพ่อแม่บังคับมากเกินไป

3. ลักษณะของพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน

พรชูลี อาชาวอำรุง และสงบ ลักษณะ (2519 : 49-55) กล่าวว่า ลักษณะของเด็กที่มีพฤติกรรมก่อนนอนความสงบ ความเป็นระเบียบในห้องเรียน มีดังนี้ พุดตะโกนเสียงดัง ชอบทำเสียงดังโดยการกระแทกของ ทูบตีตะ ทำแก้วล้ม ยกแก้วล้ม เดินออกนอกห้องเรียน เดินไปมารอบ ๆ ห้อง รบกวนการทำงานของเพื่อนโดยการเข้าแหย่และยืนอุดหูเพื่อขัดขวางการทำงานของเพื่อน

ผดุง อารยะวิญญู (2528 : 14) กล่าวว่า ลักษณะพฤติกรรมที่ก่อกวนในชั้นเรียน ได้แก่ การก่อกวนความวุ่นวาย ไม่ทำการบ้าน ไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เดินไปรอบห้อง นั่งเหม่อลอย เดินออกนอกห้องเรียน ตบตีระแยะเพื่อน

สรุปลักษณะของเด็กที่มีพฤติกรรมก่อกวน คือ เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์ปกติอันจะสร้างปัญหาให้แก่ตัวเองและผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของเด็ก ทำให้ผลการเรียนเลวลง

4. การแก้ไขพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

สมพร สุทัศน์ีย์ (2523 : 46) ได้เสนอวิธีการแก้ไขพฤติกรรมก่อกวนของเด็กไว้ดังนี้

1. ครูจะไม่ให้ความสนใจแก่พฤติกรรมที่รบกวนห้องเรียนนอกเสียจากว่าเป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
2. เมื่อมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ก็ให้ความสนใจหรือให้สิ่งที่เด็กพอใจ
3. อาจจะมีให้นักเรียนควบคุมตนเองโดยการตั้งเกณฑ์ไว้ว่าควรจะมีพฤติกรรมก่อกวนได้กี่ครั้งในเวลาที่กำหนด

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

งานวิจัยในต่างประเทศ

โอแลรี่ และคนอื่น ๆ (ศิริลักษณ์ รักษาทรัพย์. 2534 : 20 ; อ้างอิงจาก O'Leary and others. 1987 : 3-13) ได้ทดลองใช้โปรแกรมการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในโรงเรียนเทศบาล : แบบจำลองและการวิเคราะห์ระบบ โดยใช้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลซึ่งมีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน พฤติกรรมไม่ปฏิบัติตามกฎของ ห้องเรียน จำนวน 7 คน จากการทดลองพบว่า ในระยะที่ใช้แรงเสริมสามารถลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนและพฤติกรรมไม่ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนได้มากที่สุด

โบลสตาด และจอห์นสัน (Boldstad andf Johnson. 1972 : 443-454) ใช้กระบวนการควบคุมตนเองในการลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียนเกรด 1 และ 2 จำนวน 38 คน ที่มีพฤติกรรมก่อกวน อันได้แก่ พูดคุยเสียงดัง การทำเสียงดังโดยไม่ได้รับอนุญาต ตีเพื่อนในชั้นเรียน ลุกจากที่นั่งหรือวิ่งเล่นในชั้นเรียน ผลปรากฏว่า การฝึกกระบวนการควบคุมตนเองมีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนมากกว่าการเสริมแรงจากภายนอก

โอแลรี่ และคนอื่น ๆ (O'Leary and others. 1987 : 10-15) ได้ใช้วิธีสังเกตและประเมินตนเองปรับพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนของเด็กชายอายุ 9-10 ปี จำนวน 7 คน ผลปรากฏว่า พฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนลดลง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน สรุปได้ว่า วิธีการที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน ได้แก่ การเสริมแรงทางบวก ซึ่งได้ศึกษาในแง่ของการแผ่ขยายข้ามพฤติกรรมสภาพการณ์และการคงอยู่ของพฤติกรรม การควบคุมตนเอง และการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

งานวิจัยในประเทศ

ประเทือง ภูมิภักทราคม (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกปรับพฤติกรรมก่อนนอนชั้นเรียนในห้องเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาในแง่ของการแผ่ขยายข้ามพฤติกรรมสถานการณ์และการคงอยู่ของพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนชาย 3 คน และนักเรียนหญิง 2 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองดีกว่าในกลุ่มควบคุมในเรื่องการแผ่ขยายข้ามพฤติกรรมตามช่วงเวลาการแผ่ขยายข้ามพฤติกรรมสถานการณ์และการแผ่ขยายข้ามพฤติกรรมสถานการณ์ เวลา ส่วนการแผ่ขยายข้ามพฤติกรรมสถานการณ์และผลของการคงอยู่ของพฤติกรรมนั้น นักเรียนในกลุ่มควบคุมดีกว่านักเรียนในกลุ่มทดลอง

เยาวภา กันทรวิชัยกุล (2530 : 39) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน ในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนป่าโมกข์วิทยาภูมิ จังหวัดอ่างทอง จำนวน 14 คน ผลการศึกษาพบว่า การฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนลดลง

ลัดดา แซ่ปั้ง (2530 : 64) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพเพื่อลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 16 คน ผลการทดลองพบว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพ สามารถทำให้นักเรียนไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนลดลง

อรอนงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : 48) ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดลดลง และนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดลดลง และเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุด

ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการควบคุมตนเองและกลุ่มที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม พบว่า ทั้งสองวิธีให้ผลไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน สรุปได้ว่า พฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และเป็นพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อสภาพการเรียนรู้ การสอน แต่พฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนสามารถปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน เพื่อที่จะลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

1. ความหมายของการศึกษารายกรณี

พรหมธิตา แสนคำเครือ (2528 : 70) กล่าวว่า การศึกษาเป็นรายกรณีเป็นกระบวนการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลเป็นรายกรณีต่อเนื่องกันไประยะหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะหาทางช่วยให้บุคคลปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นทุกด้าน เช่น อารมณ์ สังคม เจตคติ ความสนใจ และการเรียน เป็นต้น

พนม ลีมาอารีย์ (2530 : 17) กล่าวว่า การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลอย่างลึกซึ้งและวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเช่นนั้น หรือมีพฤติกรรมแปลกไปว่ามีสาเหตุมาจากอะไร รวมทั้งแปลความหมายของพฤติกรรมนั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับปัญหาและการปรับตัวของบุคคลนั้นอย่างไร

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 3) กล่าวว่า การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี คือ การศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญหน่วยหนึ่งในสังคม เช่น บุคคล กลุ่ม ชุมชน สถาบัน ฯลฯ โดยเฉพาะในปัจจุบันเน้นศึกษารายละเอียดของแต่ละบุคคล การศึกษารายละเอียดนี้ จะต้องศึกษาต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ เช่น พัฒนาการด้านต่าง ๆ ความสามารถพิเศษด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้าน ถ้าในรายที่เป็นปัญหาจะได้ใช้เป็นแนวทางในการที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไข แต่ถ้าในรายละเอียดที่ไม่เป็นปัญหา จะได้ใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม หรือนำไปเป็นแบบฉบับแก่บุคคลอื่นต่อไปในปัจจุบันและอนาคต

สรุปได้ว่า การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล หรือศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของหน่วยใดหน่วยหนึ่งในสังคมอย่างลึกซึ้ง ต่อเนื่องกันไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง และวิเคราะห์ วิวินิจฉัยถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็น พร้อมทั้งแนวทางการช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม เพื่อให้บุคคลที่ถูกศึกษานั้นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527 : 8-9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณีว่ามีจุดมุ่งหมายหลัก 2 ประการ คือ

1. เพื่อใช้ในการแนะแนวและให้คำปรึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็นจุดมุ่งหมายย่อย ๆ ดังนี้
  - 1.1 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวินิจฉัยและการรักษา ในรายที่มีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการปรับตัว ปัญหาการเรียน ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การลักขโมย การพูดประชด โศกจิต โรคประสาท ฯลฯ

- 1.2 เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจบุคคลได้อย่างละเอียด ลึกซึ้ง ทุกแง่ทุกมุม อันเป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษา

- 1.3 เพื่อให้บุคคลที่รับการศึกษาได้รู้จักวิเคราะห์ตนเอง จนเกิดความเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้องตรงความเป็นจริง

- 1.4 เพื่อใช้อบรมครูประจำการให้เข้าใจวิธีการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณียิ่งขึ้น อันเป็นผลให้งานแนะแนวและให้คำปรึกษามีบุคลากรที่จะช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น

2. เพื่อใช้ในกรณีอื่น ๆ ได้แก่

- 2.1 เพื่อใช้ในการวิจัย โดยศึกษาสาเหตุในอดีตและปัจจุบัน เพื่อทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต อาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้

- 2.2 เพื่อการติดตามผลของการใช้เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ อันเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

- 2.3 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษานักเรียนทุกคน ๆ ไป ที่ผู้ศึกษาสนใจอาจเป็นความสามารถพิเศษ การมีบุคลิกภาพดีเพื่อไปใช้เป็นแบบฉบับที่ดีต่อไป

นอกจากนี้ พนม ลิมอารีย์ (2530 : 18) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการศึกษารายกรณีไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสืบค้นหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมผิดปกติ ซึ่งทางโรงเรียนจะได้รับความช่วยเหลือและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

2. เพื่อสืบค้นกระบวน (Pattern) ของพัฒนาการของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ซึ่งทางโรงเรียนจะได้ให้การส่งเสริมพัฒนาได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง สามารถพัฒนาตนเอง สามารถวางแผนชีวิต สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อและเลือกอาชีพ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กของตนได้ดีขึ้น และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ปัญหาของบุตรหลานของตน
5. เพื่อช่วยให้คณะครูได้เข้าใจนักเรียนอย่างละเอียดลึกซึ้งถูกต้อง และนำผลของการศึกษารายกรณีไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

3. ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 970) ได้แบ่งประโยชน์ทางการศึกษานุคคลเป็นรายกรณีทำให้เกิดประโยชน์ได้ 2 ทาง คือ

1. ประโยชน์ทางตรง คือ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ศึกษาเอง ซึ่งแบ่งออกได้หลายประการ คือ ทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น เข้าใจสาเหตุของปัญหาได้กว้างขวาง ขณะเดียวกันก็ทำให้เป็นบุคคลที่รู้จักใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นระบบระเบียบ
2. ประโยชน์ทางอ้อม คือ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้ได้รับการศึกษา คือ ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจพฤติกรรมของผู้รับการศึกษ ซึ่งสามารถให้การช่วยเหลือได้ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ และในขณะเดียวกันผู้รับการศึกษาก็จะเข้าใจตนเองมากขึ้น และรู้จักวิธีปฏิบัติตนเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาหรือส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษารายกรณี ดังนี้

1. ทำให้ผู้ทำการศึกษาทราบรายละเอียดของบุคคลหลายด้าน ได้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของบุคคลอย่างแท้จริง
2. ทำให้ผู้ทำการศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จนทำให้ผู้ทำการศึกษามองเห็นแนวทางที่จะช่วยเหลือบุคคลได้
3. ทำให้ผู้ทำการศึกษามีความรู้และเกิดทักษะในการแนะแนวเพิ่มขึ้น รู้จักแก้ปัญหาโดยใช้ข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ
4. ทำให้ผู้ถูกศึกษามีโอกาสได้ปรับปรุงตนเอง แก้ไขปัญหาให้มีสภาพดีขึ้น

5. ทำให้ผู้ถูกศึกษาเข้าใจตนเองมากขึ้น
6. ทำให้สถานศึกษาได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของบุคคล และนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
7. ผลของการศึกษารายกรณีสามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างของการเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาวิจัยและการสอนเกี่ยวกับบุคคลที่มีรูปแบบการพัฒนาการพิเศษ

สรุปได้ว่า การศึกษารายกรณีนี้ มีประโยชน์มาก ไม่ว่าจะเป็นผู้ศึกษา ผู้ถูกศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อันได้แก่ บุคคลภายในครอบครัว สถาบันการศึกษา รวมไปถึงผู้สนใจ เป็นต้น การศึกษารายกรณีและผลของการศึกษา นอกจากจะเป็นแนวทางในการพิจารณาช่วยเหลือผู้ถูกศึกษาแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและช่วยในการคิดหาแนวทางการป้องกันการเกิดปัญหาต่าง ๆ ได้ต่อไป

4. กระบวนการในการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีเป็นวิธีการศึกษาบุคคลอย่างละเอียดทุกด้านอย่างต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน โดยการใช้เทคนิคการแนะแนวหลาย ๆ อย่าง ในการรวบรวมข้อมูลทุกด้านของบุคคล โดยมีขั้นตอนในการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อพยายามทำให้เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ควรแก่การเชื่อถือได้ (กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. 2527 : 23)

กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์ (2527 : 22-30) กล่าวว่า “กระบวนการในการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี ไม่มีกฎตายตัวแน่นอนลงไป” แต่จากความรู้และประสบการณ์จริงที่เคยได้ฝึกทำการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี จึงแบ่งกระบวนการในการศึกษาเป็นรายกรณีออกเป็น 7 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

การกำหนดปัญหา หมายถึง การที่ผู้ศึกษารายกรณีตั้งจุดมุ่งหมายหรือกำหนดว่าจะศึกษาสิ่งใดในบุคคลหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นปัญหาหรือมิใช่ปัญหา แต่เป็นความสนใจ ความสามารถพิเศษ หรืออื่น ๆ

การตั้งสมมติฐาน หมายถึง การที่บุคคลที่ทำการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณีได้คาดคะเนว่าพฤติกรรมของผู้รับการศึกษาคือเป็นผลที่เกิดขึ้นแล้วนั้น มีสาเหตุมาจากสิ่งใดบ้าง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาในการคาดคะเนเพื่อจะได้พิสูจน์ต่อไปโดยการทดสอบ หรือค้นหาข้อเท็จจริงด้วยวิธีการต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่

การตั้งสมมติฐานนั้น ควรตั้งไว้หลาย ๆ สมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ในกรณีที่พบว่าข้อเท็จจริงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนั้น การที่คนเราแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งออกมานั้น อาจไม่ได้เกิดจากสาเหตุเดียว และในทำนองเดียวกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกันก็อาจเกิดจากสาเหตุเดียวกันก็ได้ ฉะนั้นจึงควรตั้งสมมติฐานไว้หลาย ๆ สมมติฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล คือ การหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐานแล้ว โดยใช้เครื่องมือการแนะแนวเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เรากำลังศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ระเบียบสะสม การทดสอบ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การตีความหรือแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในแต่ละวิธีหรือเทคนิค เพื่ออธิบายเหตุและผลของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลนี้อาจจะทำโดยวิธีประชุมปรึกษา ด้วยการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เรากำลังศึกษาร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่ดีนั้น ควรจะต้องใช้หลาย ๆ เทคนิค และแต่ละเทคนิคควรจะใช้หลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เข้าถึงพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับการศึกษาอย่างละเอียด และตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด เทคนิคต่าง ๆ ที่นิยมใช้มี 9 เทคนิค ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, 29-30)

1. การสังเกต (Observation)

การสังเกตเป็นวิธีการหรือเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกสังเกตในการศึกษารายกรณีเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้มาก บางครั้งอาจใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์ วิธีการนี้ไม่ต้องลงทุนมากด้วยเงิน สามารถปฏิบัติได้ทุกวัน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์ได้ดีขึ้น

2. การบันทึกการสังเกต (Observational Record)

การบันทึกการสังเกตเป็นการกระทำเมื่อมีการสังเกตแล้ว โดยใช้หลักในการบันทึกดังนี้

2.1 บันทึกพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจนโดยเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง

2.2 ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจและสื่อความหมาย เพื่อผู้อื่นจะได้อ่านเข้าใจง่าย

และเข้าใจตรงกับผู้บันทึก

2.3 ควรบันทึกพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตแยกไปจากการแสดงความคิดเห็นของผู้สังเกต และบันทึกเป็นพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตในแต่ละครั้ง ไม่ควรใช้วิธีการสรุปรวมพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตหลาย ๆ ครั้งเข้าด้วยกัน

2.4 ควรบันทึกทันทีหลังการสังเกตเสร็จสิ้นลง หรืออาจบันทึกในขณะที่สังเกต หากมีการสังเกตในระยะเวลาอันยาวนาน และมีผู้สังเกตหลายคน โดยการแบ่งเวลาในการสังเกตและบันทึก

3. การสัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์เป็นการสนทนาหรือพูดคุยกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 93) รายละเอียดในการสนทนามักจะเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งควรต้องเก็บไว้เป็นความลับ ดังนั้นการสนทนานี้จึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะและสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นอย่างมาก (อารี ตัณท์เจริญรัตน์. 2526 : 96)

4. การเยี่ยมบ้าน (Home-Visit)

การเยี่ยมบ้านเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและร่วมมือกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา ข้อมูลที่ควรได้จากการไปเยี่ยมบ้าน เช่น สภาพทั่วไปของบ้าน สภาพแวดล้อมของบ้าน ลักษณะท่าทีของผู้ปกครอง ลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว เป็นต้น

5. อัตตชีวประวัติและบันทึกประจำวัน (Autobiography and Diary)

อัตตชีวประวัติ คือ การที่บุคคลได้เขียนบรรยายประวัติความเป็นมาของตนเองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนความคาดหวังในอนาคต (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 138) นอกจากนี้ พนม ลิมอารีย์ (2530 : 111) กล่าวว่า อัตตชีวประวัติเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล วิธีการจัดทำก็คือ การทำให้บุคคลเขียนประวัติความเป็นมาและเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ซึ่ง สุภาพรพรณ โคตรจรัส (2528 : 128) ยังได้กล่าวว่า อัตตชีวประวัติเป็นเทคนิคการรวบรวมข้อมูลโดยให้บุคคลเขียนเรื่องราว ประวัติชีวิตของตนเอง นอกจากนี้จะให้ทราบประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล ยังทราบถึงทัศนคติและความรู้สึกของบุคคลต่อประสบการณ์นั้น ดังนั้นอัตตชีวประวัติเป็นเสมือนเครื่องมือชนิดหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เขียนได้ บรรยายเรื่องราวของเขาอย่างเสรี ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน ไปจนถึงความหวังในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงภาพลักษณ์ของบุคคลนั้นได้

อัตตชีวประวัติ เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้บรรยายความรู้สึกเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง และประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างเสรี ตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงบุคลิกลักษณะของผู้ที่รับการศึกษา

ในการเขียนอัตชีวประวัติ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ระบายความรู้สึกที่มีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้เข้าใจผู้รับการศึกษาได้ดีขึ้น
3. เพื่อเป็นการทราบข้อเท็จจริงในการรวบรวมข้อมูลอย่างหนึ่ง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หัวข้อของอัตชีวประวัติคือ ครอบครัวของข้าพเจ้า

บันทึกประจำวัน การเขียนบันทึกประจำวันหรืออนุทินส่วนตัว เป็นส่วนหนึ่งของอัตชีวประวัติโดยการเขียนถึงประสบการณ์ในด้านกิจกรรมและความรู้สึกในแต่ละวัน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน การวิเคราะห์ก็คือ การสรุปเรื่องราวที่เขียนเล่ามาในแต่ละวันนั่นเอง

6. สังคมมิติ (Sociometry)

สังคมมิติ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมหรือในกลุ่มว่ามีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะใด เช่น สามัคคีกลมเกลียวเป็นกลุ่มใหญ่หรือแตกแยกเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกแต่ละคนได้รับการยอมรับในกลุ่มมากน้อยเพียงใด ฯลฯ (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2527 : 184)

7. แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการทำเป็นชุดคำถาม ข้อความที่เป็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง เช่น ความรู้สึก ความต้องการ สภาพครอบครัว ความสนใจ ข้อมูลส่วนตัว สุขภาพ เป็นต้น

8. แบบทดสอบ (Testing)

การใช้แบบทดสอบเป็นการรวบรวมข้อมูลที่มีระบบและเป็นวิธีที่ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรัดกุม มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน และผลที่ได้จากแบบทดสอบมีความหมายชัดเจนในการแนะแนวจึงมักจะนำแบบทดสอบมาใช้ในกรณีที่ต้องการจะได้ข้อมูลที่เด่นชัด ซึ่งเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การใช้แบบทดสอบ เมื่อต้องการจะทราบถึงความถนัด ความสนใจ ความสามารถ หรือบุคลิกภาพ เป็นต้น การใช้แบบทดสอบจะทำให้ทราบถึงชนิดหรือประเภทที่ต้องการ ทำให้ครูแนะแนวมีความสะดวกใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริง

9. ระเบียบสะสม (Cumulative Record)

ระเบียบสะสมเป็นเอกสารสำหรับบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนโดยเริ่มบันทึกข้อมูลหรือรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียน ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนกระทั่งจบการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การวินิจฉัย

การวินิจฉัย คือ การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์หรือตีความหมายของข้อมูลที่รวบรวมได้หลาย ๆ วิธีการมาพิจารณาว่าผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกัน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปทางใดมากที่สุด จะวินิจฉัยว่ามีปัญหาหรือพฤติกรรมไปแนวนั้น (กมลรัตน์ หล้าสูงรัง. 2527 : 367)

การวินิจฉัยนี้ มักจะวินิจฉัยโดยดูสมมติฐานเป็นหลัก เมื่อกระทำการวินิจฉัยปัญหาแล้วก็ควรเขียนสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา สาเหตุของปัญหาคืออะไร และควรเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือไว้ด้วย (นันทิกา แย้มสรวล. 2529 : 34-35)

ขั้นตอนที่ 4 การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

การช่วยเหลือ คือ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมเมื่อทราบสาเหตุของปัญหาก็ดำเนินการแก้ไขให้ปัญหาถูกล่วงไปให้ได้

การป้องกัน เป็นการให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่น สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา เป็นต้น ซึ่งการป้องกันนี้อาจทำได้ในรายที่ยังไม่เกิดปัญหาแล้ว แต่ป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นมาอีก

การส่งเสริม คือ วิธีการที่จะทำให้บุคคลมีพัฒนาการ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้โดยไม่มีข้อขัดแย้ง ซึ่งอาจทำได้โดยการทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เช่น การร้องเพลง การพูดคุย สนุกสนาน การไปทัศนศึกษา เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 การทำนายผล

การทำนายผล เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าผู้รับการศึกษามีสภาพการณ์เป็นอย่างไรในอนาคต นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 36) ได้เสนอแนะว่า การทำนายผลจะต้องกระทำโดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล 3 ประการต่อไปนี้

1. บุคคลแต่ละคนย่อมมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ซึ่งไม่เหมือนกับผู้อื่น
2. บุคคลแต่ละคนย่อมมีพัฒนาการไปตามลักษณะเฉพาะของตนเองอย่างต่อเนื่องกันไป
3. บุคคลแต่ละคนย่อมมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงเป็นของตนเอง ซึ่งดำเนินไปตามลักษณะ ประสบการณ์ที่เคยประสบมา และตามแผนการที่วางไว้สำหรับอนาคตของตน

ขั้นตอนที่ 6 การติดตามผล

การติดตามผลเป็นการกระทำหลังจากให้ความช่วยเหลือไปแล้ว ควรติดตามผลเพื่อประเมินว่าเมื่อทำการศึกษาและช่วยเหลือไปแล้ว ได้ผลเป็นอย่างไร และเพื่อสำรวจดูว่ามีปัญหาใหม่เกิดขึ้นกับเขาอีกหรือไม่ ถ้าพบว่ามีปัญหาใหม่เกิดขึ้นก็จะได้ให้ความช่วยเหลือได้ทันเวลาที่ นอกจากนี้ยังเป็นการติดตามผลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการให้ความช่วยเหลือว่าประสบ

ผลสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด เพื่อจะได้้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. 2527 : 371)

ขั้นตอนที่ 7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะ อาจทำได้ทั้งในขณะที่ทำการศึกษารายกรณีหรือหลังจากทำการศึกษารายกรณีแล้ว โดยทั่วไปพบว่า มักทำควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการศึกษารายกรณี และก่อนปิดการศึกษารายกรณีเป็นครั้งสุดท้าย ควรสรุปผลของการศึกษาไว้ทั้งหมด และให้ข้อเสนอแนะไว้สำหรับผู้ที่มาศึกษาบุคคลรายนี้หรือผู้ที่สนใจต่อไป (กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. 2527 : 372)

ธีรวุฒิ ประทุมพนรัตน์ (2530 : 16-17) ได้กล่าวว่า ในการศึกษารายกรณีจะต้องมีการชี้แจงให้ทราบว่า เพราะเหตุใดจึงเลือกศึกษาเด็กคนใดคนหนึ่ง แล้วจึงเริ่มต้นทำการศึกษารายกรณี ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับตัวเด็กในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน
2. นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กมา

ประชุมปรึกษาหารือกัน

3. วินิจฉัยปัญหาโดยนำผลของการวิเคราะห์มาทำการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่าน่าจะมีอะไรเป็นเหตุของปัญหานั้น
4. สังเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม แล้วนำมาประกอบกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสาเหตุได้ดียิ่งขึ้น
5. แก้ไขปัญหา โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไป
6. ติดตามผลเพื่อที่จะทราบผลของการศึกษารายกรณีว่ามีผลดีหรือมีข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการศึกษารายกรณีของแต่ละท่านที่ได้เสนอแนวความคิดนั้น มีความคิดที่ใกล้เคียงกันมาก แต่ก็มีขั้นตอนบางข้อที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่า การทำการศึกษารายกรณีนั้น จะต้องทราบว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกศึกษาผู้ถูกศึกษารายนั้น ฉะนั้นจึงต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้ชัดเจน

5. วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้ศึกษาและผู้ถูกศึกษานั้น จะต้องใช้วิธีการควบคู่กันไป 2 วิธี ดังนี้

1. การศึกษาประวัติรายกรณี (Case History)
2. การประชุมศึกษารายกรณี (Case Conference)

การศึกษาประวัติรายกรณี (Case History)

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 597) ได้ให้ความหมายของการศึกษาประวัติรายกรณีไว้ว่า การศึกษาประวัติรายกรณี เป็นการจดบันทึกหรือรายงานผลจากการใช้วิธีการศึกษาโดยหัวข้อของการจดบันทึกการศึกษาประวัติรายกรณี มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเช่นเดียวกันกับการศึกษารายกรณี เช่น กล่าวถึงลักษณะของผู้รับการศึกษา สาเหตุที่ศึกษา วิธีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การช่วยเหลือ การสรุปผลและข้อเสนอแนะ และการติดตามผล เป็นต้น

การประชุมศึกษารายกรณี (Case Conference)

นอกจากนี้ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 599) ได้ให้ความหมายการประชุมปรึกษารายกรณีไว้ว่า คือ การประชุมกันของบุคคลหลายฝ่าย เพื่อระดมความคิดและร่วมแสดงความคิดเห็น โดยยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุมที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาหรือป้องกัน ส่งเสริมบุคคลที่รับการศึกษานั้น ๆ

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 73) กล่าวว่า การประชุมรายกรณี คือ การประชุมพิจารณาสาเหตุของพฤติกรรมโดยอาศัยประวัติที่สืบได้เป็นเกณฑ์ ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยครู นักแนะแนว พยาบาล และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ

ธีรฤทธิ ประทุมรัตน์ (2530 : 216) กล่าวว่า การประชุมปรึกษารายกรณี คือ การประชุมพิจารณาสาเหตุของพฤติกรรม โดยอาศัยประวัติที่สืบได้เป็นเกณฑ์ ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยครู พยาบาล ครูแนะแนว และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน

สรุปได้ว่า การประชุมปรึกษารายกรณี หมายถึง การประชุมร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษา เพื่อปรึกษาหารือหรือร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และวินิจฉัยหาสาเหตุของพฤติกรรม ตลอดจนหาทางช่วยเหลือ ส่งเสริมป้องกัน หรือแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ ให้แก่บุคคล

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

รุ่งทิพย์ ยอดประดู่ (2537 : 106-109) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนมีสาเหตุมาจากตัวเด็ก โดยปัญหาที่พบคือ เด็กขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา ทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง ส่วนสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่พบคือ สภาพครอบครัว การอบรมสั่งสอน บรรยากาศของครอบครัว การประพฤติปฏิบัติของบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัวล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน และอีกสาเหตุหนึ่งคือ การเลือกคบเพื่อน

ธัชวรรณ พิมพ์งาม (2538 : 137-143) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการปรับตัวของนักเรียนมีสาเหตุมาจากลักษณะส่วนตัวของเด็ก คือ เด็กเกิดความไม่สบายใจและมีความเครียดเนื่องมาจากการไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนเองได้ อีกสาเหตุหนึ่ง คือ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม

สุนีย์ ธีรวิรุฬห์ (2542 : 81-92) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมีสาเหตุมาจากนักเรียนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ ระดับการศึกษาของบิดามารดาอยู่ในระดับต่ำ และการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ไม่ถูกต้อง ส่วนบรรยากาศในโรงเรียน นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้ และเห็นว่ามี การบังคับมากเกินไป ด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับกลุ่มเพื่อนทั้งในและนอกโรงเรียนไม่สามารถปรับตัวได้ และเรียกร้องความสนใจกับกลุ่มเพื่อน จึงมักเกิดปัญหากับเพื่อนอยู่เสมอ และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่ดี

จากเอกสารการศึกษารายกรณีดังกล่าว สรุปได้ว่า การศึกษารายกรณีต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วสามารถใช้ได้ผลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาทางครอบครัวหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอันจะเกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและสังคม การศึกษารายกรณีเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ โดยเฉพาะพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสนธิพัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน เลือกร่วมตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน โดยมีวิธีการเลือกดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และครูประจำวิชาประเมินพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียน จำนวน 6 ห้องเรียน โดยอธิบายให้ครูทราบความหมายของพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน และอธิบายวิธีใช้แบบประเมินพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. นำผลที่ได้จากการประเมินในข้อ 1 มาคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนในขณะที่ครูสอนและครูมอบหมายงานให้ทำในห้องเรียน
3. ผู้วิจัยเลือกนักเรียนในห้องเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน จำนวน 5 คน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษารายกรณีในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. แบบประเมินพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้วินิจฉัยกรณีศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบทดสอบการปรับตัว แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น แบบสำรวจตนเอง อดีตชีวิตประวัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมิน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน

- 1.1 ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน
- 1.2 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียนและสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ผู้สอนประจำวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน
- 1.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 และข้อ 1.2 มาสร้างแบบประเมินพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน แล้วนำแบบประเมินพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 1 ท่าน คือ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบให้สอดคล้องและผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุง แล้วให้อาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ประจำวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้คะแนนพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน
- 1.4 นำคำตอบที่ได้มาจัดลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย แล้วคัดเลือกเฉพาะพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียนที่มีความถี่สูง 5 อันดับแรก มาทำการวิจัยในครั้งนี้

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน

แบบประเมินนี้ใช้เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

แบบประเมินพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน

ผู้ประเมิน อาจารย์..... ชื่อ..... ชั้น ป. 6

คำชี้แจง

พฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขณะเรียนหนังสือในห้องเรียน อันทำให้การเรียนการสอนหยุดชะงักไม่ต่อเนื่อง ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ พฤติกรรมก่อนลงในขณะที่ครูสอน และขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พฤติกรรมก่อนลงในขณะครูสอน ได้แก่
  - 1.1 ตะโกนเสียงดัง
  - 1.2 ทำเสียงประหลาด

- 1.3 เคาะโต๊ะ
- 1.4 นำของเล่นขึ้นมาเล่น
- 1.5 นำขนมมารับประทาน
- 1.6 พุดแทรกครุ่นอกเรื่องที่สอน
- 1.7 ล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน
2. พฤติกรรมก่อนขณะทีครุ่มอบหมายงานให้ทำ ได้แก่
  - 2.1 คู้กันไม่ทำงาน
  - 2.2 ตะโกนเสียงดัง
  - 2.3 เคาะโต๊ะ
  - 2.4 ร้องเพลง
  - 2.5 ทะเลาะกับเพื่อน
  - 2.6 ตบศีรษะเพื่อน
  - 2.7 ลูกเดินไปเดินมา

โปรดระบุน้ำหนักพฤติกรรมในชั้นเรียนของนักเรียนแต่ละคนลงในช่องที่ระบุพฤติกรรมแต่ละด้านต่อไปนี้ สำหรับความหมายการแสดงออกของพฤติกรรมแต่ละด้านมีดังนี้

- 5 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อยที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อย
- 3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมปานกลาง
- 2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

คนที่	ชื่อ - นามสกุล	พฤติกรรม	ความถี่ของพฤติกรรม				
			5	4	3	2	1
		1. พฤติกรรมก่อนทวงขณะครูสอน 1.1 ตะโกนเสียงดัง 1.2 ทำเสียงประหลาด 1.3 เคาะโต๊ะ 1.4 นำของเล่นขึ้นมาเล่น 1.5 นำขนมมารับประทาน 1.6 พุดแทรกครูนอกเรื่องที่สอน 1.7 ล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน 2. พฤติกรรมก่อนทวงขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ 2.1 คู้กันไม่ทำงาน 2.2 ตะโกนเสียงดัง 2.3 เคาะโต๊ะ 2.4 ร้องเพลง 2.5 ทะเลาะกับเพื่อน 2.6 ตบศีรษะเพื่อน 2.7 ลุกเดินไปเดินมา					
	รวม						

2. แบบบันทึกพฤติกรรมก่อนทวงในชั้นเรียน

2.1 ผู้วิจัยศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมโดยการสังเกต

2.2 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมก่อนทวงในชั้นเรียนของนักเรียน และสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ผู้สอนประจำวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนทวงในชั้นเรียนของนักเรียนที่พบในห้องเรียน

2.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.2 และแบบประเมินพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน มาสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 1 ท่าน คือ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง ตรวจสอบความสอดคล้อง แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

ลักษณะของแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน

แบบบันทึกพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน เป็นแบบบันทึกที่ได้จากการสังเกตตามช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมขึ้นในชั้นเรียนขณะที่ครูสอนและให้นักเรียนทำ โดยการสังเกตแต่ละครั้ง ใช้เวลาประมาณ 50 นาที ติดต่อกัน และบันทึกพฤติกรรมครั้งละ 8 ช่วง ช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที แล้วพัก 1 นาที ในแต่ละช่วง

ตัวอย่างแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน

แบบบันทึกพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน

ครั้งที่..... สถานที่..... ชั้น.....
 วิชา..... วันที่.....
 ผู้สังเกต..... เวลาที่สังเกต.....

พฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขณะเรียนหนังสือในห้องเรียน อันทำให้การเรียนการสอนหยุดชะงักไม่ต่อเนื่อง ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ พฤติกรรมก่อนกวนในขณะที่ครูสอน และขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พฤติกรรมก่อนกวนขณะที่ครูสอน ได้แก่
  - 1.1 ตะโกนเสียงดัง
  - 1.2 ทำเสียงประหลาด
  - 1.3 เคาะโต๊ะ
  - 1.4 นำของเล่นขึ้นมาเล่น

- 1.5 นำขนมมารับประทาน
- 1.6 พูดแทรกครุ่นอกเรื่องที่สอน
- 1.7 ล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน
2. พฤติกรรมก่อนขณะทีครุ่มอบหมายงานให้ทำ ได้แก่
  - 2.1 คุดกันไม่ทำงาน
  - 2.2 ตะโกนเสียงดัง
  - 2.3 เคาะโต๊ะ
  - 2.4 ร้องเพลง
  - 2.5 ทะเลาะกับเพื่อน
  - 2.6 ตบศีรษะเพื่อน
  - 2.7 ลุกเดินไปเดินมา

การสังเกตจะแบ่งเวลาออกเป็น 8 ช่วง บันทึกพฤติกรรมช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที และพัก 1 นาที ในแต่ละช่วงใช้เวลา 50 นาที มีเกณฑ์การบันทึกดังนี้

- 1 หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการบันทึกเกิดขึ้นในช่วงเวลาของการสังเกต
- 0 หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการบันทึกไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการสังเกต

วิธีการศึกษารายกรณี

มีวิธีการศึกษา 7 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน ผู้วิจัยกำหนดว่าปัญหาคือพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน แล้วตั้งสมมติฐานว่าเกิดจาก

1.1 ตัวนักเรียนผู้รับการศึกษา

1.2 สิ่งแวดล้อม

1.2.1 บ้าน

1.2.2 โรงเรียน ได้แก่

- ครู

- นักเรียน

1.2.3 สังคม ได้แก่

- เพื่อนบ้าน

2. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เทคนิค 6 เทคนิค และเมื่อได้ข้อมูลแต่ละเทคนิค นำมาวิเคราะห์ทุกครั้ง เพื่อให้เข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนดังนี้

2.1 การสังเกตและการบันทึกการสังเกต ผู้วิจัยเก็บข้อมูลไว้ประกอบการพิจารณา วินิจฉัยพฤติกรรม โดยสังเกตนักเรียนทั้งขณะอยู่ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เพื่อคุมพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนครั้งละ 30 นาที และหลังจากการสังเกตแล้ว มีการบันทึกและตีความหมายพฤติกรรมทันทีทุกครั้งที่สังเกต

แบบฟอร์มบันทึกการสังเกต

การบันทึกการสังเกตครั้งที่.....

ชื่อผู้ถูกสังเกต..... อายุ.....ปี

วัน เวลาที่สังเกต.....

สถานที่.....

พฤติกรรมที่เกิดขึ้น.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็น.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

2.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยทำการสัมภาษณ์แบบไม่มีพิธีรีตอง ทำการสัมภาษณ์บุคคลดังต่อไปนี้

- ก. นักเรียน
- ข. อาจารย์ประจำชั้น
- ค. อาจารย์ประจำวิชา
- ง. เพื่อนนักเรียนในห้องเดียวกัน
- จ. ผู้ปกครอง

ในการสัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล สัมภาษณ์ครั้งละ 30 นาที และบันทึกผลการสัมภาษณ์ทันทีหลังจากยุติการสัมภาษณ์

ส่วนบุคคลอื่น ๆ สัมภาษณ์ครั้งละ 30 นาที และบันทึกผลการสัมภาษณ์ทันทีหลังจากยุติการสัมภาษณ์เช่นเดียวกัน

แบบฟอร์มสำหรับบันทึกการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ครั้งที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เวลา.....น. สถานที่.....

จุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์.....

สรุปผลจากการสัมภาษณ์.....

.....

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

นัดสัมภาษณ์ครั้งต่อไป วันที่.....เวลา.....น.

สถานที่.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

2.3 การเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยศึกษาสิ่งแวดล้อมทางบ้านเพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวเด็กกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองและพี่น้องคนอื่น ๆ โดยรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางบ้าน โดยไปเยี่ยมบ้านของนักเรียนด้วยตนเอง ตลอดจนร่วมมือกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียน โดยปฏิบัติดังนี้

- ก. กำหนดจุดมุ่งหมายในการไปเยี่ยมบ้าน
- ข. นัดวัน เวลาที่จะไปเยี่ยมบ้านกับผู้ปกครอง
- ค. ไปเยี่ยมบ้านพร้อมทั้งสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ปกครองรวมทั้งบุคคลในบ้าน
- ง. บันทึกการเยี่ยมบ้าน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเยี่ยมบ้านคนละ 1 ครั้ง

แบบฟอร์มบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ชื่อครูที่ไปเยี่ยม.....

ชื่อนักเรียน..... อายุ.....ปี ชั้น.....

ชื่อครูประจำชั้น.....

ชื่อบิดา..... ชื่อมารดา..... ชื่อผู้ปกครอง.....

ที่อยู่.....

วันที่ไปเยี่ยม..... เวลา..... ถึงเวลา.....น.

1. บรรยายรูปร่างลักษณะภายนอกตัวบ้านและบริเวณสนามหญ้า.....
.....
2. บรรยายลักษณะภายในบ้าน.....
.....
3. บรรยายลักษณะของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง.....
.....
4. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน.....
.....
5. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อสถาบันการศึกษา.....
.....
6. บรรยายสถานการณ์การทำงานและโอกาสที่นักเรียนได้ทำการบ้านที่บ้าน.....
.....
7. บรรยายถ้อยคำของผู้ปกครองที่ท่านคิดว่าสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น.....
.....
8. บันทึกข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือนักเรียนและปรับปรุง
สถาบันการศึกษาให้ดีขึ้น.....
.....

2.4 การเขียนอัตชีวประวัติ ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนบรรยายข้อความในรูปแบบฟอร์มอัตชีวประวัติที่ผู้วิจัยกำหนดเพื่อให้นักเรียนเขียนเรื่องราวของตนเองตามความเป็นจริงที่สุด เป็น การเขียนแบบกำหนดหัวข้อให้เขียน

ตัวอย่างแบบฟอร์มการเขียนอัตชีวประวัติ

อัตชีวประวัติ

ให้นักเรียนบรรยายข้อความต่อไปนี้ตามความเป็นจริง

ครอบครัวของข้าพเจ้า

ชีวิตในวัยเด็กของข้าพเจ้า .....

.....

ชีวิตในปัจจุบันของข้าพเจ้า.....

.....

ชีวิตในอนาคตของข้าพเจ้า.....

.....

2.5 แบบสอบถาม ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงส่วนตัว ภูมิหลัง สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามของ กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527 : 217-224) เพื่อจะได้ทราบถึงข้อเท็จจริงบางประการที่เป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยปัญหาและช่วยเหลือนักเรียนต่อไป ซึ่งมีข้อมูลดังนี้

2.5.1 ประวัติส่วนตัวและครอบครัวนักเรียน

2.5.2 ประวัติสุขภาพของนักเรียน

2.5.3 การสังคมและกิจกรรมของนักเรียน

2.5.4 กิจกรรม การศึกษา และปัญหาของนักเรียน

2.6 การทดสอบ ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบเพื่อใช้ผลการทดสอบมาช่วยในการวินิจฉัยปัญหา ซึ่งเป็นประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่ นักเรียน ในการวินิจฉัยครั้งนี้ แบบทดสอบที่ใช้คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพวาดภาพคน (Draw A Person Test เรียกย่อว่า DAP) เป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาชนิดหนึ่งที่ใช้เทคนิคการแสดงออก (Expressive Technique) เพื่อให้ผู้รับการทดสอบแสดงออกเกี่ยวกับตนเองอย่างอิสระ เพราะจะทำให้บุคคลเปิดเผยอารมณ์ที่ยุ่งยากของเขาออกมา และช่วยให้ผู้รับการทดสอบมีความรู้สึกที่ผ่อนคลายอารมณ์

การแปลความหมาย การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวาดภาพคน เป็นแบบคุณภาพในเชิงบรรยายบุคลิกภาพหลายด้าน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ลักษณะของภาพที่วาด องค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงคือ ขนาดรูปร่างของภาพผู้หญิงและผู้ชายที่วาด ตำแหน่งที่วางในกระดาษคุณภาพเกี่ยวกับเส้น ลำดับการวาดส่วนต่าง ๆ ส่วนใดก่อนหลัง การตั้งท่าด้านหน้าหรือด้านข้างของภาพ ตำแหน่งของแขน เสื้อผ้าที่สวมใส่ ฉากหลังของภาพ และผลของฉากซึ่งเป็นส่วนประกอบทั้งหมดของภาพ มีการแปลความหมายเป็นพิเศษเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่ขาดหายไป ผิดสัดส่วนของจำนวนและการแจกแจงรายละเอียด รอยลบ ขีดฆ่า การสมมาตรของภาพที่วาดและลักษณะแบบอื่น ๆ และยังมีรายละเอียดเกี่ยวกับส่วนใหญ่ของร่างกาย เช่น ศีรษะ ลักษณะหน้าตา ผม คอ ไหล่ หน้าอก ลำตัว สะโพก มือและเท้า

3. การวินิจฉัยสาเหตุของพฤติกรรมก่อนวัน ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่ 2 มาเป็นพื้นฐานประกอบการนำทฤษฎีทางจิตวิทยา มาช่วยในการวินิจฉัยหาสาเหตุ พร้อมทั้งหาวิธีการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ตลอดจนแนะแนวทางแก่นักเรียนในการแก้ไขหรือปรับตัวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

ผู้วิจัยให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือโดยตรง หมายถึง การช่วยเหลือกับผู้รับการศึกษโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Counseling) ของ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ส (Carl R. Rogers) การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้ผู้รับการศึกษได้ระบายความรู้สึกโดยเล่าถึงชีวิตในอดีตและชีวิตในปัจจุบัน เพื่อให้เขาเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ผู้วิจัยให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ไร้กังวล ในระยะของการสร้างสัมพันธภาพ (Repport) ให้ผู้รับการศึกษารู้สึกอบอุ่น ไร้กังวล เพื่อนำไปสู่การร่วมมือในการพัฒนาตนเองต่อไป

ตามแนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Theory) เชื่อว่า มนุษย์มีความสามารถ มีเหตุผลที่จะคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะเติบโตงอกงาม มนุษย์เป็นคนดีและมีคุณค่า หากเขาสามารถค้นพบศักยภาพของเขาและพัฒนาศักยภาพของตน ได้สูงสุด โดยส่งเสริมให้เขาพัฒนาศักยภาพที่ติดอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น และปรับปรุงตนเองในสิ่งที่เป็น อุปสรรค และนำไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา นอกจากนี้มนุษย์ต้องการความรัก การยอมรับ ความเอื้ออาทร ผู้รับการศึกษาจึงควรได้รับความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งให้เขาตระหนักรู้ ในความสามารถของตนเองในเรื่องของความสามารถในการเรียนที่อยู่ในระดับดี ให้พัฒนาตัวเอง ต่อไปในแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้รับการศึกษาได้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง (Self-Actualization) ซึ่ง โรเจอร์ส เชื่อว่า บุคคลเป็นผู้กำหนดวิถีชีวิต และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หากผู้นั้นมีโอกาสรับรู้ความจริงเกี่ยวกับตนเอง ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในการที่จะเข้าใจ ถึงสาเหตุอื่นเป็นปัญหาที่ทำให้ตนเองไม่มีความสุข นั่นคือ ปัญหาของผู้รับคำปรึกษาเกิดขึ้นมาจาก ความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองหรือมโนภาพแห่งตน (Self Concept) กับประสบการณ์ที่ได้รับ ดังนั้นจึงควรให้การช่วยเหลือโดยให้ผู้รับการศึกษาพัฒนา ศักยภาพของตนเองให้สูงสุด โดยเริ่มจากการคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่เขาประสบอยู่ จากนั้นควรให้เขาได้คิดหาวิธีที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและ เกิดประโยชน์ต่อตัวเขาเองต่อไป

ในการให้คำปรึกษาทุกครั้ง ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. เริ่มการให้คำปรึกษา โดยการสร้างความคุ้นเคยให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และ กล่าวระบายปัญหาให้ผู้วิจัยทราบ
  2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การเงี่ยบ การสะท้อน ความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่างแจ้ง การยอมรับ การใช้คำถามปลายเปิด และการแสดง ความเห็นนอกเหนือใจ ตลอดเวลาที่ให้คำปรึกษา เพื่อให้เด็กเข้าใจตนเองและมองเห็นแนวทางในการ ลดพฤติกรรมก่อนและมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากขึ้น
  3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่สนทนา ตลอดจนบอกแนวทาง ในการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม แล้วนัดหมายครั้งต่อไป
2. ขอความร่วมมือกับครูที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา เพื่อปรึกษาปัญหาและขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการปรับตัวของเด็ก

3. ผู้วิจัยไปพบมารดา เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไข ปัญหาและการป้องกัน ส่งเสริม

5. ทำนายผล ผู้วิจัยบอกให้ผู้รับการศึกษาทราบว่าปัญหานี้สามารถแก้ไขได้หรือไม่ โดยอาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์และการวินิจฉัยต่อเนื่องกันไปสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการปรับตัวในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าว

6. การติดตามผล ผู้วิจัยทำการติดตามผลในขณะที่ทำการศึกษาทุกระยะคือ ติดตามผลทุกครั้งที่ได้พบข้อมูลหรือแต่ละครั้งที่ให้การช่วยเหลือป้องกันและส่งเสริมไปเพื่อประเมินว่าแนวทางในการช่วยเหลือนั้นถูกต้อง ได้ผลดีหรือไม่ อย่างไร จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปรับปรุงต่อไปอย่างไรบ้าง

7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยปฏิบัติดังนี้

7.1 สรุปผลทุกครั้งหลังจากทำการช่วยเหลือนักเรียนไปแล้วในแต่ละครั้ง เพื่อให้ทราบว่าทำอะไรไปบ้าง และให้ข้อเสนอแนะว่าจะมีการวางแผนทำอะไรในครั้งต่อไป

7.2 สรุปผลก่อนปิดการทำการศึกษาครั้งสุดท้าย โดยสรุปผลของการทำการศึกษาไว้ทั้งหมด และให้ข้อเสนอแนะไว้ 3 ทาง ดังนี้

7.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษารายกรณี

7.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเป็นรายกรณี

7.2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่สนใจหรือจะศึกษานักเรียนต่อไปหรือจะศึกษานักเรียนในลักษณะเช่นเดียวกันต่อไป

แบบแผนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเองอย่างละเอียดทุกขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ดังรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหัวข้อเรื่องเทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล จึงเป็นการนำข้อมูลมาสรุปหาข้อเท็จจริง

ดังนั้นการรายงานผลการวิจัยครั้งนี้จึงเขียนสรุปเป็นรายบุคคลและโดยภาพรวมทั้ง 5 คน ตั้งแต่ลักษณะของปัญหา ประวัติด้านต่าง ๆ โดยย่อการวินิจฉัย การช่วยเหลือ แก้ไข การป้องกัน การส่งเสริม การติดตามผล ตลอดจนการสรุปผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษากรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนจำนวน 5 คน โดยใช้ขั้นตอน 7 ขั้นตอน และใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูล 7 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์โดยภาพรวมได้ดังนี้

กรณีศึกษารายที่ 1 เด็กชาย ก. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2547)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ก. เป็นเด็กชายไทยเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ อายุ 12 ปี รูปร่างค่อนข้างผอม ตัวเล็ก สมองส่วน ผิวเนื้อดำแดง ผมหวดดำ ตา 2 ชั้น ใบหน้ารูปไข่ ลักษณะเป็นคน คล่องแคล่ว ว่องไว แจ่มใส แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน แต่ไม่สะอาดเท่าที่ควร สังเกตได้จากเสื้อผ้าที่สวมใส่และเล็บมือ พูดเสียงดังฟังชัด มีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่พอสมควร แต่กับเพื่อนไม่สุภาพ สุขภาพแข็งแรง เวลาเดินจะเดินเขิดหน้าตัวตรง

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 7 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกต และการบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกการสังเกตทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ก. ในรายวิชาที่เด็กชาย ก. ชอบ และไม่ชอบเรียน ดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่าเด็กชาย ก. มีความตั้งใจเรียนมาก แสดงออกโดยไม่คุย จ้องมองครูเวลาที่ครูอธิบาย และจะพยักหน้าและยิ้มเป็นระยะเมื่อได้ฟังครูอธิบาย เวลาครูถามก็จะรีบลุกขึ้นยืนและตอบคำถามด้วยความมั่นใจในคำตอบที่ได้ตอบ และจะสุภาพกับครูผู้สอน มีสัมมาคารวะ

ข) วิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกต จำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ก. มีสมาธิในการเรียนมาก กล่าวคือ ตั้งใจฟังครูสอน และจะพยายามถามครูเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่เข้าใจ พยายามทำความเข้าใจกับเรื่องที่เรียน สังเกตจากการยกมือถามครู และปรึกษากับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ก. ไม่ตั้งใจเรียน แสดงท่าทีเบื่อหน่ายโดยการถอนหายใจบ่อยครั้ง มองออกนอกหน้าต่าง บางครั้งจะชวนเพื่อนคุย ถ้าเพื่อนไม่คุยด้วยก็จะตะคอกและเอามือเขกหัวเพื่อน นอกจากนี้ก็จะลุกเดินจากโต๊ะไปทิ้งขยะโดยไม่ได้ขออนุญาตครูผู้สอนแต่อย่างใด พอครูผู้สอนเรียกถาม เด็กชาย ก. ก็จะทำท่าไม่ได้ยิน พอครูเรียกซ้ำอีก เด็กชาย ก. ก็จะย้อนถามครูว่า ครูถามอะไร ครูจึงโกรธและทำโทษโดยการตี ซึ่งสังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมที่เด็กชาย ก. มีท่าทางโกรธครุ่นมาก แสดงออกโดยทำท่าทางไม่พอใจ

1.2 นอกห้องเรียน

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าห้องเรียนช่วงเช้า ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรก (วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2546) พบว่า เด็กชาย ก. มาเข้าแถวช้ากว่าเพื่อน ๆ ในห้องเดียวกัน และจะวิ่งมาแทรกแถวตามลำดับไหล่ ทำให้เพื่อนหลายคนต้องขยับเพื่อให้เด็กชาย ก. ได้ยืนในตำแหน่งนั้น

สังเกตครั้งที่ 2 (วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547) พบว่า เด็กชาย ก. มาเข้าแถวตรงเวลา แต่ในเวลาเดียวกันเพื่อนบางคนมาช้า เด็กชาย ก. จะเอามือตบศีรษะเพื่อนคนที่มาสาย ในขณะที่ยืนเข้าแถวเคารพธงชาติ เด็กชาย ก. จะยืนตรงมีระเบียบวินัย เมื่อเพลงชาติจบลง เด็กชาย ก. ก็หันไปตบศีรษะเพื่อนที่มาสายคนเดิม คุณครูที่คุมแถวต้องเดินไปห้ามปราม

1.2.2 ในโรงเรียนช่วงเวลาที่พักรับประทานอาหารกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง (วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2546) พบว่า เด็กชาย ก. ไม่ได้เข้าแถวในการซื้ออาหาร แต่จะพยายามแซงแถวไปอยู่ด้านหน้าเพื่อจะซื้ออาหารก่อน คนที่อยู่ด้านหน้า (คนแรกของแถว) ไม่ยอมให้เด็กชาย ก. ดึงที่คอเสื้อและผลักออกไป แล้วซื้ออาหารเป็นคนแรกได้สำเร็จ ในขณะที่รับประทานอาหารก็จะรีบรับประทานจนอาหารที่อยู่บนจานหกเลอะเทอะ รับประทานอาหารจนหมดจาน แล้วรีบลุกออกไปจากโต๊ะอาหารโดยไม่ได้เก็บจาน

สังเกตครั้งที่ 2 (วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547) เด็กชาย ก. จะรีบวิ่งไปซื้ออาหารอย่างรวดเร็ว เพื่อที่จะซื้อเป็นคนแรก แต่ก็ช้ากว่าเพื่อนประมาณ 2 คน เด็กชาย ก. จะอยู่เป็นลำดับที่ 3 แต่เด็กชาย ก. ก็จะทำเหมือนครั้งแรกที่สังเกต คือ ผลักคนแรกออกไป แล้วก็เข้าไปแทนที่เพื่อซื้ออาหารเป็นคนแรก จากนั้นก็จะรีบรับประทานอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งอาหารในจานหมด แล้วรีบลุกจากโต๊ะโดยไม่ได้เก็บจานเหมือนเดิม ช่วงเวลานั้นในขณะที่เด็กชาย ก. รีบลุกจากโต๊ะ ครูที่ดูแลความเรียบร้อยในโรงอาหารก็ได้เรียกเด็กชาย ก. ให้เก็บจานให้เรียบร้อย

1.2.3 เข้าแถวก่อนเข้าห้องเรียนช่วงบ่าย ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรก (วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2546) พบว่า เด็กชาย ก. มาเข้าแถวเป็นคนแรก ขณะที่อยู่ในแถวจะชวนเพื่อนคุยเสียงดังและบอกกับเพื่อนว่าครูไม่อยู่ไม่เป็นไร ถ้าครูมาเราก็หยุดคุย แล้วบอกให้เพื่อน ๆ คอยดูครูไว้ ผู้วิจัยก็เดินเข้าไปใกล้เด็กชาย ก. เด็กชาย ก. ก็หยุดคุย เขามีอสุปากให้ทุกคนเงียบ

ผู้วิจัยสังเกตครั้งที่ 2 (วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547) พบว่า เด็กชาย ก. มาเข้าแถวเป็นคนที่ 5 (จากจำนวนนักเรียนที่มาเรียน 43 คนในวันนั้น) ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า เด็กชาย ก. ได้เดินไปตบศีรษะเพื่อนบางคนที่มาเข้าแถวช้า บางคนก็ไม่กล้าไปยุ่งแล้วบอกกับเพื่อนว่าวันหน้าวันหลังอย่ามาสายอีกจำไว้นะ

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ก. เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา ที่ทำการศึกษ สัมภาษณ์เด็กชาย ก. ครั้งที่ 1 (วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2547) ทราบว่า เด็กชาย ก. มีที่พักไม่แน่นอน อยู่กับมารดาบ้าง ป้าบ้าง ยายบ้าง เด็กชาย ก. เล่าว่า เนื่องจากบิดา-มารดา แยกกันอยู่ บิดามีภรรยาใหม่ มารดามีสามีใหม่ มารดาต้องไปติดต่องานต่างจังหวัด ดังนั้นเขาจึงต้องอยู่กับยายเป็นส่วนใหญ่ ในบ้านของยายอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ มีครอบครัวของป้าจำนวน 5 คน คือ ป้า สามีของป้า และลูกของป้าอีก 3 คน ลูกของป้าใช้ให้เขาทำงานบ้านหลายอย่าง เช่น เก็บจานของทุกคนล้างให้สะอาดหลังจากรับประทานอาหารแล้ว นอกจากนั้นยังต้องกวาดบ้าน ถูบ้าน และนวดยายก่อนเข้านอน เขาเหนื่อยมากอยากกลับไปอยู่กับบิดา-มารดา แต่ก็เป็นไปไม่ได้ มารดาบอกเสมอว่าไม่ต้องคิดอะไรมาก ให้อดทน เดี่ยวก็เรียนจบ ป.6 แล้ว พอจบ ป.6 มารดาจะรับไปอยู่ด้วย อย่าคิดว่าเรามีปัญหา ถ้าเราคิดว่ามันมีปัญหา มันก็มีปัญหา แต่ถ้าไม่คิด มันก็ไม่มีปัญหา เขาเล่าต่อไปว่า เขาอดทนมาตลอด แต่บางครั้งเขาก็ท้อ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนเดิม เขาคิดถึงบิดา อยากให้บิดามาเยี่ยมเขาบ้าง อยากรับประทานอาหารพร้อมบิดามารดา และลูก

แต่มันคงยาก ยิ่งนับวันมันก็ยิ่งไม่มีโอกาส อยากเรียนให้จบ ป.6 เร็ว ๆ จะได้ไปอยู่กับมารดาที่เมืองนนท์ อยากโตเร็ว ๆ จะได้ดูแลตัวเองได้ จะได้ไม่มีใครรังแก

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ได้แก่

2.2.1 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น จำนวน 1 ครั้ง (วันที่ 5 มกราคม 2547)

ทราบว่า เด็กชาย ก. เป็นเด็กที่พูดเสียงดังกับเพื่อน พูดจาไม่ค่อยสุภาพ แต่งตัวเรียบร้อย แต่ไม่ค่อยรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า ทำงานเป็นระเบียบ เขียนหนังสือสวย เป็นคนค่อนข้างเอาแต่ใจตนเอง ถ้าตั้งใจจะทำอะไรต้องทำให้ได้ มีความมานะ มีความอดทน ยิ้มแย้มแจ่มใส

2.2.2 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ก. เป็นเด็กที่เรียนดี มีความพยายาม สนใจในการเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมานะ ขยัน อดทน เป็นคนกล้าพูด กล้าทำ พูดเสียงดัง มีบางครั้งไม่สุภาพกับเพื่อน ๆ แต่พูดกับครูด้วยความสุภาพอ่อนน้อม

2.2.3 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ก. พูดเสียงดัง ขยัน อดทน มานะ กล้าพูด กล้าทำ บางครั้งชอบนั่งเหม่อลอย ความประพฤติโดยรวมเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย

2.2.4 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ก. ไม่ตั้งใจเรียนเท่าที่ควร สืบเนื่องจากชอบเดินไปเดินมาในขณะที่ครูสอน ชอบนั่งเหม่อลอย บางครั้งตบศิระเพื่อน ขวนเพื่อนคุย ไม่ส่งการบ้านเป็นบางครั้ง

2.2.5 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ก. เป็นคนพูดเสียงดัง เป็นคนกล้าพูด กล้าทำ บางครั้งค่อนข้างใจร้อน คุยเก่ง มนุษย์สัมพันธ์ดี มีบางครั้งที่นั่งเหม่อลอยในห้องเรียนขณะเรียน และบางครั้งก็นั่งหลับในขณะที่ให้ทำแบบฝึกหัด โดยรวมเป็นเด็กตั้งใจเรียน ขยัน อดทน

2.2.6 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ดนตรี-นาฏศิลป์ พลศึกษา ลูกเสือ) จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ก. มีความสามารถร้องเพลงและเขียนตัวโน้ตได้ดี มีความขยันสม่ำเสมอ ชอบแสดงออก ชอบร้องเพลง ชอบเล่นกีฬา บางครั้งชอบแกล้งเพื่อน มีบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำ

2.2.7 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ก. พูดเสียงดัง กล้าพูด กล้าทำ บางครั้งเอาแต่ใจตัวเอง ชอบรังแกเพื่อนโดยการตบศิระ ชอบบังคับให้เพื่อนทำตามคำสั่งของตนเอง

2.2.8 สัมภาษณ์เพื่อนสนิทในโรงเรียนเดียวกัน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คน ผู้วิจัยได้ข้อมูลโดยสรุปดังนี้คือ เด็กชาย ก. มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชอบร้องเพลง ลักษณะนิสัยของเด็กชาย ก. พูดเสียงดัง

2.2.9 สัมภาษณ์มารดาของเด็กชาย ก. จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ก. เป็นเด็กขยัน ชอบอ่านหนังสืออ่านเล่น อ่านหนังสือนิทาน ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ชอบเก็บตัวอยู่กับบ้าน บางครั้งนั่งเหม่อลอย ช่วยงานบ้านทุกอย่างเท่าที่ทำได้ เป็นคนพูดเสียงดัง เป็นคนใจน้อย

3. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้านจำนวน 1 ครั้ง ในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2547 ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

3.1 จากการสังเกต พบว่า สถานที่พักอยู่ในซอยย่านชุมชนแออัดในซอยพัฒนาการ 1 ใกล้โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา ถนนสาธุประดิษฐ์ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร สภาพบ้านเป็นไม้ 2 ชั้น มีเนื้อที่ 25 ตารางวา เจ้าของบุคคละอื่นเพื่อปลูกบ้าน ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่มีระเบียบเรียบร้อยเท่าที่ควร ของใช้วางเกะกะในบ้าน ภายในบ้านแบ่งซอยกันเป็นห้องเล็ก ๆ ชั้นบนแบ่งเป็น 3 ห้องนอน ชั้นล่างแบ่งเป็น 2 ห้องนอน ห้องครัวอยู่รวมกับห้องรับแขก ไม่มีเฟอร์นิเจอร์ใช้โต๊ะอาหารเป็นที่รับแขก

บรรยากาศภายในบ้าน มีแสงสว่างน้อย ต้องเปิดไฟให้แสงสว่าง เพราะมีบ้านปลูกติดกันหลายหลัง ไม่มีรั้วบ้าน ชั้นบน เป็นที่พักของครอบครัวป่า ส่วนชั้นล่างเป็นที่พักของยาย และเด็กชาย ก.

3.2 จากการสัมภาษณ์ พบว่า ในการสนทนากับยาย ป้า และเด็กชาย ก. เด็กชาย ก. จะฟังอย่างสงบเรียบร้อย ไม่ค่อยพูด จะตอบคำถามด้วยน้ำเสียงเบา เมื่อมีผู้ถามเท่านั้น ป้าจะเป็นผู้พูด ในการสัมภาษณ์ทั้งหมด ป้าเล่าว่า เด็กชาย ก. ชอบพูดเสียงดัง โมโหง่าย บางครั้งชอบเหม่อลอย ชอบร้องไห้ เวลาไม่พอใจจะแสดงออกทันที ส่วนยายมีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใสให้การต้อนรับเป็นอย่างดี

จากการเยี่ยมบ้าน พอสรุปได้ว่า สถานที่พักอาศัยค่อนข้างจะแคบ การจัดบ้านไม่ถูกสุขลักษณะ เนื่องจากอากาศถ่ายเทไม่สะดวก บรรยากาศภายในบ้านมืด การจัดวางของในบ้าน

ขาดความเป็นระเบียบ ไม่มีสถานที่สำหรับอ่านหนังสือหรือทำการบ้าน บรรยากาศภายในบ้าน ร้อนอบอ้าว สิ่งเหล่านี้อาจทำให้เด็กขาดโอกาสในการทำความเข้าใจบทเรียน

4. อັตตชีวประวัติ

จากอັตตชีวประวัติ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ก. เกิดในครอบครัวที่ประกอบด้วยบิดา มารดา และเด็กชาย ก. ต่อมาไม่นาน บิดา มารดา แยกทางกัน บิดาและมารดาต่างก็แต่งงานมี ครอบครัวใหม่ เด็กชาย ก. ต้องอยู่กับยายและป้าซึ่งเป็นครอบครัวขยาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

4.1 ชีวิตในวัยเด็กของเด็กชาย ก. มีความสุขพอสมควร เนื่องจากมีบิดามารดาและเด็กชาย ก. อยู่ในครอบครัวเดียวกัน บิดาและมารดาเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กชาย ก. ให้ความรักและการอบรมดูแลเอาใจใส่เด็กชาย ก.

4.2 ชีวิตในปัจจุบัน เด็กชาย ก. เรียนอยู่ในชั้น ป.6 ชีวิตมีความสุขบ้าง ทุกข์บ้าง เนื่องจากบิดามารดาแยกทางกัน ต้องไปอาศัยอยู่กับยายและครอบครัวของป้า

4.3 ชีวิตในอนาคต เด็กชาย ก. ต้องการเป็นนายร้อยทหารบก ซึ่งเป็นความใฝ่ฝันของเด็กชาย ก. การวิเคราะห์อັตตชีวประวัติของเด็กชาย ก. มีข้อน่าสังเกตคือ บิดามารดามีครอบครัวใหม่ เด็กชาย ก. ต้องมาอาศัยอยู่กับยายและครอบครัวของป้า จึงอยู่ในภาวะที่ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ขาดการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา

5. บันทึกประจำวัน

จากการที่ให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวัน สรุปได้ดังนี้

5.1 จากบันทึกประจำวัน ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ก. มีกิจวัตรประจำวันคือ วันธรรมดาตื่นนอนตอนเช้า อาบน้ำ ล้างหน้า ไปโรงเรียน เลิกเรียนตอนเย็นกลับบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็น ทำการบ้าน เข้านอน วันหยุด ตื่นสาย รับประทานอาหารเช้า ไปทำบุญ ไปเที่ยว เลี้ยงน้อง อาบน้ำ ซักผ้า โทรศัพท์ ทำความสะอาดหน้าบ้าน รับประทานอาหารกลางวัน อ่านหนังสือ รีดผ้า ออกไปเล่นนอกบ้าน เข้าบ้านนอนตอนบ่าย ตื่นตอน กินข้าวเย็น อาบน้ำให้น้อง เล่นเกมส์ เข้านอน จากบันทึกประจำวัน แสดงว่าเด็กชาย ก. มีความรับผิดชอบในงานบ้านของครอบครัวดี

6. แบบสอบถาม

จากแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ทราบข้อเท็จจริงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ประวัติส่วนตัวและครอบครัว พบว่า เด็กชาย ก. เป็นเด็กชายไทยเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ อายุ 12 ปี รูปร่างค่อนข้างผอม ตัวเล็ก สมส่วน ผิวเนื้อ ดำแดง ผมดำ ตา 2 ชั้น ใบหน้ารูปไข่ ลักษณะเป็นคนคล่อง แคล้ว ร่าเริง แจ่มใส แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน แต่ไม่สะอาดเท่าที่ควร สังเกตได้จากเสื้อผ้าที่สวมใส่และเล็บมือ พูดเสียงดังฟังชัด มีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่พอสมควร แต่กับเพื่อนไม่สุภาพ สุขภาพแข็งแรง บิดามีอาชีพทำงานบริษัท มารดามีอาชีพค้าขาย บิดามารดาหย่าร้างกัน มีน้องชายต่างบิดา 1 คน

6.2 ประวัติสุขภาพ เด็กชาย ก. มีสุขภาพดี ไม่เคยเจ็บป่วย ไม่มีความผิดปกติทางร่างกาย นอนวันละ 4-6 ชั่วโมง

6.3 สังคมและกิจกรรม เด็กชาย ก. อยู่อาศัยกับป้าและยายชอบให้เพื่อนมาบ้าน เป็นเด็กร่าเริง ชอบดูโทรทัศน์ประเภทตลก ต่อสู้ ชอบอ่านหนังสือประเภทผจญภัยลึกลับ หนังสือวิทยาศาสตร์ ชอบเล่นกีฬาบาสเกตบอลและฟุตบอล กีฬาในร่มที่สนใจมากที่สุดคือ ปิงปอง

6.4 ด้านกิจกรรม การศึกษา และปัญหา เด็กชาย ก. เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน จัดมากที่สุดคือ กีฬาสี เด็กชาย ก. มีเพื่อนมาก ชอบร้องเพลง อ่านหนังสือวันละประมาณ 10 นาที วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ พลศึกษา วิชาที่ชอบน้อยที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ ไม่ได้ทำ ตารางดูหนังสือ ไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือ ไม่ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน เรียนหนังสืออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อโตขึ้น บิดาต้องการให้มีอาชีพเป็นทหารเรือ ตัวเองต้องการเป็นนายร้อย ตั้งใจจะเรียนให้จบชั้นสูงของโรงเรียนนี้

7. แบบทดสอบ แบบประเมิน และแบบสำรวจตนเอง

จากการทดสอบ ปรากฏผลดังนี้

7.1 แบบทดสอบบุคลิกภาพวาดภาพคน (Draw A Person Test หรือเรียกย่อว่า DAP) พบว่า เด็กชาย ก. สนใจในตนเอง ประหม่า มีแนวโน้มเก็บตัว มีความซึ่มเศร้า มีความรู้สึกไม่แน่ใจ รู้สึกไม่มีอะไรแน่นอน มีปมด้อย มีความหวาดระแวง และแยกตนเองจากสังคมภายนอก มีความเครียด

7.2 แบบทดสอบการยอมรับเลี้ยงดู พบว่า เด็กชาย ก. ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จากแบบทดสอบการยอมรับเลี้ยงดูนี้พบว่า เด็กชาย ก. มีปัญหาที่จะเก็บไว้คนเดียวจะไม่ค่อยนำมาเล่าหรือปรึกษาใครภายในบ้าน ถ้าจะบอกก็บอกแต่ยาย และรู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยได้รับความสนใจจากทุกคนในบ้าน สังเกตได้จากการที่เด็ก ก. ไปเที่ยวไหนพ่อแม่ก็ไม่ว่า

7.3 แบบทดสอบการปรับตัว พบว่า เด็กชาย ก. มีความหวาดระแวง รู้สึกว่าเพื่อนจะทำอะไรไม่ค่อยถูกใจ ชอบนั่งคิดคนเดียว รู้สึกว่าเหวเมื่อต้องอยู่คนเดียว แต่จะมีความสนุกสนานเมื่อได้เล่นกับเพื่อน เป็นคนชอบบ่นเมื่อเพื่อนๆทำอะไรไม่ถูกใจ

จากแบบทดสอบการปรับตัวทางสังคม สรุปได้ว่า เด็กชาย ก. มีความรู้สึกที่ตัวเองเป็นคนใจร้อนและโมโหง่าย เมื่อมีเรื่องไม่พอใจเกิดขึ้นจะแสดงออกทันที และจะกังวลกับผลการสอบมาก จะรู้สึกว่าเหวเมื่อต้องอยู่คนเดียว และจะไม่ค่อยสนใจว่าเพื่อน ๆ จะรู้สึกอย่างไร เมื่อเถียงหรือทะเลาะกับเพื่อน ๆ จะเก็บมาคิดหลายวัน และจะไม่สนใจว่าตนเองจะมีเพื่อนหรือไม่

7.4 แบบประเมินตนเอง เรื่องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย ก. ได้คะแนนรวม 18 คะแนน การมีสัมพันธภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง

7.5 แบบสำรวจตนเอง เด็กชาย ก. พบว่า เป็นคนสนุกสนาน ร่าเริง เป็นตัวของตัวเอง ซื่อสัตย์ พึ่งตนเอง มีความรับผิดชอบ ชอบให้คนอื่นใจ หงุดหงิดง่าย ชอบเสี่ยง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ก. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสัมภาษณ์อดีตชีวิตประวัติ แบบสอบถามการกรอกข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แบบสำรวจตนเอง ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ก. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ถูกกระตุ้นอารมณ์โกรธได้ง่าย ดื้อเงียบ ก้าวร้าว จึงแสดงพฤติกรรมก่อกวนรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน มีความซึ่มเศร้า รู้สึกไม่แน่ใจ มีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย มีความหวาดระแวง ปิดตนเองจากโลกภายนอก มีความเครียด ต้องการเป็นตัวเป็นจุดเด่น ซึ่งบุคลิกดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากชีวิตในวัยเด็ก ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ไม่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ดูแล เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

จากข้อมูล พบว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ก. คือ สภาพครอบครัวที่บิดามารดาแยกทางกัน บิดามารดามีงานมาก ส่วนมารดามีสามีใหม่ จึงมีเวลาดูแลเอาใจใส่เด็กน้อยลง ทำให้พฤติกรรมของเด็กเปลี่ยนไปทั้งที่บ้านและโรงเรียน

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

ผู้วิจัยให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม ดังนี้

1. การช่วยเหลือผู้รับการศึกษาโดยตรงด้วยการให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง(Client-Centered Counseling) ของ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ส (Carl R. Rogers) การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้เด็กชาย ก. ได้ระบายความรู้สึกโดยเล่าถึงชีวิตในอดีตและชีวิตในปัจจุบัน เพื่อให้เขาเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ผู้วิจัยให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ไร้ความกังวล ในระยะของการสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) ให้เด็กชาย ก. รู้สึกอบอุ่น ไร้ความกังวล เพื่อนำไปสู่การร่วมมือในการพัฒนาตนเองต่อไป ตามแนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Theory) เชื่อว่า มนุษย์มีความสามารถ มีเหตุผลที่จะคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง พร้อมที่จะเติบโตงอกงาม มนุษย์เป็นคนดีและมีคุณค่า หากเขาสามารถค้นพบศักยภาพของเขาและพัฒนาศักยภาพของตนได้สูงสุด โดยส่งเสริมให้เขาพัฒนาศักยภาพที่ดีอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น และปรับปรุงตนเองในสิ่งที่เป็นอุปสรรค และนำไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา นอกจากนี้มนุษย์ต้องการความรัก การยอมรับ ความเอื้ออาทร ดังนี้ เด็กชาย ก. จึงควรได้รับความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งให้เขาตระหนักรู้ในความสามารถของตนเองในเรื่องของความสามารถในการเรียนที่อยู่ในระดับดี ให้พัฒนาตัวเองต่อไปในแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กชาย ก. ได้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง (Self-Actualization) ซึ่ง โรเจอร์ส เชื่อว่า บุคคลเป็นผู้กำหนดวิถีชีวิต และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หากผู้นั้นมีโอกาสรับรู้ความจริงเกี่ยวกับตนเอง ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในการที่จะเข้าใจถึงสาเหตุอื่นเป็นปัญหาที่ทำให้ตนเองไม่มีความสุข นั่นคือ ปัญหาของผู้รับคำปรึกษาเกิดขึ้นมาจากความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองหรือมโนภาพแห่งตน (Self Concept) กับประสบการณ์ที่ได้รับ ดังนั้นจึงควรให้การช่วยเหลือโดยให้เด็กชาย ก. พัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงสุด โดยเริ่มจากการคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่เขาประสบอยู่ จากนั้นควรให้เขาได้คิดหาวิธีที่จะจัดการกับปัญหา ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและเกิดประโยชน์ต่อตัวเขาเองต่อไป

ในการให้คำปรึกษาทุกครั้ง ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 เริ่มการให้คำปรึกษาโดยการสร้างความคุ้นเคยให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และกล่าวระบายปัญหาให้ผู้วิจัยทราบ

1.2 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การเงียบ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่างแจ้ง การยอมรับ การใช้คำถามปลายเปิด และการแสดงความเห็นอกเห็นใจ ตลอดเวลาที่ให้คำปรึกษา เพื่อให้เด็กเข้าใจตนเองและมองเห็นแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนและมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากขึ้น

1.3 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่สนทนา ตลอดจนบอกแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมแล้วนัดหมายครั้งต่อไป

2. ให้ความช่วยเหลือโดยการ

2.1 ขอความร่วมมือกับครูที่เกี่ยวข้องกับเด็กชาย ก. เพื่อปรึกษาปัญหาและขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการปรับตัวของเด็ก

2.2 ผู้วิจัยไปพบมารดา เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไข ปัญหาและการป้องกัน ส่งเสริม

การทํานายผล

จากสภาพปัญหาของเด็กชาย ก. ที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ ปัญหาเกิดจากผู้รับการศึกษา ปัญหาจากครอบครัว และปัญหาจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า สาเหตุดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ ถ้าเด็กชาย ก. รวมทั้งผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ๆ ในโรงเรียน มีความตั้งใจจริงที่จะแก้ปัญหานี้อย่างจริงจัง ผู้วิจัยทำนายผลว่าสาเหตุดังกล่าวไม่รุนแรงมากนัก ถ้าหากเด็กชาย ก. ได้รับความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และการชี้แนะแนวทางการเรียนที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างแท้จริง ก็ย่อมสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้เด็กชาย ก. ยังให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ ปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่า เด็กชาย ก. มีความเข้าใจ และสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่าเคยแสดงพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน สามารถหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้

2. จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ก. มีพฤติกรรมการก่อวินในชั้นเรียนลดลง และเพิ่มความสนใจในการเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

ผู้รับการศึกษาควรเข้าใจและยอมรับถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตนเอง ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชีวิต รู้จักกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม มีความรักและภาคภูมิใจในตนเอง สามารถแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งพัฒนาความสามารถของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา มีดังนี้

2.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด สร้างเสริมความภาคภูมิใจให้แก่เด็ก ให้ความสนใจในเรื่องความเป็นอยู่ในครอบครัว เรื่องการศึกษา รวมไปถึงการปกครองดูแลด้วยความยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดจนเกินไป

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ประจำประจำวิชา ควรให้กำลังใจ ให้ความสนใจ และดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเรียน โดยเฉพาะการจัดลำดับความคิดและความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักมีความรับผิดชอบ มีการวางแผนการเรียนที่ดี

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรสร้างสัมพันธภาพ ความคุ้นเคย ยอมรับ และเข้าใจในตัวเด็กชาย ก. โดยการแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจและห่วงใยเด็กชาย ก. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กชาย ก. เกิดความศรัทธาในตัวผู้ศึกษา กล่าวที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยการปรับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องต่อไป

นอกจากนี้ผู้ศึกษาควรฝึกใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

กรณีศึกษาครั้งที่ 2 เด็กชาย ข. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2547)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ข. เป็นเด็กชายไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 13 ปี รูปร่างสูงใหญ่สมส่วน ผิวขาว ผมดำ ตา 2 ชั้น ใบหน้าค่อนข้างกลม ลักษณะเฉื่อยไม่คล่องตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสะอาด พูดจาสุภาพกับผู้ใหญ่ แต่กับเพื่อนบางครั้งไม่สุภาพ ร่างกายแข็งแรง

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 7 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกต และการบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกการสังเกตทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยจะสังเกตเด็กชาย ข. ในรายวิชาที่เด็กชาย ข. ชอบ และไม่ชอบเรียน ดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่ วิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. จะมีสมาธิในการเรียนมาก กล่าวคือ ตั้งใจฟังครูสอน ครูอธิบาย ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้อง ไม่พูดคุยนอกเรื่องที่เรียน และเรียนอย่างมีความสุข สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก สีหน้าและแววตา

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. ไม่สนใจฟังครูอธิบาย มองไปที่อื่น บางครั้งนั่งก้มหน้า ใช้เท้ากวาดพื้นไปมา บางครั้งแกล้งเพื่อนด้วยการผลัก และหยีบขย่งเล่นโดยมิได้รับอนุญาต

ข) วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. ไม่ดูและฟังครูสอนปฏิบัติ ยืนหมุนตัวไปมา แต่เมื่อครูเข้ามาหา เด็กชาย ข. ก็จะเริ่มปฏิบัติทันที และเมื่อครูเดินออกไปจากห้อง ปล่อยให้เพื่อนฝึกปฏิบัติกันเองหลังจากที่สอนเสร็จแล้ว เด็กชาย ข. ก็จะเลิกฝึกปฏิบัติแล้วเดินไปเดินมารอบห้อง ชวนเพื่อนชายจับกลุ่มคุยกัน พูดจาไม่สุภาพ และแกล้งเพื่อนหญิงโดยการล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน

1.2 ในห้องเรียน

1.2.1 ช่วงเวลาพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตประมาณ 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. รับประทานอาหารกลางวันได้มากเป็นจำนวน 2 จาน หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว ก็จะเข้าไปลอกการบ้านของเพื่อนในบางวัน หลังจากนั้นก็ไปวิ่งเล่นเตะฟุตบอลกับเพื่อน

1.2.2 เข้าแถวก่อนเข้าห้องเรียนเวลาเช้า ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่า ครั้งแรกเด็กชาย ข. จะมาเข้าแถวเป็นคนที่ 3 และจะเดินไปจัดเพื่อน ๆ ให้ยืนเป็นแถวอย่างเป็นระเบียบ

1.2.3 เข้าแถวก่อนเข้าห้องเรียนช่วงบ่าย ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรก (วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2546) พบว่า เด็กชาย ข. มาเข้าแถวช้าเป็นคนสุดท้าย เสื้อผ้าหลุดออกนอกกางเกง พอมาถึงแถวจะรีบแต่งตัวให้เรียบร้อย แต่ขณะเดียวกันจะชวนเพื่อนคุยไปด้วยจนเพื่อนข้าง ๆ สะกดเพื่อเตือนไม่ให้คุยในแถว เขาจึงหยุดคุย

จากการสังเกต สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. แสดงพฤติกรรมก่อนกอนในชั้นเรียน 2 ช่วง คือ

1. ช่วงเวลาที่ครูสอน แสดงพฤติกรรมดังนี้ ไม่สนใจฟังครูอธิบายโดยการมองไปที่อื่นและนั่งก้มหน้าใช้เท้ากวาดพื้นไปมา

2. ช่วงเวลาที่ครูมอบหมายงานให้ทำ เด็กชาย ข. แสดงพฤติกรรมดังนี้คือ ไม่ปฏิบัติงานตามที่ครูมอบหมาย แต่จะจับกลุ่มเพื่อนชายด้วยกัน คุยกัน และจะแกล้งเพื่อนหญิงโดยการล้อชื่อบิดามารดา

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ข. เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา ที่ทำการศึกษ สัมภาษณ์เด็กชาย ข. ครั้งที่ 1 (วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2547) ได้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ดังนี้ เด็กชาย ข. พักอยู่กับบิดามารดา พร้อมทั้ง ปู่-ย่า ครอบครัวของลุง-ป้า และครอบครัวของอา ครอบครัวของเด็กชาย ข. มีทั้งหมด 4 คน ครอบครัวของลุงมี 3 คน ครอบครัวของอามี 4 คน รวมสมาชิกที่อยู่ในบ้านหลังนี้ 13 คน เด็กชาย ข. เล่าให้ฟังว่า สมาชิกที่อยู่ในบ้านต่างคนต่างอยู่ ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากนัก ต่างคนก็ต่างทำงาน บิดาของเขามีอาชีพขับรถเมล์ ส่วนมารดาทำงานเป็นลูกจ้างโรงงานแห่งหนึ่งย่านถนนนนทรี รายได้ของครอบครัวมีไม่มากนัก บิดามีรายได้ประมาณ 8,000 บาทต่อเดือน รวมทั้งรายได้จากงานพิเศษด้วย ส่วนมารดารายได้ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน รวมรายได้พิเศษด้วย 2 คน มีรายได้รวมกันประมาณ 13,000 บาท

ถ้าเดือนไหนบิดามารดาไม่มีรายได้พิเศษ รายได้รวมกันไม่ถึง 10,000 บาท สำหรับรายจ่ายในบ้านมีมาก เพราะบิดาจะต้องจ่ายให้ปู่-ย่า 1,500 บาทต่อเดือน ให้เด็กชาย ข. ไปโรงเรียนวันละ 50 บาท ให้น้อง 50 บาท เช่นเดียวกัน นอกจากนี้รายจ่ายที่บิดาซื้อของผ่อนประจำเดือนอีก และรายจ่ายส่วนตัวของบิดากับมารดาอีก ด้วยเหตุนี้บิดากับมารดาจึงไม่มีเงินเก็บในบัญชีไว้เลย ยิ่งเดือนไหนต้องจ่ายค่าเล่าเรียน บิดากับมารดาที่ต้องไปขอยืมเงินหรือต้องไปขอกู้จากคนอื่นมาอีก ดังนั้นบิดากับมารดาต้องทำงานหนักมาก จนไม่มีเวลาที่ดูแลเด็กชาย ข. กับน้อง ส่วนใหญ่แล้วปู่จะเป็นผู้ดูแลเด็กชาย ข. กับน้อง

2.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย ข. คือ สัมภาษณ์ปู่ ผู้วิจัยได้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ดังนี้ เด็กชาย ข. เป็นเด็กพูดน้อย เป็นคนใจน้อย บางครั้งแอบร้องไห้คนเดียว ปู่เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ในครอบครัวของเขาอยู่กับหลายคน ปู่จะต้องดูแลเด็ก ๆ 5 คน และเนื่องจากปู่แก่แล้ว อาหารการกินก็ให้หาซื้อมากินเอง (อาหารถุง) การบ้านก็ให้ทำกันเอง ปู่สอนให้ไม่ได้ เพราะปู่ไม่มีความรู้ อยากให้เขาเรียนพิเศษที่โรงเรียน แต่มีค่าใช้จ่ายสูง เงินไม่พอก็ให้เขาทำกันเอง มีหลายครั้งที่ทางโรงเรียนเชิญผู้ปกครองไปพบ เนื่องจากไม่ทำการบ้าน ไม่ส่งงานครู ชอบรังแกเพื่อน

2.2.2 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น ครั้งที่ 1 (วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2547) ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ ความประพฤติโดยรวมของเด็กชาย ข. เรียบร้อยดี มีบางวิชาที่เด็กชาย ข. แสดงพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน โดยชวนเพื่อนคุย บางครั้งลุกเดินไปมาโดยไม่ขออนุญาตครูผู้สอน ทำให้โดยรายงานความประพฤติบ่อย ๆ

2.2.3 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ข. เป็นคนพูดน้อย เวลาเรียนชอบเหม่อลอย ชอบมองนอกหน้าต่าง ไม่ชอบแสดงความคิดเห็น ผลการเรียนไม่ค่อยดี

2.2.4 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาศิลปะ พลศึกษา ภาษาไทย ดนตรี-นาฏศิลป์ การงานและพื้นฐานอาชีพ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คนละ 1 ครั้ง มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ว่า เด็กชาย ข. มีความประพฤติไม่ค่อยเรียบร้อย ชอบแกล้งเพื่อน พูดจาไม่สุภาพ ไม่ค่อยช่วยเหลืองานกลุ่ม คุยเก่ง บางครั้งชอบเหม่อลอย ไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานไม่ค่อยทันเวลา และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง

2.2.5 สัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครอง จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ข. เคยเก่ง บางครั้งลุกเดินไปมาโดยไม่ขออนุญาต ตั้งใจเรียนบางครั้ง ชอบมองออกนอกหน้าต่าง

2.2.6 สัมภาษณ์เพื่อนที่เรียนในโรงเรียนเดียวกัน จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเดียวกัน 5 คน ผู้วิจัยได้ข้อมูลโดยสรุปดังนี้คือ เด็กชาย ข. ไม่ช่วยงานกลุ่ม ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขี้บ่น หงุดหงิดง่าย ชอบคุยเวลาเรียน ไม่ทำงานส่งครู ชอบเหม่อลอยเวลาเรียน ถ้าถูกขัดใจจะโกรธง่าย ชอบแกล้งเพื่อน ไม่ชอบการรอคอย อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย

จากการสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่า ข้อมูลที่ได้จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองของเด็กชาย ข. ไม่ตรงกันในเรื่องของพฤติกรรมที่เด็กชาย ข. แสดงออก โดยเฉพาะพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน เพราะเป็นคนหงุดหงิดและโกรธง่าย ไม่มีความรับผิดชอบ แต่ผู้ปกครองของเด็กชาย ข. กลับให้สัมภาษณ์ว่า เด็กชาย ข. เป็นเด็กเรียบร้อย ไม่เกรง รู้จักรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองอาจจะไม่เคยเห็นพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนหรือไม่ตั้งใจเรียนหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่นของเด็กชาย ข. หรือต้องการปิดบังข้อมูลที่แท้จริงกับผู้วิจัย

3. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2547 ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครอง มีดังนี้

2.3 จากการสังเกต พบว่า สถานที่พักอาศัยของเด็กชาย ข. อยู่ในซอยลึก ถนนที่ใช้สัญจรไปมาในซอยค่อนข้างเล็ก มีเพียงรถจักรยานยนต์และคนเดินเท่านั้นที่สามารถผ่านเข้ามาได้รอบ ๆ บริเวณบ้านมีบ้านหลายหลังปลูกสร้างติดกันอยู่ ไม่มีพื้นที่ว่างสำหรับเป็นสนามเด็กเล่นหรือสนามพักผ่อน ประตูหน้าบ้านทำด้วยสังกะสีเก่า ๆ ทางเดินเข้าในตัวบ้านเป็นสะพานไม้ ลาดเป็นทางยาว

การเยี่ยมบ้านครั้งนี้พอสรุปได้ว่า สถานที่พักอาศัยของเด็กชาย ข. ทึบโทรมและคับแคบ การจัดวางสิ่งของไม่เป็นระเบียบ และไม่ถูกสุขลักษณะ ผู้ดูแลบ้านหลังนี้คือปู่ บรรยายสภาพภายในบ้านไม่อบอุ่นเท่าที่ควร เพราะต่างคนต่างอยู่ อากาศร้อนอบอ้าว จัดเป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเรียนหนังสือและทำการบ้าน ส่งผลให้ขาดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และขาดสมาธิในการเรียน

4. อัดตชีวิตประวัติ

จากอัดตชีวิตประวัติ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ข. เกิดในครอบครัวขนาดใหญ่ ที่ประกอบด้วย ปู่-ย่า บิดา-มารดา ครอบครัวของลุง-ป้า ครอบครัวของอา มีสมาชิกอยู่รวมกันในบ้านหลังนี้ 13 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

4.1 ชีวิตในวัยเด็กของเด็กชาย ข. มีความสุขพอสมควร เนื่องจากอยู่พร้อมหน้า บิดา-มารดา และปู่-ย่า

4.2 ชีวิตในปัจจุบัน เด็กชาย ข. เรียนอยู่ชั้น ป.6 ไม่มีความสุขในการเรียน และขาดความสนใจดูแลจากบิดามารดา เนื่องจากบิดามารดาต้องทำงานหนัก เพื่อหาเงินมาจุนเจือในครอบครัว

4.3 ชีวิตในอนาคต เด็กชาย ข. ต้องการเป็นทหารซึ่งเป็นความใฝ่ฝันของเด็กชาย ข. การวิเคราะห์อัดตชีวิตประวัติของเด็กชาย ข. มีข้อน่าสังเกตคือ เด็กชาย ข. ไม่ได้ใกล้ชิดกับบิดามารดา จึงอยู่ในภาวะที่ขาดความอบอุ่นและขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดี

5. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวัน ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ข. มีกิจวัตรคล้ายคลึงกันในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยจะตื่นนอนตอนเช้าทำกิจวัตรส่วนตัว แล้วแต่งตัวเดินทางไปโรงเรียน เมื่อถึงโรงเรียนจะลงมาเล่นกับเพื่อน รอจนถึงเวลา 8.00 น. เข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงแล้วขึ้นห้องเรียน เรียนจนถึงเวลาพักกลางวันแล้วจึงรับประทานอาหาร จากนั้นลงมาเล่นกับเพื่อนจนถึงเวลาขึ้นเรียนช่วงบ่าย เมื่อถึงเวลาเลิกเรียนก็จะกลับบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็น ทำการบ้าน ดูโทรทัศน์ และเข้านอน ในวันเสาร์และอาทิตย์หลังจากตื่นนอนตอนเช้าแล้ว เด็กชาย ข. จะเก็บที่นอน ทำกิจวัตรส่วนตัว แล้วจึงรับประทานอาหารเช้าพร้อมกับดูโทรทัศน์ไปด้วย จากนั้นทำงานบ้าน คือ ล้างจาน ถูบ้าน กวาดบ้าน เมื่อทำงานเรียบร้อยแล้วก็ไปเล่นกับเพื่อน แล้วไปเที่ยวงานวัดหรือห้างสรรพสินค้ากับอา และถ้าไม่ได้ไปเที่ยวที่ไหนก็จะนอนกลางวัน ช่วงเย็นจะรับประทานอาหารเย็น ทำกิจวัตรส่วนตัว ดูโทรทัศน์ แล้วจึงเข้านอน

จากบันทึกประจำวัน พบว่า เด็กชาย ข. เป็นเด็กที่รู้จักดูแลรับผิดชอบตัวเอง ช่วยเหลืองานบ้าน เกียจฉ้านในบางครั้ง ไม่ค่อยสนใจเรียนเท่าที่ควร

6. แบบสอบถาม

จากแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ทราบข้อเท็จจริงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ประวัติส่วนตัวและครอบครัว พบว่า เด็กชาย ข. เป็นเด็กชายไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 13 ปี รูปร่างสูงใหญ่สมส่วน ผิวขาว ผอมดำ ตา 2 ชั้น ใบหน้าค่อนข้างกลม ลักษณะเฉื่อยไม่คล่องตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสะอาด พูดจาสุภาพกับผู้ใหญ่ แต่กับเพื่อนบางครั้งไม่สุภาพ ร่างกายแข็งแรง บิดามีอาชีพขับรถแท็กซี่ มารดามีอาชีพทำงานโรงงาน เด็กชาย ข. ได้อาศัยอยู่กับครอบครัวที่เป็นครอบครัวใหญ่ มีปู่ ย่า ครอบครัวของป้า ครอบครัวของอา และครอบครัวของเด็กชาย ข. ครอบครัวของป้ามีป้า สามีของป้า และลูกชาย 1 คน ครอบครัวของอา มีอา ภรรยาของอา และลูกสาว 2 คน ส่วนครอบครัวของเด็กชาย ข. มีบิดามารดาและเด็กชาย ข.

6.2 ประวัติสุขภาพ เด็กชาย ข. มีสุขภาพดี ไม่เคยเจ็บป่วยหนักมาก่อน ไม่เคยประสบอุบัติเหตุ นอนวันละ 6-8 ชั่วโมง

6.3 สังคมและกิจกรรม ชอบบ้านที่อยู่อาศัย ชอบให้เพื่อนมาเที่ยวบ้านเป็นบางครั้ง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ชอบฟังวิทยุบ้างเป็นบางเวลา ชอบดูโทรทัศน์เป็นประจำ ชอบอ่านหนังสือประเภทรายวัน อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำ ชอบเล่นกีฬากลางแจ้งบ้างเป็นบางครั้ง ชอบเล่นฟุตบอล เคยแสดงละครในงานต่าง ๆ ไม่สามารถเล่นดนตรี ไม่ชอบร้องเพลง สนใจนาฏศิลป์บ้าง ไม่เคยทำงานพิเศษหารายได้

6.4 กิจกรรม การศึกษา และปัญหา ไม่เคยเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม ไม่เคยเป็นหัวหน้าชั้น ชอบเล่นกับเพื่อน ๆ ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ ประมาณวันละ 1 ชั่วโมง วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ พลະ วิชาที่ชอบน้อยที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ ไม่ได้ทำตารางดูหนังสือ ไม่มีสมาธิในการดูหนังสือ ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน เรียนหนังสืออยู่ในระดับปานกลาง ตั้งใจจะเรียนให้จบชั้นสูงสุดของโรงเรียนนี้

7. แบบทดสอบ แบบประเมิน และแบบสำรวจตนเอง

จากการทดสอบ ปรากฏผลดังนี้

7.1 แบบทดสอบบุคลิกภาพวาดภาพคน (Draw A Person Test หรือเรียกย่อว่า DAP) พบว่า เด็กชาย ข. ไม่พอใจในความสมบูรณ์ของร่างกาย รู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่กล้าเผชิญหน้า รู้สึกกังวล สนใจตนเอง และมีแนวโน้มเก็บตัว

7.2 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู พบว่า เด็กชาย ข. ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด จากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าเด็กชาย ข. มีปัญหาจะไม่กล้าให้ใครฟัง จะไปไหนต้องขออนุญาตและชี้แจงเรื่องที่จะไปให้ละเอียด ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ จะไม่อนุญาตให้ไปเที่ยวนอกบ้าน ถ้าเพื่อนเป็นคนที่พ่อแม่ไม่ชอบจะสั่งให้เลิกคบ เมื่อทำผิดมักถูกดุและถูกลงโทษ สำหรับเสื้อผ้า ทรงผม จะไม่มีโอกาสได้ตัดสินใจเลือกเองเลย

7.3 แบบทดสอบการปรับตัว พบว่า เด็กชาย ข. มีปัญหาต่อไปนี้มากที่สุดคือ ไม่พอใจเมื่อถูกล้อ ไม่สบายใจที่ต้องทำงานคนเดียว รู้สึกสนุกสนานเมื่อได้ร่วมสนุกกับเพื่อน ๆ จะประหม่าเมื่อถูกครูเรียกไปพูดหน้าชั้น และพบว่า เด็กชาย ข. มีปัญหาต่อไปนี้รองลงมาคือ เป็นคนใจร้อน โมโหง่าย เมื่อเถียงหรือทะเลาะกับเพื่อนจะเก็บมาคิดหลายวัน จะถามครูทันทีถ้าไม่เข้าใจที่ครูสอน และรู้สึกว่าเหว่เมื่อเพื่อนคนสนิทไม่อยู่

จากแบบทดสอบการปรับตัวทางสังคม สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. เป็นคนค่อนข้างเก็บตัว ไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีปัญหาทางด้านอารมณ์ เป็นคนค่อนข้างใจร้อน โมโหง่าย

7.4 แบบประเมินตนเอง สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. จากแบบประเมินตนเองเรื่อง การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย ข. ได้คะแนนรวม 26 คะแนน การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เพราะเป็นคนชอบเข้าสังคม และอยากทำความรู้จักกับคนอื่น ๆ เสมอ ยินดีรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงตนเองเสมอ จะให้ความสำคัญอย่างมากในการเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสม

7.5 แบบสำรวจตนเอง เด็กชาย ข. พบว่า เป็นคนสนุกสนาน ร่าเริง เป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผล เชื่อสัจย์ ฟังตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ดี รักความก้าวหน้า มีคุณค่า ชี้แจงใจ หงุดหงิดง่าย ชอบเสี่ยง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวของผู้รับการศึกษา ดังนี้

1.1 พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ อดตชีวะประวัติ แบบสอบถามและแบบทดสอบต่าง ๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ข. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนไม่พอใจในความสมบูรณ์ของร่างกายตนเอง เนื่องจากเป็นคนมีรูปร่างใหญ่และมีความรู้สึกหวาดกลัว รู้สึกกังวล มีทัศนคติไม่ดี

ต่อตนเอง ขาดความละเอียด รอบคอบ จึงไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ และไม่มีความตั้งใจเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว (บ้าน)

จากการสังเกตการเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ อัดตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวหรือบ้าน เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ข. ดังต่อไปนี้

2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน เนื่องจากบิดามารดาไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอน ให้ความรักความอบอุ่น เพราะบิดามารดาต้องทำงานหนัก

2.2 โรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม อัดตชีวประวัติ และแบบทดสอบ ทำให้สรุปได้ว่า โรงเรียนก็เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ข. ดังนี้

2.2.1 พฤติกรรมการสอนของครู เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน เนื่องจากไม่เข้าใจในบทเรียนหรือการสอนของครู ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย การเรียน

2.2.2 สัมพันธภาพภายในชั้นเรียน ได้จากแบบประเมินตนเองเรื่อง การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น เด็กชาย ข. มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เด็กชาย ข. มีลักษณะคล้ายตาม เป็นเด็กติดเพื่อน เชื้อเพื่อน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ควบคุมพฤติกรรมตนเองไม่ได้ จึงค่อนข้างสร้างความวุ่นวายในชั้นเรียน

2.2.3 บรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนดี จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ เด็กชาย ข. มีความรู้สึกพอใจในบรรยากาศของโรงเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน รู้สึกว่าบรรยากาศในโรงเรียนร่มรื่น ในห้องเรียนก็ไม่แออัดคับแคบ มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก ดังนั้นบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนจึงไม่ส่งผลให้เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน

2.3 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สังคมในด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านและสภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ข. ดังต่อไปนี้

2.3.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนเนื่องจากสภาพบ้านอยู่ในชุมชนแออัด และมีเสียงรบกวนตลอดเวลา ทำให้ไม่มีสมาธิในการทำการบ้านและอ่านหนังสือ

2.3.2 สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัยแออัด ครอบครัวของเด็กชาย ข. อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ไม่มีบริเวณบ้าน ลักษณะของบ้านทรุดโทรมและคับแคบ ไม่มีรั้วล้อมรอบ มีแต่ตัวบ้านตั้งอยู่ในซอยเล็ก ๆ เฉพาะคนเดินได้ทางเดียว สภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่มีระเบียบของใช้วางทุกซอกทุกมุมของบ้าน ไม่มีบริเวณให้นั่งพักผ่อน ภายในบ้านแบ่งซอยกันเป็นห้องเล็ก ๆ ชั้นบนมี 2 ห้องนอน ชั้นล่างมี 2 ห้องนอน ห้องครัวอยู่หน้าบ้าน ไม่มีห้องรับแขก เนื่องจากในบ้านมีสมาชิกมาก อยู่รวมกัน 3 ครอบครัว สถานที่อ่านหนังสือและทำการบ้านเป็นห้องเล็ก ๆ และแคบ ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีภายในบ้านจึงมีอิทธิพลต่อการมีสมาธิในการเรียนของเด็กชาย ข. จึงส่งผลต่อการมีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

ผู้วิจัยให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม ดังนี้

1. การให้คำปรึกษากับเด็กชาย ข. 5 ครั้ง โดยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยทฤษฎีนี้เน้นความจริงของชีวิตว่า ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในตัวเองที่จะเข้าใจถึงองค์ประกอบของชีวิต อันเป็นสาเหตุที่ทำให้ตัวเองไม่มีความสุข ผู้รับคำปรึกษาที่มีความสามารถที่จะนำชีวิตและสามารถเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของตนเอง การเปลี่ยนบุคลิกภาพจะเกิดขึ้นได้ ถ้าผู้รับคำปรึกษาเข้าใจและสามารถที่จะสร้างสัมพันธภาพที่ดี มีการยอมรับและเข้าใจปัญหาอย่างถูกต้อง

ในการให้คำปรึกษาทุกครั้ง ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 เริ่มการให้คำปรึกษา โดยการสร้างความคุ้นเคยให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และถ้อยคำบรรยายปัญหาให้ผู้วิจัยทราบ

1.2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การเงียบ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่างแจ้ง การยอมรับ การใช้คำถามปลายเปิด และการแสดงความเห็นอกเห็นใจ ตลอดเวลาที่ให้คำปรึกษา เพื่อให้เด็กเข้าใจตนเองและมองเห็นแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนนอนและมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากขึ้น

1.3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่สนทนา ตลอดจนบอกแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน และมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมแล้วนัดหมายครั้งต่อไป

2. ขอความร่วมมือกับครูที่เกี่ยวข้องกับเด็กชาย ข. เพื่อปรึกษาปัญหา และขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการปรับตัวของเด็ก

3. ผู้วิจัยไปพบปู่ของเด็กชาย ข. เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการป้องกัน ส่งเสริม

การทำนายผล

จากสภาพปัญหาของเด็กชาย ข. ที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ ปัญหาเกิดจากผู้รับการศึกษา ปัญหาจากครอบครัว และปัญหาจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า สาเหตุดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ ถ้าเด็กชาย ข. รวมทั้งผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ๆ ในโรงเรียน มีความตั้งใจจริงที่จะแก้ปัญหานี้อย่างจริงจัง ผู้วิจัยทำนายผลว่าสาเหตุดังกล่าวไม่รุนแรงมากนัก ถ้าหากเด็กชาย ข. ได้รับความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และการชี้แนะแนวทางการเรียนที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างแท้จริง ก็ย่อมสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้เด็กชาย ข. ยังให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ ปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. มีความเข้าใจ และสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่าเคยแสดงพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน สามารถหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้

2. จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมการก่อนนอนในชั้นเรียนลดลง และเพิ่มความสนใจในการเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

ผู้รับการศึกษาควรเข้าใจและยอมรับถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตนเอง ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชีวิต รู้จักกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม มีความรักและภาคภูมิใจในตนเอง สามารถแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งพัฒนาความสามารถของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา มีดังนี้

2.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด สร้างเสริมความภาคภูมิใจให้แก่เด็ก ให้ความสนใจในเรื่องความเป็นอยู่ในครอบครัว เรื่องการศึกษา รวมไปถึงการปกครองดูแลด้วยความยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดจนเกินไป

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ประจำประจำวิชา ควรให้กำลังใจ ให้ความสนใจ และดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเรียน โดยเฉพาะการจัดลำดับความคิดและความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักมีความรับผิดชอบ มีการวางแผนการเรียนที่ดี

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรสร้างสัมพันธภาพ ความคุ้นเคย ยอมรับ และเข้าใจในตัวเด็กชาย ข. โดยการแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจและห่วงใยเด็กชาย ข. อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กชาย ข. เกิดความศรัทธาในตัวผู้ศึกษา กล้าที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยการปรับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องต่อไป

นอกจากนี้ผู้ศึกษาควรฝึกใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

กรณีศึกษารายชื่อที่ 3 เด็กชาย ค. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2547)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ค. เป็นเด็กชายไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 12 ปี รูปร่าง สั้นท้วม ผิวขาว ผอมดำ ตา 2 ชั้น หน้าทรงเหลี่ยม จมูกค่อนข้างโด่ง แต่งกายสะอาด แต่ไม่ถูกระเบียบ ของโรงเรียน พูดเสียงดังไม่มีหางเสียง ท่าทางบางครั้งรำเริง บางครั้งเงียบขรึม

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 7 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกต และการบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ค. ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ค. ในรายวิชาที่เด็กชาย ค. ชอบ และไม่ชอบเรียน ดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. ฟังครูสอน ตาจ้องมองมาที่ครูเวลาครูอธิบาย พักหน้าแสดงความเข้าใจในบทเรียน ทำงานตามที่ครูมอบหมายในเวลาครูอยู่ในห้อง บางครั้งก็สอนและอธิบายให้เพื่อนในห้องที่นั่งใกล้ฟัง และบางครั้งก็นั่งเหม่อลอยออกไปนอกหน้าต่าง แต่เมื่อครูเดินออกไปนอกห้อง เด็กชาย ค. จะจับกลุ่มคุยกับเพื่อน หัวเราะเสียงดัง และไม่ทำงานตามที่ครูมอบหมาย

ข) วิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. จะปฏิบัติพลศึกษาตามที่ครูสอนทุกอย่าง ยิ้มแย้ม แต่ก็พูดและตะโกนเสียงดัง

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. ไม่ฟังครูสอน ชวนเพื่อนคุย ชอบนั่งเหม่อลอยมองออกไปนอกหน้าต่าง บางครั้งก็ทำเสียงประหลาด โดยการตะโกนเสียงดัง พอครูหันมามองก็จะเงียบ ทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น บางครั้งก็ล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน

ข) งานบ้านหรือวิชากลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. ไม่ฟังครูสอน ตามองนอกหน้าต่าง ชวนเพื่อนที่อยู่ข้าง ๆ คุย บางครั้งนั่งหลับฟุบลงกับโต๊ะ ทำให้ครูต้องคอยเตือนหรือดูบ่อยครั้ง พฤติกรรมที่เด็กชาย ค. แสดงออกเมื่อโดนครูดุคือ ทำสีหน้าไม่พอใจจนบางครั้งครูจะทำเป็นมองไม่เห็นหรือไม่สนใจ

1.2 นอกห้องเรียน

1.2.1 ช่วงเวลาพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่า หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว ในบางวันเด็กชาย ค. จะนั่งลอกการบ้านเพื่อส่งในเวลาเรียนช่วงบ่าย แล้วก็ไปวิ่งเล่นฟุตบอลกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน เมื่อถึงเวลาก่อนเข้าเรียนช่วงบ่าย เด็กชาย ค. จะวิ่งไปล้างหน้า ล้างมือ และแต่งตัวให้เรียบร้อยก่อนเข้าห้องเรียนตอนบ่าย

1.2.2 เดินแถวกลับบ้านช่วงเวลาเย็น ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. จะชวนเพื่อนคุยกันสนุกสนาน เมื่อเวลาเดินแถวกลับบ้านมองเห็นผู้วิจัย เด็กชาย ค. จะยกมือไหว้แล้วเดินมาคุยด้วย ทักทายอย่างมีสัมมาคารวะ จากนั้นก็เดินออกไป เด็กชาย ค. จะเดินเร็วมาก ไม่พูดหรือหยุดทักทายกับใครเลย ในบางวันเด็กชาย ค. จะยังไม่กลับบ้าน แต่จะรอเพื่อนในกลุ่มเพื่อเตะฟุตบอล

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย ค. แสดงพฤติกรรมก่อวินในชั้นเรียนในวิชาที่ไม่ชอบ จะแสดงออกมาอย่างชัดเจน ส่วนวิชาที่ชอบจะแสดงพฤติกรรมก่อวินในชั้นเรียนในช่วงที่ครูผู้สอนออกไปนอกห้อง

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ค. เป็นระยะ ๆ ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ค. เป็นบุตรชายคนโตของครอบครัว มีพี่น้อง 2 คน คือ เด็กชาย ค. และน้องชาย 1 คน เด็กชาย ค. ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เพราะครูที่สอนสนใจดูแลเอาใจใส่ เด็กชาย ค. เล่าให้ฟังว่า วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ผมชอบ ประกอบกับครูตั้งใจสอน ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก สนใจ ใส่ใจ และห่วงใยนักเรียนทุกคน ผมเป็นนักเรียนคนหนึ่งที่คุณสนใจและห่วงใยจริง ๆ ผมเรียนไม่เก่ง แต่เกรงใจครู จึงทำให้ผมตั้งใจเรียน เพื่อไม่ให้ครูผิดหวังในตัวผม ส่วนวิชาภาษาอังกฤษ ผมไม่ชอบ ไม่อยากเรียน เพราะมันยาก ผมไม่ชอบท่องคำศัพท์ ไม่ชอบที่ครูดุและตีเจ็บ เด็กชาย ค. เล่าต่อไปว่า ครูทำเหมือนอำนาจทั้งหมดอยู่ที่ครูชอบดี ชอบว่า ให้ได้รับความอับอาย ทำเหมือนผมเป็นคนไม่เอาไหนเลย ผมอยากให้ครูเข้าใจนักเรียนให้มากกว่านี้ นักเรียนทุกคนโดยเฉพาะผมอยากเรียนเก่ง อยากให้ทุกคนเห็นว่าผมเป็นคนเก่ง เป็นคนที่มีคุณค่า แต่ก็ได้แต่คิดและหวังว่าสักวันหนึ่ง ถึงอย่างไรผมก็ภูมิใจครูที่สอนคณิตศาสตร์ เพราะอย่างน้อยก็มีครูที่เข้าใจผม และเห็นว่าผมเป็นคนมีคุณค่า ผมมีเพื่อนหลายคน ผมมีความสุขกับการอยู่ที่โรงเรียน ที่บ้านผมอบอุ่นมาก ผมชอบให้เพื่อน ๆ มาเที่ยวที่บ้าน ถึงแม้ว่าบ้านผมจะเล็ก

และคับแคบ แต่แม่ผมใจดี ผมชอบดูโทรทัศน์และชอบฟังเพลง หลังจากเลิกเรียนแล้วผมจะกลับมาบ้าน ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เพราะครอบครัวเปิดช่องชมรถ พ่อและแม่จะไม่มีเวลามากนัก ดังนั้นผมจึงรับผิดชอบทำงานบ้าน ทำความสะอาดบ้าน และดูแลการบ้านของน้องด้วย ผมคิดว่าพ่อและแม่ภูมิใจในตัวผม

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย ค. ชอบนั่งเหม่อลอยในเวลาเรียนเป็นบางครั้ง ชอบเดินไปมาในขณะที่ครูสอน ส่งงานช้าเป็นบางครั้งและในบางวิชา ส่วนวิชาที่เด็กชาย ค. ชอบ จะส่งงานตรงเวลาและตั้งใจเรียนดีมาก มีน้อยครั้งที่จะคุยและเล่น

2.2.1.2 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กชาย ค. ไม่สนใจที่จะเรียนในวิชาภาษาอังกฤษเลย สังเกตเวลาที่ครูสอนจะแสดงพฤติกรรมที่ก่อกวนในชั้นเรียนวิธีเดินไปมาในห้องเรียนในขณะที่ครูสอน พอครูถามเด็กชาย ค. ว่า ทำไมไม่ขออนุญาตครูก่อน เด็กชาย ค. จะอ้างว่าทิ้งขยะ หรือบางครั้งนั่งหลับ ถ้าไม่หลับก็จะชวนเพื่อนคุยส่งการบ้านไม่ตรงเวลา ถ้าวันไหนโดนครูดุก็จะแสดงท่าที่ไม่พอใจ

2.2.1.3 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กชาย ค. เป็นเด็กเรียบร้อย ตั้งใจเรียน และจะส่งการบ้านตรงเวลาเสมอ นั่งเหม่อลอยเป็นบางครั้ง แต่ส่วนใหญ่จะตั้งใจเรียน เป็นเด็กดี มีความขยันสม่ำเสมอ เป็นเด็กมีน้ำใจ

2.2.1.4 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาพลศึกษา จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กชาย ค. เป็นเด็กมีความพยายามและตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ เวลาพูดจะพูดเสียงดังเป็นคนตรงต่อเวลา

2.2.1.5 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชางานบ้าน จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กชาย ค. ไม่ตั้งใจเรียนเท่าที่ควร ไม่สนใจ ไม่ฟังที่ครูสอน โดยการมองนอกหน้าต่างชวนเพื่อนคุย บางครั้งก็นั่งหลับ พอครูดุก็ทำสีหน้าไม่พอใจ

2.2.1.6 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาดนตรี จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กชาย ค. ชอบฟังเพลงและร้องเพลง แต่งกายไม่เรียบร้อยเป็นบางครั้ง เป็นเด็กมีความพยายาม และตั้งใจเรียนพอสมควร มีน้ำใจ มีความรับผิดชอบ

2.2.1.7 สัมภาษณ์เพื่อนที่เรียนในโรงเรียนเดียวกัน จากการสัมภาษณ์เพื่อนนักเรียน 5 คน จำนวน 5 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลพอสรุปได้ดังนี้คือ เด็กชาย ค. เป็นเด็กที่มีความขยัน อดทน ตั้งใจเรียนในวิชาที่ชอบ และจะไม่ตั้งใจเรียนในวิชาที่ไม่ชอบ โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ จะแสดงออกโดยการนั่งหลับ เหม่อลอย ชวนเพื่อนคุย ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย และไม่ส่งการบ้าน

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่บ้าน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้ปกครอง จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กชาย ค. เป็นเด็กมีน้ำใจ ช่วยเหลือบิดามารดาโดยการช่วยทำงานบ้านและดูแลน้อง นอกจากนี้จะเป็นเด็กตั้งใจเรียน ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ วิชาที่จะต้องดูแลเป็นพิเศษคือ ภาษาอังกฤษ เพราะผลการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร

3. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2547 ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

2.1 จากการเยี่ยมบ้านของเด็กชาย ค. อยู่ในซอยลึกพอสมควร เป็นบ้านเช่าชั้นเดียว มีห้องกว้างนอนรวมกันกับบิดามารดา ไม่มีห้องส่วนตัว ภายในบ้านมีทั้งหมด 4 คน ที่บ้านเป็นคู่ช่อมรดก ภายในบ้านมีอากาศถ่ายเท มีของใช้มากมายวางไม่เป็นระเบียบ จากการได้พูดคุยกับบิดามารดาและเด็กชาย ค. ทำให้ทราบว่า บรรยากาศภายในบ้านอบอุ่น บิดามารดาให้ความรัก ความสนใจ เด็กชาย ค. มาก ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในบ้านดี

3. อัตชีวประวัติ

จากอัตชีวประวัติ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ค. เกิดในครอบครัวขนาดเล็ก ที่ประกอบด้วยเด็กชาย ค. บิดามารดา และน้องชาย รวมจำนวนสมาชิกทั้งหมด 4 คน จากการวิเคราะห์ ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

4.1 ชีวิตในวัยเด็กของเด็กชาย ค. มีความสุขพอสมควร เนื่องจากได้ความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา

4.2 ชีวิตในปัจจุบัน เด็กชาย ค. เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความต้องการที่จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเรียนต่อไปจนกว่าจะจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนสารสาสน์พัฒนา

4.3 ชีวิตในอนาคต เด็กชาย ค. ต้องการประกอบอาชีพตำรวจ อยากรับตำรวจที่ดี

5. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวัน ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ค. มีกิจวัตรประจำวันคือ วันธรรมดา ตื่นนอนเวลา 6.30 นาฬิกา อาบน้ำแปรงฟัน รับประทานอาหารเช้า เดินทางไปโรงเรียน หลังเลิกเรียนกลับบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็น ทำการบ้าน และเข้านอน วันหยุด ตื่นนอน อาบน้ำ ดูโทรทัศน์ รับประทานอาหารกลางวัน ดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์ ทำการบ้าน และเข้านอน จากบันทึกประจำวัน แสดงว่าเด็กชาย ค. สนใจการเรียนรู้ดี แต่ไม่ได้รับมอบหมายให้ทำงานบ้าน

6. แบบสอบถาม

6.1 ประวัติส่วนตัวและครอบครัว เป็นเด็กชายไทย อายุ 12 ปี รูปร่างสันทัด ผิวขาว ผอมดำ ตา 2 ชั้น หน้าทรงเหลี่ยม ทำทางบางครั้งรำเริง บางครั้งจะเป็นคนเงียบขรึม พูดเสียงดังไม่มีหางเสียง บิดามีอาชีพรับจ้างซ่อมรถ มารดาทำงานบริษัท บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีน้องชาย 2 คน

6.2 ประวัติสุขภาพ สุขภาพดีมาก ไม่เคยเจ็บป่วยอย่างหนักมาก่อน แต่เคยกระตุกหัดที่แขน ขณะอายุ 5 ปี เนื่องจากตกจากโถ่งน้ำ นอนวันละ 8-10 ชั่วโมง

6.3 สังคมและกิจกรรม ชอบบ้านที่อยู่อาศัยมาก ชอบให้เพื่อน ๆ มาเที่ยวที่บ้านบ่อย ๆ ชอบฟังวิทยุและดูโทรทัศน์เป็นบางครั้ง ชอบอ่านหนังสือประเภทตลกขบขัน และอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำ ชอบเล่นกีฬากลางแจ้งมากคือ ฟุตบอล ชอบกีฬาในร่มคือ ปิงปอง เล่นดนตรีพอใช้ได้ ชอบร้องเพลงบ้าง งานอดิเรกคือ ทำงานบ้านและเลี้ยงน้อง

6.4 กิจกรรม การศึกษา และปัญหา เข้าร่วมกิจกรรมलयกระทั้งที่โรงเรียนจัดขึ้น เคยเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม ไม่เคยเป็นหัวหน้าชั้น มีเพื่อนมาก อ่านหนังสือประมาณ วันละ 30 นาที วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ ภาษาไทย วิชาที่ชอบน้อยที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ ทำตาราง กำหนดเวลาดูหนังสือ มีสมาธิในการดูหนังสือ ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน เรียนหนังสือ อยู่ในเกณฑ์ที่ปานกลาง โตขึ้นบิดาต้องการให้มีอาชีพเป็นตำรวจ มารดาต้องการให้มีอาชีพเป็น นายร้อย ข้าพเจ้าต้องการเป็นตำรวจ ตั้งใจเรียนให้จบชั้นสูงสุดของโรงเรียนนี้ มีเพื่อนฝูงมาก

7. แบบทดสอบ แบบประเมิน และแบบสำรวจตนเอง

จากแบบทดสอบ ปรากฏผลดังนี้

7.1 แบบทดสอบบุคลิกภาพวาดภาพคน (Draw A Person Test หรือเรียกย่อว่า DAP) พบว่า เด็กชาย ค. สนใจตนเอง มีลักษณะพึงพา รู้สึกไม่ปลอดภัย มีความวิตกกังวล มีความก้าวร้าว ทำตามอารมณ์ การควบคุมอารมณ์ไม่ดี

7.2 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู พบว่า เด็กชาย ค. ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และมีแนวโน้มค่อนข้างที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันด้วย พบว่า เด็กชาย ค. มีความรู้สึกที่ตนเองถูกควบคุมเวลาออกจากบ้านถ้าเห็นว่าแต่งตัวไม่เรียบร้อยจะต้องให้เปลี่ยนใหม่ทันที และไม่ค่อยมีโอกาสไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ นอกจากไปกับพ่อแม่

7.3 แบบทดสอบการปรับตัว พบว่า เด็กชาย ค. มีการปรับตัวได้ในเรื่องต่อไปนี้เป็น คือ มีความสนุกสนานว่าเรจเมื่อได้ร่วมสนุกกับเพื่อน ๆ และปรับตัวได้รองลงมาคือ รู้สึกว่าเพื่อน ๆ ทุกคนดี รู้สึกประหม่าเมื่อถูกครูเรียกออกไปพูดหน้าชั้น รู้สึกว่าคนที่เรียนเก่งชอบมองด้วยสายตาเยาะเย้ย และรู้สึกว่าพ่อแม่ไม่เอาใจใส่

จากแบบทดสอบการปรับตัวทางสังคม สรุปได้ว่า เด็กชาย ค. ปรับตัวทางสังคมได้ดีพอสมควร โดยเฉพาะเวลาร่วมสนุกกับเพื่อนจะมีความสุขมาก รู้สึกว่าเพื่อน ๆ ทุกคนเป็นคนดี เข้ากับเพื่อนได้ดี แต่ในขณะเดียวกันก็รู้สึกว่าตนเองถูกมองด้วยสายตาเยาะเย้ยจากเพื่อนที่เรียนเก่ง และบางครั้งก็รู้สึกว่าพ่อแม่ไม่เอาใจใส่

7.4 แบบประเมินตนเอง เรื่องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย ค. ได้คะแนนรวม 18 คะแนน การมีสัมพันธภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง เพราะไม่เคยให้ความสำคัญกับการใช้คำพูดที่เหมาะสมไม่ว่าจะพูดกับใครก็ตาม ไม่เคยคำนึงว่าเมื่อไรควรพูดและเมื่อไรควรฟัง

7.5 แบบสำรวจตนเอง เด็กชาย ค. พบว่า เป็นคนสนุกสนาน ไร้เรจ เป็นตัวของตัวเอง ซื่อสัตย์ ฟุ้งตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบ ชอบให้คนสนใจ หงุดหงิดง่าย ชอบเสียง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ค. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสัมภาษณ์ อดิตชีวีประวัติ แบบสอบถามการกรอกข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แบบสำรวจตนเอง ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ค. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และการแสดงออก เอาแต่ใจตนเอง มีความรับผิดชอบน้อย เรียกร้องความสนใจ

จึงแสดงพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดู ฆาตกรรมวางแผนที่ดี

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

3.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม และแบบทดสอบสรุปได้ดังนี้

2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัว เด็กชาย ค. มีสัมพันธภาพที่ดี บิดามารดาดูแลเอาใจใส่ สภาพครอบครัวอบอุ่น ดังนั้นสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียนแต่อย่างใด

3.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนและครูผู้สอน ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียนของเด็กชาย ค.

2.2.1 บรรยากาศในโรงเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน จากการสังเกตและการสัมภาษณ์เด็กชาย ค. มีความรู้สึกพอใจบรรยากาศทั้งในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน มีอากาศถ่ายเท บริเวณโรงเรียนร่มรื่น น่าอยู่ ดังนั้นสภาพบรรยากาศในโรงเรียนไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียน

2.2 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านและสภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย สรุปได้ดังนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียนของเด็กชาย ค. เนื่องจากการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กชาย ค. ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน จนทำให้มีปัญหาพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนแต่อย่างใด

2.2.2 สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย ครอบครัวของเด็กชาย ค. อาศัยอยู่ในบ้านเช่าชั้นเดียว และมีห้องนอนเดียว บริเวณบ้านกว้างพอสมควร แต่เนื่องจากภายในบริเวณบ้านจัดเป็นอู่ซ่อมรถ จึงทำให้สภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่สะอาดเท่าที่ควร เพราะมีสีสังเคราะห์ น้ำมันเครื่อง ฯลฯ ส่งผลทำให้สภาพแวดล้อม อากาศไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นทำให้บรรยากาศในการเรียน ในการอ่านหนังสือ ทบทวน และการทำการบ้าน ไม่เอื้อต่อเด็กชาย ค. เท่าที่ควร ด้วยเหตุผลนี้เอง ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัยส่งผลให้เด็กชาย ค. มีพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียนคือ ไม่ส่งการบ้าน

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

ผู้วิจัยให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือโดยตรง หมายถึง การช่วยเหลือกับผู้รับการศึกษาโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Counseling) ของ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ส (Carl R. Rogers) การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้เด็กชาย ค. ได้ระบายความรู้สึก โดยเล่าถึงชีวิตในอดีตและชีวิตในปัจจุบัน เพื่อให้เขาเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ผู้วิจัยให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ไร้วางใจ ในระยะของการสร้างสัมพันธภาพ (Repport) ให้เด็กชาย ค. รู้สึกอบอุ่น ไร้วางใจ เพื่อนำไปสู่การร่วมมือในการพัฒนาตนเองต่อไป ตามแนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Theory) เชื่อว่า มนุษย์มีความสามารถ มีเหตุผลที่จะคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะเติบโตองกาม มนุษย์เป็นคนดีและมีคุณค่า หากเขาสามารถค้นพบศักยภาพของเขาและพัฒนาศักยภาพของตนเองได้สูงสุด โดยส่งเสริมให้เขาพัฒนาศักยภาพที่ดีอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น และปรับปรุงตนเองในสิ่งที่เป็นอุปสรรค และนำไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา นอกจากนั้นมนุษย์ต้องการความรัก การยอมรับ ความเอื้ออาทร ดังนี้ เด็กชาย ค. จึงควรได้รับความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งให้เขาตระหนักรู้ในความสามารถของตนเองในเรื่องของความสามารถในการเรียนที่อยู่ในระดับดี ให้พัฒนาตัวเองต่อไปในแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กชาย ค. ได้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง (Self-Actualization) ซึ่ง โรเจอร์ส เชื่อว่า บุคคลเป็นผู้กำหนดวิถีชีวิต และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หากผู้นั้นมีโอกาสรับรู้ความจริงเกี่ยวกับตนเอง ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในการที่จะเข้าใจถึงสาเหตุอื่นเป็นปัญหาที่ทำให้ตนเองไม่มีความสุข นั่นคือ ปัญหาของผู้รับคำปรึกษาเกิดขึ้นมาจากความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองหรือมโนภาพแห่งตน (Self Concept) กับประสบการณ์ที่ได้รับ ดังนั้นจึงควรให้การช่วยเหลือโดยให้เด็กชาย ค. พัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงสุด โดยเริ่มจากการคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่เขาประสบอยู่ จากนั้นควรให้เขาได้คิดหาวิธีที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและเกิดประโยชน์ต่อตัวเขาเองต่อไป

ในการให้คำปรึกษาทุกครั้ง ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 เริ่มการให้คำปรึกษา โดยการสร้างความคุ้นเคยให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และกล่าวระบายปัญหาให้ผู้วิจัยทราบ

1.2 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ การฟัง การเงี่ยบ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่างแจ้ง การยอมรับ การใช้คำถามปลายเปิด และการแสดงความเห็นอกเห็นใจ ตลอดเวลาที่ให้คำปรึกษา เพื่อให้เด็กเข้าใจตนเองและมองเห็นแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนและมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากขึ้น

1.3 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่สนทนา ตลอดจนบอกแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมแล้วนัดหมายครั้งต่อไป

2. ขอความร่วมมือกับครูที่เกี่ยวข้องกับเด็กชาย ค. เพื่อปรึกษาปัญหาและขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการปรับตัวของเด็ก

4. ผู้วิจัยไปพบมารดา เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไข ปัญหาและการป้องกัน ส่งเสริม

การทํานายผล

จากสภาพปัญหาของเด็กชาย ค. ที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ ปัญหาเกิดจากผู้รับการศึกษา ปัญหาจากครอบครัว และปัญหาจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า สาเหตุดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ ถ้าเด็กชาย ค. รวมทั้งผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ๆ ในโรงเรียน มีความตั้งใจจริงที่จะแก้ปัญหานี้อย่างจริงจัง ผู้วิจัยทำนายผลว่าสาเหตุดังกล่าวไม่รุนแรงมากนัก ถ้าหากเด็กชาย ค. ได้รับความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และการชี้แนะแนวทางการเรียนที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างแท้จริง ก็ย่อมสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้เด็กชาย ค. ยังให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ ปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่า เด็กชาย ค. มีความเข้าใจ และสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่าเคยแสดงพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน สามารถหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้

ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้

2. จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ค. มีพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนลดลง และเพิ่มความสนใจในการเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

ผู้รับการศึกษาควรเข้าใจและยอมรับถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตนเอง ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชีวิต รู้จักกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม มีความรักและภาคภูมิใจในตนเอง สามารถแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งพัฒนาความสามารถของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา มีดังนี้

2.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด สร้างเสริมความภาคภูมิใจให้แก่เด็ก ให้ความสนใจในเรื่องความเป็นอยู่ในครอบครัว เรื่องการศึกษา รวมไปถึงการปกครองดูแลด้วยความยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดจนเกินไป

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ประจำประจำวิชา ควรให้กำลังใจ ให้ความสนใจและดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเรียน โดยเฉพาะการจัดลำดับความคิดและความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักมีความรับผิดชอบ มีการวางแผนการเรียนที่ดี

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรสร้างสัมพันธภาพ ความคุ้นเคย ยอมรับ และเข้าใจในตัวเด็กชาย ค. โดยการแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจและห่วงใยเด็กชาย ค. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กชาย ค. เกิดความศรัทธาในตัวผู้ศึกษา ก้าวที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยการปรับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องต่อไป

นอกจากนี้ผู้ศึกษาควรฝึกใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

กรณีศึกษารายที่ 4 เด็กชาย ง. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2547)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ง. เป็นเด็กชายไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 13 ปี ผิวขาว เหลือง รูปร่างสมส่วน ผอมดำ ตัดผมทรงนักเรียน ใบหน้ารูปไข่ ตา 2 ชั้น แต่งกายสะอาดเรียบร้อย พูดจาสุภาพต่อหน้าผู้ใหญ่ และพูดไม่สุภาพกับเพื่อน ๆ เป็นคนร่าเริง ช่างพูด เจ็บบางเวลา สุขภาพแข็งแรง

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 7 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. จากการสังเกตและบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ง. ทั้งในและนอกห้องเรียน จำนวน 9 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ง. ในรายวิชาที่เด็กชาย ง. ชอบ และไม่ชอบเรียน ดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

1.1.1.1 วิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ง. สนใจและตั้งใจฟังครูอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งที่ครูมอบหมายอย่างเคร่งครัด โดยไม่แสดงพฤติกรรมก่อกวนใด ๆ ในห้องเรียนเลย

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบ ได้แก่

1.1.2.1 วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ง. ไม่สนใจฟังครูอธิบายและแสดงพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนดังนี้ นั่งเหม่อลอยมองนอกหน้าต่าง ล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน บางครั้งก็นำรถคันเล็ก ๆ มาเล่นในเวลาเรียน ในขณะที่เดียวกันก็นำหมากฝรั่งมาเคี้ยวเล่นในเวลาเรียนด้วย บางครั้งชวนเพื่อนคุยเสียงดัง

1.2 นอกห้องเรียน ได้แก่

1.2.1 ช่วงเวลาพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่า หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว ในบางวันเด็กชาย ง. จะนั่งลอกการบ้านเพื่อส่งในเวลาเรียน ช่วงบ่าย แล้วก็ไปวิ่งเล่นฟุตบอลกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน เมื่อถึงเวลาก่อนเข้าเรียนช่วงบ่าย เด็กชาย ง. จะวิ่งไปล้างหน้า ล้างมือ และแต่งตัวให้เรียบร้อยก่อนเข้าห้องเรียนตอนบ่าย

1.2.2 เดินแถวกลับบ้านช่วงเวลาเย็น ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ง. จะชวนเพื่อนคุยกันสนุกสนาน เมื่อเวลาเดินแถวกลับบ้านมองเห็นผู้วิจัย เด็กชาย ง. จะยกมือไหว้แล้วเดินมาคุยด้วย ทักทายอย่างมีสัมมาคารวะ จากนั้นก็เดินออกไป เด็กชาย ง. จะเดินเร็วมาก ไม่พูดหรือหยุดทักทายกับใครเลย ในบางวันเด็กชาย ง. จะยังไม่กลับบ้าน แต่จะรอเพื่อนในกลุ่มเพื่อเตะฟุตบอล

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย ง. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน โดยเฉพาะวิชาที่ไม่ชอบคือ วิชาภาษาอังกฤษ จะแสดงออกโดยนั่งเหม่อลอยมองออกนอกหน้าต่าง นำของเล่นมาเล่น เคี้ยวหมากฝรั่ง และล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 ผู้รับการศึกษา

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ง. เป็นระยะตลอดระยะเวลาทำการศึกษารายกรณี ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้คือ เด็กชาย ง. เป็นบุตรคนกลาง คือ คนที่ 2 มีพี่สาว 1 คน น้องสาว 1 คน บิดามารดาแยกกันอยู่ บิดามีอาชีพขับรถแท็กซี่ มารดาเป็นแม่บ้าน ทั้งบิดาและมารดาต่างก็มีครอบครัวใหม่ ปัจจุบันอาศัยอยู่กับน้ำ ครอบครัวของน้ำมีอาชีพค้าขาย น้ำมีลูกชาย 1 คน รวมสมาชิกภายในบ้าน 6 คน บิดาและมารดาส่งเสียให้เรียนหนังสือ

เด็กชาย ง. เล่าว่า ตอนเด็ก ๆ เป็นคนใจร้อน ชอบใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ ชอบเอาชนะ ด้วยกำลัง แต่ปัจจุบันใจเย็นและใช้เหตุผลมากขึ้น ปัจจุบันเรียนอยู่ชั้น ป.6 โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา ชอบเรียนพลศึกษา เพราะสนุก ได้ออกกำลังกาย ไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ เพราะไม่ชอบท่องศัพท์ มันยาก ไม่เข้าใจ และคุณครูไม่มีเหตุผล ดูโตขึ้นอยากเป็นทหารหรือตำรวจก็ได้ ถ้าเป็นตำรวจจะเป็นตำรวจที่ดี จะไม่ทุจริตประชาชนโดยเด็ดขาด

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 ครูประจำชั้น จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ง. ไม่ตั้งใจเรียนเท่าที่ควร ชอบหลับในห้องเรียน รับผิดชอบในงานที่ทำน้อย ผลการเรียนปานกลาง

2.2.1.2 ครูประจำวิชาภาษาอังกฤษ จากการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ง. ไม่ตั้งใจเรียนเท่าที่ควร ชอบชวนเพื่อนคุย บางครั้งก็เหม่อลอย ไม่ส่งงาน ล้อชื่อพ่อแม่

เพื่อน บางครั้งนำของเล่น (รถคันเล็ก ๆ) มาเล่นในเวลาเรียน พฤติกรรมเหล่านี้สร้างปัญหาความรำคาญให้เพื่อนร่วมห้องมาก พยายามตักเตือนแต่ไม่ได้ผล กลับตรงกันข้ามคือ มีพฤติกรรมต่อต้านมากขึ้น

2.2.1.3 ครูประจำวิชาพลศึกษา จากการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ง. สนใจการเรียนพอสมควร แต่ติดนิสัยชอบคุย ชอบล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง แต่ตั้งใจฟังครูอธิบายและปฏิบัติตาม ชอบให้เพื่อนชมว่าเก่ง โดยเฉพาะเวลาเล่นบิงปอง

2.2.1.4 เพื่อนสนิทที่อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน จากการสัมภาษณ์เพื่อนจำนวน 5 คน ผู้วิจัยได้ข้อมูลสรุปดังนี้ เด็กชาย ง. มีนิสัยรักเพื่อน ชอบสนุกสนาน บางครั้งก็ล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน เป็นคนที่ตั้งใจเรียนในวิชาที่ชอบ ถ้าไม่ชอบวิชาไหนก็จะก่อความรำคาญของเล่นมาเล่น ชวนเพื่อนคุยเสียงดัง บางครั้งนั่งหลับหรือเหม่อลอยมองนอกหน้าต่าง

2.2.1.5 ผู้ปกครอง ในที่นี้คือน้ำสาว จากการสัมภาษณ์จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ง. เป็นเด็กมีเหตุผล คือเป็นบางครั้ง ชอบอ่านหนังสือตลก ไม่ชอบฟังวิทยุ แต่ชอบดูโทรทัศน์ มีความรับผิดชอบพอสมควร อยู่บ้านจะช่วยงานบ้าน เลี้ยงน้อง (ลูกของน้ำ) ซักเสื้อผ้าของตัวเอง เป็นเด็กมีน้ำใจ

3. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้านเด็กชาย ง. จำนวน 1 ครั้ง ในวันอังคารที่ 20 มกราคม 2547 จากการเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ บ้านเด็กชาย ง. เป็นบ้านไม้ชั้นเดียว มีเนื้อที่ประมาณ 50 ตารางวา ไม่มีห้องส่วนตัวเป็นของตัวเอง เป็นที่เช่าอยู่ในย่านชุมชนแออัด ถนนนนทบุรี ตำบลช่องนนท์ เขตยานนาวา สภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่มีระเบียบเท่าที่ควร ไม่มีบริเวณที่นั่งพักผ่อน อากาศภายในบ้านไม่ถูกสุขลักษณะ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก

จากการสัมภาษณ์น้ำสาว จะเล่าให้ฟังว่า ตนเองได้รับเลี้ยงดูหลาน 3 คน คือ เด็กชาย ง. พี่สาว และน้องชาย บิดามารดาแยกทางกัน หลาน 3 คน เป็นคนน่ารัก ว่างนอนนอนง่าย เด็กชาย ง. ค่อนข้างจะเจ้าอารมณ์ แต่ถ้าใช้เหตุผลก็จะแก้ปัญหาได้ เด็กชาย ง. ชอบให้ทุกคนพูดจาดี ๆ กับเขา ถ้าน้ำจะใช้ให้เด็กชาย ง. จะทำให้ทุกอย่าง เช่น เลี้ยงน้อง ล้างจาน ฯลฯ

4. อดีตชีวิตประวัติ

จากอดีตชีวิตประวัติ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ง. เกิดจากครอบครัวขนาดกลางที่ประกอบด้วยพ่อแม่ พี่ เด็กชาย ง. และน้อง รวมด้วยกัน 5 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

4.1 ชีวิตในวัยเด็กของเด็กชาย ง. มีความสุขพอสมควร เพราะได้รับความอบอุ่นดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา

4.2 ชีวิตในปัจจุบัน เด็กชาย ง. เรียนอยู่ชั้น ป.6 อาศัยอยู่กับน้ำ

4.3 ชีวิตในอนาคต เด็กชาย ง. ต้องการประกอบอาชีพตำรวจหรือทหาร แต่ถ้าได้เป็นตำรวจ จะเป็นตำรวจที่ดี จะทำให้ประชาชนรักตำรวจ

5. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวัน เด็กชาย ง. มีกิจวัตรประจำวันคือ วันธรรมดา เข้าตื่นนอนล้างหน้าแปรงฟัน อาบน้ำ ไปโรงเรียน คุณครูให้อ่านหนังสือ รับประทานอาหารกลางวัน เรียนหนังสือ กลับบ้านตอนเย็น อาบน้ำ และเข้านอน วันหยุด ตื่นนอนสาย อาบน้ำแปรงฟัน รับประทานอาหารเช้า ฝึกร้านขายของชำ ทำงานบ้าน เช่น ถูบ้าน กวาดบ้าน ทิ้งขยะ ซักผ้า เล่นฟุตบอล กลับบ้าน อาบน้ำ อ่านหนังสือ แล้วเข้านอน จากบันทึกประจำวัน แสดงว่า เด็กชาย ง. เป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบสูง เอาใจใส่ในการเรียนดี

6. แบบสอบถาม

6.1 ประวัติส่วนตัวและครอบครัว เป็นเด็กชายไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 13 ปี รูปร่างสมส่วน ผอมดำ ตา 2 ชั้น ใบหน้ารูปไข่ ท่าทางร่าเริง ช่างพูด เจ็บขริบบางเวลา สุขภาพแข็งแรง แต่งกายเรียบร้อย บิดามีอาชีพขับรถรับจ้าง มารดามีอาชีพแม่บ้าน บิดามารดาแยกกันอยู่ เด็กชาย ง. เป็นบุตรคนกลาง มีพี่สาว 1 คนและน้องสาว 1 คน อาศัยอยู่กับน้ำสาว น้ำมีอาชีพค้าขาย มีบุตรชาย 1 คน อยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่

6.2 ประวัติสุขภาพ เด็กชาย ง. มีสุขภาพดีมาก ไม่เคยเจ็บป่วยอย่างหนักมาก่อน ไม่เคยมีปัญหาเรื่องสุขภาพ นอนวันละประมาณ 8-10 ชั่วโมง

6.3 สังคมและกิจกรรม อยู่บ้านของบิดามารดา มีความรู้สึกชอบที่อยู่อาศัยมาก เพื่อน ๆ มาเที่ยวที่บ้านเป็นบางครั้ง ซึ่งเด็กชาย ง. ชอบให้มาบ่อย ๆ ไม่ชอบฟังวิทยุ และชอบดูโทรทัศน์เป็นประจำ ชอบดูหนังประเภทละคร ชอบอ่านหนังสือประเภทตลกขบขัน ไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน กีฬาที่ชอบมากที่สุดคือ ฟุตบอล กีฬาในร่มชอบเล่นบิงปอง เล่นดนตรีไม่ได้ ไม่ชอบร้องเพลง ไม่เคยทำงานพิเศษเพื่อหารายได้

6.4 กิจกรรม การศึกษา และปัญหา เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นคือ ฟุตบอล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ชอบมากที่สุด ไม่เคยเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม ไม่เคยเป็นหัวหน้าชั้นในโรงเรียน เด็กชาย ง. มีเพื่อนมาก ซึ่งชอบทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ ๆ คือ เล่นกีฬา อ่านหนังสือ

วันละประมาณ 1-2 ชั่วโมง มีสถานที่เงียบสงบ เหมาะแก่การอ่านหนังสือ เป็นที่แห่งเดียวกันทุกวัน วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ วิชาพลศึกษา วิชาที่ชอบน้อยที่สุดคือ วิชาภาษาอังกฤษ ไม่ได้ทำตารางเวลาดูหนังสือเลย เด็กชาย ง. ไม่ค่อยมีสมาธิในการดูหนังสือ ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนหนังสือ ชอบเรียนหนังสือเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน ๆ การเรียนอยู่ในระดับปานกลาง บิดาต้องการให้มีอาชีพเป็นตำรวจ มารดาต้องการให้มีอาชีพเป็นทหาร เด็กชาย ง. ต้องการเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ เด็กชาย ง. ไม่แน่ใจว่าจะเรียนให้จบชั้นสูงสุดของโรงเรียนนี้ มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียนนี้

7. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบ ปรากฏผลดังนี้

7.1 แบบทดสอบบุคลิกภาพวาดภาพคน (Draw A Person Test หรือเรียกย่อว่า DAP) พบว่า เด็กชาย ง. มีลักษณะสนใจตนเองมีแนวโน้มเก็บตัว มีปมด้อยหลักหนี ก้าวร้าวขาดความรอบคอบ และมีบุคลิกภาพพึ่งพา

7.2 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู มีแนวโน้มค่อนข้างที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดดันด้วยคือ มักเคี่ยวเข็ญให้ทำการบ้าน กลับจากโรงเรียนต้องถึงบ้านตรงเวลา ถ้าจะไปไหนต้องขออนุญาต ถ้าขอเงินซื้อของจะต้องชี้แจงการใช้จ่ายอย่างละเอียด จะรู้สึกโล่งใจสบายใจ เมื่อพ่อแม่ไม่อยู่บ้าน ถ้าเพื่อนเป็นคนที่พ่อแม่ไม่ชอบจะสั่งให้เลิกคบ และต้องการให้ทำตามสิ่งที่พ่อแม่ต้องการ เวลาทำผิดมักจะถูกดุและถูกลงโทษทันที แม้ไม่ใช่ที่บ้าน ถ้าสอบตกจะถูกลงโทษอย่างหนัก เมื่อมีปัญหาที่โรงเรียนไม่กล้ากลับมาเล่าให้พ่อแม่ฟัง

7.3 แบบทดสอบการปรับตัว พบว่า เด็กชาย ง. มีปัญหาต่อไปนี้มากที่สุดคือ รู้สึกว่าตนเองใจร้อนและโมโหง่าย เมื่อมีเรื่องไม่พอใจจะแสดงออกทันที ก่อนประกาศผลการสอบมักฝันว่าสอบตกหรือสอบได้ที่ไม่ดี รู้สึกว่าตนเองเรียนสู้คนอื่นไม่ได้ รู้สึกลำบากใจในการสร้างความคุ้นเคยกับผู้อื่น รู้สึกว่าเหวเมื่อเพื่อนสนิทไม่อยู่ รู้สึกประหม่าเมื่อถูกครูเรียกออกไปพูดหน้าชั้น รู้สึกว่าคนที่เรียนเก่งชอบมองด้วยสายตาเยาะเย้ย ไม่อยากให้เพื่อน ๆ ไปที่บ้านเพราะอาย เมื่อทราบล่วงหน้าว่าจะต้องออกไปพูดหน้าชั้นคนเดียว จะกระวนกระวายใจอย่างบอกไม่ถูก และพบว่า เด็กชาย ง. มีปัญหาต่อไปนี้รองลงมาคือ เมื่อถูกล้อว่าพูดไม่ชัดจะไม่พอใจ เมื่อเถียงหรือทะเลากับเพื่อนจะต้องเก็บเอามาคิดเป็นเวลาหลายวัน รู้สึกไม่สบายใจถ้าต้องทำงานคนเดียว และรู้สึกว่าตนเองต้องคอยเอาใจคนอื่นอยู่เสมอ

จากแบบทดสอบการปรับตัวทางสังคม สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. เป็นคนใจร้อน โมโหง่าย และแสดงออกทันทีเมื่อมีอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจ เป็นคนมีความคิดกังวล กลัวจะสอบตก

หรือเรียนสู้คนอื่นไม่ได้ มีปัญหาทางด้านสัมพันธภาพกับผู้อื่น รู้สึกว่าเหงาเมื่อเพื่อนที่สนิทไม่อยู่ และจะประหม่าเมื่อครูเรียกไปพูดหน้าชั้น จะอายมากถ้าเพื่อนไปที่บ้าน

7.4 แบบประเมินตนเอง สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. จากแบบประเมินตนเองเรื่อง การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย ง. ได้คะแนนรวม 16 คะแนน การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง เพราะไม่ชอบคุยกับคนอื่นในเรื่องที่เขาสนใจ จะไม่เริ่มต้นทักทายใครก่อนเสมอ และถ้าไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น จะไม่มีการอธิบายเหตุผล

7.5 แบบสำรวจตนเอง เด็กชาย ง. พบว่า สนุกสนานร่าเริง มีระเบียบวินัย เป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผล ซื่อสัตย์ มีความสามารถ มีความรับผิดชอบ มีคุณค่า มักแยกตัวจากผู้อื่น ก้าวร้าว ขี้เกรงใจ ชอบเสี่ยง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ง. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสัมภาษณ์ อดีตชีวประวัติ แบบสอบถามการกรอกข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แบบสำรวจตนเอง ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ง. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ถูกกระตุ้นอารมณ์โกรธได้ง่าย ดื้อเงียบ ก้าวร้าว จึงแสดงพฤติกรรมก่อกวนรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน มีความขี้มเสรำ รู้สึกไม่แน่ใจ มีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย มีความหวาดระแวง ปิดตนเองจากโลกภายนอก มีความเครียด ต้องการทำตัวเป็นจุดเด่น ซึ่งบุคลิกดังกล่าวอาจเป็นผลจากชีวิตในวัยเด็ก ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ไม่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ดูแล เลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบทดสอบ และอดีตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ง. ดังต่อไปนี้

2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี โดยสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ง. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนเนื่องจากบิดามารดาแต่งงานใหม่ ไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนและดูแลเด็กชาย ง. จึงรู้สึกว่าเขาความรักความอบอุ่น อยากให้ครอบครัวอยู่พร้อมหน้าอย่างมีความสุขและมีเวลาอยู่ด้วยกันแต่ไม่สามารถเป็นไปได้อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจและเอาใจใส่จากบิดามารดาอย่างที่เด็กชาย ง. ต้องการ เด็กชาย ง. จึงกดดันภายในจิตใจ เวลาอยู่ที่บ้านเด็กชาย ง. เก็บตัว ชอบเล่นคนเดียว ไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ มีน้ำผู้ดูแลอบรมสั่งสอน แม้จะมีความไม่พอใจแต่เด็กชาย ง. ก็ปฏิบัติตามตลอดมา ดังนั้นจึงนำความกดดันที่ได้รับจากครอบครัวมาแสดงออกโดย วิธีไม่ตั้งใจเรียนจะก่อกวนเพื่อนและครูในเวลาเรียน

2.1.2 บิดามารดามีโอกาสทางการศึกษาน้อย จึงขาดความรู้เกี่ยวกับการอบรมดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม ประกอบกับไม่ค่อยมีเวลา บิดามารดาจึงไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่บุตรในเรื่องงต่าง ๆ เช่น ปัญหาการศึกษา ส่วนตัว หรือปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน นอกจากนี้บิดามารดา ยังขาดความเอาใจใส่ในเรื่องความต้องการทางด้านจิตใจของเด็กชาย ง. จึงเป็นผลให้เด็กชาย ง. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนไม่ดี ดูจากแบบประเมินตนเองด้านการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย ง. ได้คะแนน 16 คะแนน การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง เพราะไม่ชอบคุยกับคนอื่นในเรื่องที่เขาสนใจ จะไม่ทักทายใครก่อน

2.3 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สังคมด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ง. ดังต่อไปนี้

2.3.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน เนื่องจากการดำเนินชีวิตประจำวันเด็กชาย ง. ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน เพราะเมื่ออยู่ที่บ้านชอบเล่นคนเดียว

2.3.2 สภาพความเป็นอยู่อาศัยแออัด ครอบครัวของเด็กชาย ง. อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดแถวชองนนทรี บริเวณรอบ ๆ มีบ้านปลูกสร้างติดกันอยู่โดยรอบ มีเพียงถนนเล็ก ๆ สำหรับคนเดินสัญจรไปมาและจักรยานยนต์เท่านั้น นอกจากนี้เด็กชาย ง. ไม่มีห้องส่วนตัวจะนอนร่วมกับพี่น้อง บริเวณภายในห้องคับแคบ และมีเสียงดังรบกวนจากเพื่อนบ้าน จึงทำให้ไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือและทำการบ้านเท่าที่ควร

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

ผู้วิจัยให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือโดยตรง หมายถึง การช่วยเหลือกับผู้รับการศึกษาโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Counseling) ของ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ส (Carl R. Rogers) การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้เด็กชาย ง. ได้ระบายความรู้สึก โดยเล่าถึงชีวิตในอดีตและชีวิตในปัจจุบัน เพื่อให้เขาเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ผู้วิจัยให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ไร้วางใจ ในระยะของการสร้างสัมพันธภาพ (Repport) ให้เด็กชาย ง. รู้สึกอบอุ่น ไร้วางใจ เพื่อนำไปสู่การร่วมมือในการพัฒนาตนเองต่อไป ตามแนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Theory) เชื่อว่า มนุษย์มีความสามารถ มีเหตุผลที่จะคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะเติบโตองกาม มนุษย์เป็นคนดีและมีคุณค่า หากเขาสามารถค้นพบศักยภาพของเขาและพัฒนาศักยภาพของตน ได้สูงสุด โดยส่งเสริมให้เขาพัฒนาศักยภาพที่ดีอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น และปรับปรุงตนเองในสิ่งที่เป็น อุปสรรค และนำไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา นอกจากนี้มนุษย์ต้องการความรัก การยอมรับ ความเอื้ออาทร ดังนี้ เด็กชาย ง. จึงควรได้รับความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งให้เขาตระหนักรู้ในความสามารถของตนเองในเรื่องของความสามารถในการเรียนที่อยู่ในระดับดี ให้พัฒนาตัวเองต่อไปในแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กชาย ง. ได้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง (Self-Actualization) ซึ่ง โรเจอร์ส เชื่อว่า บุคคลเป็นผู้กำหนดวิถีชีวิต และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หากผู้นั้นมีโอกาสรับรู้ความจริงเกี่ยวกับตนเอง ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในการที่จะเข้าใจถึงสาเหตุอื่นเป็นปัญหาที่ทำให้ตนเองไม่มีความสุข นั่นคือ ปัญหาของผู้รับคำปรึกษาเกิดขึ้นมาจากความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองหรือมโนภาพแห่งตน (Self Concept) กับประสบการณ์ที่ได้รับ ดังนั้นจึงควรให้การช่วยเหลือโดยให้เด็กชาย ง. พัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงสุด โดยเริ่มจากการคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่เขาประสบอยู่ จากนั้นควรให้เขาได้คิดหาวิธีที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและเกิดประโยชน์ต่อตัวเขาเองต่อไป

ในการให้คำปรึกษาทุกครั้ง ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 เริ่มการให้คำปรึกษา โดยการสร้างความคุ้นเคยให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และกล่าวระบายปัญหาให้ผู้วิจัยทราบ

1.2 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การเงียบ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่างแจ้ง การยอมรับ การใช้คำถามปลายเปิด และการแสดงความเห็นอกเห็นใจ ตลอดเวลาที่ให้คำปรึกษา เพื่อให้เด็กเข้าใจตนเองและมองเห็นแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนและมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากขึ้น

1.3 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่สนทนา ตลอดจนบอกแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมแล้วนัดหมายครั้งต่อไป

2. ขอความร่วมมือกับครูที่เกี่ยวข้องกับเด็กชาย ง. เพื่อปรึกษาปัญหา และขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการปรับตัวของเด็ก

3. ผู้วิจัยไปพบผู้ปกครองคือน้ำสาวที่เด็กชาย ง. อาศัยอยู่ด้วย เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการป้องกัน ส่งเสริม

การทำนายผล

จากสภาพปัญหาของเด็กชาย ง. ที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ ปัญหาเกิดจากผู้รับการศึกษา ปัญหาจากครอบครัว และปัญหาจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า สาเหตุดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ ถ้าเด็กชาย ง. รวมทั้งผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ๆ ในโรงเรียน มีความตั้งใจจริงที่จะแก้ปัญหานี้อย่างจริงจัง ผู้วิจัยทำนายผลว่าสาเหตุดังกล่าวไม่รุนแรงมากนัก ถ้าหากเด็กชาย ง. ได้รับความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และการชี้แนะแนวทางการเรียนที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างแท้จริง ก็ย่อมสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้เด็กชาย ง. ยังให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ ปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. มีความเข้าใจ และสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่าเคยแสดงพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน สามารถหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้

2. จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. มีพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนลดลง ปรับตัวเข้ากับเพื่อน และสนใจเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

ผู้รับการศึกษาควรเข้าใจและยอมรับถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตนเอง ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชีวิต รู้จักกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม มีความรักและภาคภูมิใจในตนเอง สามารถแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งพัฒนาความสามารถของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา มีดังนี้

2.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด สร้างเสริมความภาคภูมิใจให้แก่เด็ก ให้ความสนใจในเรื่องความเป็นอยู่ในครอบครัว เรื่องการศึกษา รวมไปถึงการปกครองดูแลด้วยความยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดจนเกินไป

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ประจำประจำวิชา ควรให้กำลังใจ ให้ความสนใจ และดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเรียน โดยเฉพาะการจัดลำดับความคิดและความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักมีความรับผิดชอบ มีการวางแผนการเรียนที่ดี

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรสร้างสัมพันธภาพ ความคุ้นเคย ยอมรับ และเข้าใจในตัวเด็กชาย ง. โดยการแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจและห่วงใยเด็กชาย ง. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กชาย ง. เกิดความศรัทธาในตัวผู้ศึกษา กล้าที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยการปรับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องต่อไป

นอกจากนี้ผู้ศึกษาควรฝึกใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

กรณีศึกษารายชื่อที่ 5 เด็กชาย จ. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2547)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย จ. เป็นเด็กชายไทย อายุ 13 ปี นับถือศาสนาพุทธ ผมสีดำ ตาสีดำ ใบหน้าทรงเหลี่ยม ท่าทางบางครั้งร่าเริง บางครั้งก็จะเงียบขรึม เวลาพูดจะเสียงดัง จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 7 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกต และการบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกการสังเกตทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย จ. ในรายวิชาที่เด็กชาย จ. ชอบ และไม่ชอบเรียน ดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย จ. มีความตั้งใจเรียนมาก แสดงออกโดยไม่คุย จ้องมองครูเวลาที่ครูอธิบาย และจะพยักหน้าและยิ้มเป็นระยะเมื่อได้ฟังครูอธิบาย เวลาครูถามก็จะรีบลุกขึ้นยืนและตอบคำถามด้วยความมั่นใจในคำตอบที่ได้ตอบ และจะสุภาพกับครูผู้สอน มีสัมมาคารวะ

ข) วิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกต จำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย จ. มีสมาธิในการเรียนมาก กล่าวคือ ตั้งใจฟังครูสอน และจะพยายามถามครูเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่เข้าใจ พยายามทำความเข้าใจกับเรื่องที่เรียน สังเกตจากการยกมือถามครู และปรึกษากับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย จ. ไม่ตั้งใจเรียน แสดงท่าทีเบื่อหน่ายโดยการถอนหายใจบ่อยครั้ง มองออกนอกหน้าต่าง บางครั้งจะชวนเพื่อนคุย ถ้าเพื่อนไม่คุยด้วยก็จะตะคอกและเอามือเขกหัวเพื่อน นอกจากนั้นก็จะลุกเดินจากโต๊ะไปทิ้งขยะโดยไม่ได้ออกอนุญาตครูผู้สอนแต่อย่างใด พอครูผู้สอนเรียกถาม เด็กชาย จ. ก็จะทำท่าไม่ได้ยิน พอครูเรียกซ้ำอีก เด็กชาย จ. ก็จะย่นถามครูว่า ครูถามอะไร ครูจึงโกรธและทำโทษโดยการตี ซึ่งสังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมที่เด็กชาย จ. มีท่าทางโกรธครุมาก แสดงออกโดยทำท่าทางไม่พอใจ

1.2 นอกห้องเรียน

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าห้องเรียนช่วงเช้า ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง (วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2546) พบว่า เด็กชาย จ. มาเข้าแถวช้ากว่าเพื่อน ๆ ในห้องเดียวกัน และจะวิ่งมาแทรกแถวตามลำดับไหล่ ทำให้เพื่อนหลายคนต้องขยับเพื่อให้เด็กชาย จ. ได้ยืนในตำแหน่งนั้น

1.2.2 ในโรงเรียนช่วงเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง (วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2546) พบว่า เด็กชาย จ. ไม่ได้เข้าแถวในการซื้ออาหาร แต่จะพยายามแซงแถวไปอยู่ด้านหน้าเพื่อจะซื้ออาหารก่อน คนที่อยู่ด้านหน้า (คนแรกแถว) ไม่ยอมให้เด็กชาย จ. ดึงที่คอเสื้อและผลักออกไป แล้วซื้ออาหารเป็นคนแรกได้สำเร็จ ในขณะที่รับประทานอาหารก็จะรีบรับประทานจนอาหารที่อยู่ในจานหกเลอะเทอะ รับประทานอาหารจนหมดจาน แล้วรีบลุกออกไปจากโต๊ะอาหารโดยไม่ได้เก็บจาน

1.2.3 เข้าแถวก่อนเข้าห้องเรียนช่วงบ่าย ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง (วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2546) พบว่า เด็กชาย จ. มาเข้าแถวเป็นคนแรก ขณะที่อยู่ในแถวจะชวนเพื่อนคุยเสียงดังและบอกกับเพื่อนว่าครูไม่อยู่ไม่เป็นไร ถ้าครูมาเราก็หยุดคุย แล้วบอกให้เพื่อน ๆ คอยดูครูไว้ ผู้วิจัยก็เดินเข้าไปใกล้เด็กชาย ก เด็กชาย จ. ก็หยุดคุย

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย จ. เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาที่ทำการศึกษา สัมภาษณ์เด็กชาย จ. ครั้งที่ 1 (วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2547) ทราบว่า เด็กชาย จ. อาศัยอยู่กับบิดาและมารดาเลี้ยง บิดามีอาชีพรับจ้าง บิดามารดาแยกทางกันต่างมีครอบครัวใหม่ เด็กชาย จ. มีพี่ชาย 1 คน และมีน้องที่เกิดจากบิดาเลี้ยงอีก 1 คน เด็กชาย จ. ได้รับเงินค่าใช้จ่าวันละ 30 บาทในการไปโรงเรียน เด็กชาย จ. บอกว่าผมไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพราะคำศัพท์ยากมาก ไม่ชอบท่องศัพท์ ผมจะตั้งใจเรียนเป็นบางวิชเท่านั้น วิชาไหนที่ผมชอบผมจะตั้งใจเรียนวิชาไหนที่ไม่ชอบผมจะไม่ตั้งใจเรียนโดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษผมจะเบื่อมาก

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ได้แก่

2.2.1 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น จำนวน 1 ครั้ง (วันที่ 5 มกราคม 2547) ทราบว่า เด็กชาย จ. เป็นเด็กที่พูดเสียงดังกับเพื่อน พูดจาไม่ค่อยสุภาพ แต่งตัวเรียบร้อย แต่ไม่

คอยรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า ทำงานเป็นระเบียบ เขียนหนังสือสวย เป็นคนค่อนข้างเอาแต่ใจตนเอง ถ้าตั้งใจจะทำอะไรต้องทำให้ได้ มีความมานะ มีความอดทน ยิ้มแย้มแจ่มใส

2.2.2 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย จ. เป็นเด็กที่เรียนดี มีความพยายาม สนใจในการเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมานะ ขยัน อดทน เป็นคนกล้าพูด กล้าทำ พูดเสียงดัง มีบางครั้งไม่สุภาพกับเพื่อน ๆ แต่พูดกับครูด้วยความสุภาพอ่อนน้อม

2.2.3 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย จ. พูดเสียงดัง ขยัน อดทน มานะ กล้าพูด กล้าทำ บางครั้งชอบนั่งเหม่อลอย ความประพฤติโดยรวมเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย

2.2.4 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย จ. ไม่ตั้งใจเรียนเท่าที่ควร สังกัดจากชอบเดินไปเดินมาในขณะที่ครูสอน ชอบนั่งเหม่อลอย บางครั้งตบศิระเพื่อน ขวนเพื่อนคุย ไม่ส่งการบ้านเป็นบางครั้ง

2.2.5 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย จ. เป็นคนพูดเสียงดัง เป็นคนกล้าพูด กล้าทำ บางครั้งค่อนข้างใจร้อน คุยเก่ง มนุษย์สัมพันธ์ดี มีบางครั้งที่นั่งเหม่อลอยในห้องเรียนขณะเรียน และบางครั้งก็นั่งหลับในขณะที่ให้ทำแบบฝึกหัด โดยรวมเป็นเด็กตั้งใจเรียน ขยัน อดทน

2.2.6 สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย จ. พูดเสียงดัง กล้าพูด กล้าทำ บางครั้งเอาแต่ใจตัวเอง ชอบรังแกเพื่อนโดยการตบศิระ ชอบบังคับให้เพื่อนทำตามคำสั่งของตนเอง

2.2.7 สัมภาษณ์เพื่อนสนิทในโรงเรียนเดียวกัน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คน ผู้วิจัยได้ข้อมูลโดยสรุปดังนี้คือ เด็กชาย จ. มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชอบร้องเพลง ลักษณะนิสัยของเด็กชาย จ. พูดเสียงดัง

2.2.8 สัมภาษณ์มารดาของเด็กชาย จ. จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้คือ เด็กชาย จ. เป็นเด็กขยัน ชอบอ่านหนังสืออ่านเล่น อ่านหนังสือนิทาน ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ชอบเก็บตัวอยู่กับบ้าน บางครั้งนั่งเหม่อลอย ช่วยงานบ้านทุกอย่างเท่าที่ทำได้ เป็นคนพูดเสียงดัง เป็นคนใจน้อย

3. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้านจำนวน 1 ครั้ง ในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2547 ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

จากการเยี่ยมบ้านเด็กชาย จ. เป็นบ้านชั้นเดียว เป็นพื้นไม้มี 4 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ ในบ้านมีเฟอร์นิเจอร์จัดเป็นระเบียบ มีคอมพิวเตอร์เป็นของลุง ทุกคนในบ้านมีสิทธิ์ใช้ได้ เป็นครอบครัวใหญ่มีตา ยาย พ่อเลี้ยง ลุง และป้า บิดามารดาแยกกันอยู่ บรรยากาศภายในบ้าน มีความอบอุ่นพอสมควร การอบรมเลี้ยงดู เนื่องจากบิดามารดาแยกกันอยู่ การอบรมเลี้ยงดูจึงไม่ค่อยได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร การช่วยเหลือครอบครัวของเด็กชาย จ. คือ ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน การปรับตัวของเด็กชาย จ. มีการปรับตัวได้ดีพอสมควร เข้ากับคนในบ้านได้

4. อดีตชีวิตประวัติ

จากอดีตชีวิตประวัติ ทำให้ทราบว่า เด็กชาย จ. เกิดจากครอบครัวขนาดใหญ่ ประกอบด้วยสมาชิกภายในบ้านหลายคนจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

- 4.1 ชีวิตในวัยเด็กของเด็กชาย จ. มีความสุขพอสมควร เพราะได้ความรักจากพ่อแม่และตายาย
- 4.2 ชีวิตในปัจจุบันเด็กชาย จ. เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในครอบครัวแตกแยกมีบิดาเลี้ยง
- 4.3 ชีวิตในอนาคต เด็กชาย จ. ต้องการประกอบอาชีพตำรวจ

5. บันทึกประจำวัน

จากการที่ให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวัน สรุปได้ดังนี้

5.1 จากบันทึกประจำวัน เด็กชาย จ. มีกิจวัตรประจำวันคือ วันธรรมดา ตื่นนอน อาบน้ำแปรงฟัน แต่งตัวไปโรงเรียนกับคุณตา ทำเวรกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ ออกกำลังกาย เข้าห้องเรียน รับประทานอาหารกลางวัน เข้าห้องเรียน เลิกเรียนกลับบ้าน วันหยุด ตื่นนอนตอนเช้า แต่งตัวไปออกกำลังกายที่สะพานแขวน ดื่มน้ำเต้าหู้ร้อน ๆ ซั๊อของกลับบ้าน ดูโทรทัศน์ จากบันทึกประจำวัน แสดงว่าเด็กชาย จ. มีความรับผิดชอบพอสมควร

6. แบบทดสอบ

6.1 ประวัติส่วนตัวและครอบครัว เด็กชาย จ. เป็นเด็กชายไทย อายุ 13 ปี นับถือศาสนาพุทธ ฝีมือดี ตาสีดำ ไบรอน้ำทรงเหลี่ยม ท่าทางบางครั้งร่าเริง บางครั้งก็จะเงียบขรึม เวลาพูดจะเสียงดัง บิดาและมารดามีอาชีพรับจ้าง บิดามารดาแยกกันอยู่ บิดาและมารดาสมรสใหม่ เด็กชาย จ. อาศัยอยู่กับมารดา ตา พ่อเลี้ยง ลุง และป้า มีพี่น้อง 3 คน

6.2 ประวัติสุขภาพ เด็กชาย จ. มีสุขภาพพอใช้ ไม่เคยเจ็บป่วยอย่างหนักมาก่อน ไม่เคยเป็นโรคร้ายแรง ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับโรคประสาท นอนวันละประมาณ 6-8 ชั่วโมง

6.3 สังคมและกิจกรรม เด็กชาย จ. อาศัยอยู่กับตา ยาย บิดาเลี้ยง มารดา ลุง และป้า มีความรู้สึกชอบบ้านที่อาศัยอยู่มาก ชอบให้เพื่อนมาเยี่ยมเป็นบางครั้ง มีความรู้สึกกับเพื่อน ๆ ดี ชอบฟังวิทยุเป็นบางครั้ง ชอบดูโทรทัศน์เป็นประจำ ชอบดูรายการประเภทละคร ชอบดูภาพยนตร์ประเภทต่อสู้ ชอบอ่านหนังสือประเภท ผจญภัย ลึกลับ รักใคร่ ตลกขบขัน กีฬา ประวัติศาสตร์ ไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์เลย กีฬาที่ชอบเล่นมากที่สุดคือ ฟุตบอล กีฬาในร่มที่ชอบเล่น คือ ปิงปอง เล่นดนตรีพอใช้ ชอบ ร้องเพลงมาก

6.4 กิจกรรม การศึกษา และปัญหา เด็กชาย จ. ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน จัดเลย ไม่เคยเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม ไม่เคยเป็นหัวหน้าชั้น แต่มีเพื่อนมากที่โรงเรียน ไม่มีที่อ่านหนังสือที่สงบ วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาที่ชอบน้อยที่สุดคือ วิชาภาษาอังกฤษ ไม่เคยทำตารางกำหนดเวลาดูหนังสือ ไม่มีสมาธิในการดูหนังสือ มีความต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน มีการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง บิดา มารดา และเด็กชาย จ. ต้องการให้มีอาชีพเป็นตำรวจ เด็กชาย จ. ตั้งใจจะเรียนให้จบชั้นสูงสุดของโรงเรียนนี้

7. แบบทดสอบ แบบประเมิน และแบบสำรวจตนเอง

จากการทดสอบ ปรากฏผลดังนี้

7.1 แบบทดสอบบุคลิกภาพวาดภาพคน (Draw A Person Test หรือเรียกย่อว่า DAP) พบว่า เด็กชาย จ. เป็นคนสนใจตนเอง มีแนวโน้มเก็บตัว รู้สึกไม่ปลอดภัย ค่อนข้างเครียด มีความผิดปกติในความสมบูรณ์ของร่างกาย ก้าวร้าว มีบุคลิกภาพพึงพา

7.2 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู พบว่า เด็กชาย จ. ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และมีแนวโน้มค่อนข้างที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย พบว่า เด็ก จ. ดูแลซักเสื้อผ้าเองเสมอ จะไปเที่ยวไหนพ่อแม่ก็ไม่ว่า เวลาทำความดีพ่อแม่ไม่ค่อยชม หลังเลิกเรียนเมื่อกลับถึงบ้าน ทางบ้านไม่ค่อยสนใจ แม้จะแต่งตัวอย่างไรก็ตาม และชอบไล่ให้ไปเล่นที่อื่น จะได้ไม่ทำความรำคาญให้

7.3 แบบทดสอบการปรับตัว พบว่า เด็กชาย จ. มีปัญหาต่อไปนี้มากที่สุดคือ ใจร้อน โมโหง่าย และมีปัญหาของลงมาคือ จะไม่พอใจเมื่อถูกล้อว่าพูดไม่ชัด เมื่อเถียงหรือทะเลาะกับเพื่อนจะเก็บมาคิดหลายวัน ไม่สบายใจถ้าต้องทำงานคนเดียว มักมีความคิดเห็นขัดแย้งกับคนอื่นเสมอ รู้สึกว่าคนที่เรียนเก่งชอบมองด้วยสายตาเยาะเย้ย รู้สึกว่าพี่น้องคอยเอาเปรียบ ไม่กล้าถามครูเมื่อไม่เข้าใจเรื่องที่สอน

จากแบบทดสอบการปรับตัวทางสังคม สรุปได้ว่า เด็กชาย จ. เป็นคนใจร้อน โมโหง่าย ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ขาดสัมพันธภาพกับเพื่อน มีความคิดเห็นขัดแย้งกับเพื่อน รู้สึกว่าเพื่อนไม่จริงใจ ชอบมองด้วยสายตาที่เยาะเย้ย นอกจากนี้ยังปรับตัวเข้ากับพี่น้องไม่ได้ รู้สึกว่าถูกพี่น้องเอาเปรียบ

7.4 แบบประเมินตนเอง สรุปได้ว่า เด็กชาย จ. จากแบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย จ. ได้คะแนนรวม 24 คะแนน การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เพราะเป็นคนมีเพื่อนสนิทหลายคน และมักจะเริ่มต้นทักทายผู้อื่นก่อนเสมอ สามารถทำให้เพื่อนยอมรับจุดอ่อนของเขาได้ โดยไม่เสียสัมพันธภาพ

7.5 แบบสำรวจตนเอง เด็กชาย จ. พบว่า เป็นคนสนุกสนานร่าเริง เป็นตัวของตัวเอง ซื่อสัตย์ ฟังตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบ ก้าวร้าวเป็นบางครั้ง ขี้เกรงใจ หงุดหงิดง่าย ชอบเสี่ยง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แบบสำรวจตนเอง ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย จ. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ถูกกระตุ้นอารมณ์โกรธได้ง่าย ดื้อเงียบ ก้าวร้าว จึงแสดงพฤติกรรมก่อกวนรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน มีความซึ่มเศร้า รู้สึกไม่แน่ใจ มีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย มีความหวาดระแวง ปิดตนเองจากโลกภายนอก มีความเครียด ต้องการทำตัวเป็นจุดเด่น ซึ่งบุคลิกดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากชีวิตในวัยเด็ก ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ไม่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ดูแล เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

3.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบทดสอบ และอัตตชีวะประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย จ. ดังต่อไปนี้

2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี โดยสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนเนื่องจากบิดามารดาแต่งงานใหม่ ไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนและดูแล เด็กชาย จ. จึงรู้สึกขาดความรักความอบอุ่น อยากให้ครอบครัวอยู่พร้อมหน้าอย่างมีความสุขและมีเวลาอยู่ด้วยกันแต่ไม่สามารถเป็นไปได้อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจและเอาใจใส่จากมารดาอย่างที่เด็กชาย จ. ต้องการ เด็กชาย จ. จึงกดดันภายในจิตใจ ดังนั้นจึงนำความกดดันที่ได้รับจากครอบครัวมาแสดงออกโดย วิธีไม่ตั้งใจเรียนจะก่อกวนเพื่อนและครูในเวลาเรียน

2.1.2 มารดามีโอกาสทางการศึกษาน้อย จึงขาดความรู้เกี่ยวกับการอบรมดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม ประกอบกับไม่ค่อยมีเวลา บิดามารดาจึงไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่บุตรในเรื่องต่าง ๆ เช่น ปัญหาการศึกษา ส่วนตัว หรือปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน นอกจากนี้ บิดามารดายังขาดความเอาใจใส่ในเรื่องความต้องการทางด้านจิตใจของเด็กชาย จ. จึงเป็นผลให้เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน

3.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน

3.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนดี ดูจากแบบประเมินตนเอง ด้านการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย จ. ได้คะแนน 24 คะแนน การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เพราะมีเพื่อนสนิทหลายคน

3.3 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สังคมด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย จ. ดังต่อไปนี้

3.3.1 ภาพความเป็นอยู่อาศัยแออัด ครอบครัวของเด็กชาย จ. อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดแถวชองนนทรี บริเวณรอบ ๆ มีบ้านปลูกสร้างติดกันอยู่โดยรอบ มีเพียงถนนเล็ก ๆ สำหรับคนเดินสัญจรไปมาและจักรยานยนต์เท่านั้น บริเวณภายในห้องคับแคบ และมีเสียงดังรบกวนจากเพื่อนบ้าน จึงทำให้ไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือและทำการบ้านเท่าที่ควร

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

ผู้วิจัยให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือโดยตรง หมายถึง การช่วยเหลือกับผู้รับการศึกษาโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Counseling) ของ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ส (Carl R. Rogers) การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้เด็กชาย จ. ได้ระบายความรู้สึก โดยเล่าถึงชีวิตในอดีตและชีวิตในปัจจุบัน เพื่อให้เขาเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ผู้วิจัยให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ไร้วางใจ ในระยะของการสร้างสัมพันธภาพ (Repport) ให้เด็กชาย จ. รู้สึกอบอุ่น ไร้วางใจ เพื่อนำไปสู่การร่วมมือในการพัฒนาตนเองต่อไป ตามแนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Theory) เชื่อว่า มนุษย์มีความสามารถ มีเหตุผลที่จะคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะเติบโตองกาม มนุษย์เป็นคนดีและมีคุณค่า หากเขาสามารถค้นพบศักยภาพของเขาและพัฒนาศักยภาพของตน ได้สูงสุด โดยส่งเสริมให้เขาพัฒนาศักยภาพที่ดีอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น และปรับปรุงตนเองในสิ่งที่เป็น อุปสรรค และนำไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา นอกจากนี้มนุษย์ต้องการความรัก การยอมรับ ความเอื้ออาทร ดังนี้ เด็กชาย จ. จึงควรได้รับความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งให้เขาตระหนักรู้ในความสามารถของตนเองในเรื่องของความสามารถในการเรียนที่อยู่ในระดับดี ให้พัฒนาตัวเองต่อไปในแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กชาย จ. ได้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง (Self-Actualization) ซึ่ง โรเจอร์ส เชื่อว่า บุคคลเป็นผู้กำหนดวิถีชีวิต และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หากผู้นั้นมีโอกาสรับรู้ความจริงเกี่ยวกับตนเอง ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในการที่จะเข้าใจถึงสาเหตุอื่นเป็นปัญหาที่ทำให้ตนเองไม่มีความสุข นั่นคือ ปัญหาของผู้รับคำปรึกษา เกิดขึ้นมาจากความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองหรือมโนภาพแห่งตน (Self Concept) กับประสบการณ์ที่ได้รับ ดังนั้นจึงควรให้การช่วยเหลือโดยให้เด็กชาย จ. พัฒนา ศักยภาพของตนเองให้สูงสุด โดยเริ่มจากการคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่เขาประสบอยู่ จากนั้นควรให้เขาได้คิดหาวิธีที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและเกิดประโยชน์ต่อตัวเขาเองต่อไป

ในการให้คำปรึกษาทุกครั้ง ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 เริ่มการให้คำปรึกษา โดยการสร้างความคุ้นเคยให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และกล่าวระบายปัญหาให้ผู้วิจัยทราบ

1.2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การเงียบ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้เกิดความกระจ่างแจ้ง การยอมรับ การใช้คำถามปลายเปิด และการแสดงความเห็นอกเห็นใจ ตลอดเวลาที่ให้คำปรึกษา เพื่อให้เด็กเข้าใจตนเองและมองเห็นแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนและมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากขึ้น

1.3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่สนทนา ตลอดจนบอกแนวทางในการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมแล้วนัดหมายครั้งต่อไป

2. ขอความร่วมมือกับครูที่เกี่ยวข้องกับเด็กชาย จ. เพื่อปรึกษาปัญหาและขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการปรับตัวของเด็ก

4. ผู้วิจัยไปพบมารดา เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการป้องกัน ส่งเสริม

การทํานายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย จ. เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ ปัญหาเกิดจากผู้รับการศึกษา ปัญหาจากครอบครัว และปัญหาจากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า สาเหตุดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ ถ้าเด็กชาย จ. รวมทั้งผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ๆ ในโรงเรียนมีความตั้งใจจริงที่จะแก้ปัญหานี้อย่างจริงจัง ผู้วิจัยทำนายผลว่าสาเหตุดังกล่าวไม่รุนแรงมากนัก ถ้าหากเด็กชาย จ. ได้รับความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และการชี้แนะแนวทางดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างแท้จริง ก็ย่อมสามารถช่วยเหลือได้ นอกจากนี้เด็กชาย จ. ยังให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเป็นอย่างดีอีกด้วย

การติดตามผล

หลังจากได้ให้การช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ ปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่า เด็กชาย จ. มีความเข้าใจ และสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่า เคยแสดงพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเอง และลดหรือยุติพฤติกรรมรังแกเพื่อนลง พร้อมทั้งสามารถหาวิธีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนได้ ซึ่งส่งผลให้รู้สึกมีความสุขเมื่ออยู่กับเพื่อนทั้งในและนอกห้องเรียน

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย จ. และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลดลง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กชาย จ. มีดังนี้

เด็กชาย จ. ควรเข้าใจและยอมรับถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตนเอง ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชีวิต รู้จักกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสม มีความรักและภาคภูมิใจในตนเอง สามารถแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งพัฒนาความสามารถของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ควรให้ความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น และดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของท่านอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้เด็กชาย จ. ได้แสดงออกทางความคิดและการกระทำตามสมควร ให้กำลังใจ สร้างเสริมความภาคภูมิใจให้แก่เด็ก ให้ความสนใจในเรื่องความเป็นอยู่ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อนและเรื่องการศึกษา รวมไปถึงการปกครองดูแลด้วยความยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดจนเกินไป

2.2 อาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ประจำวิชา ควรให้กำลังใจ ให้ความสนใจและดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเรียน โดยเฉพาะการจัดลำดับความคิดและความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักการควบคุมอารมณ์

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน ควรสนับสนุนให้เด็กชาย จ. กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม และเนื่องจากเด็กชาย จ. เป็นผู้ที่ถูกระตุ้นให้เกิดอารมณ์โกรธได้ง่าย จึงควรทำความเข้าใจและอธิบายถึงผลเสียของการแสดงพฤติกรรมให้ทราบ เพื่อให้เด็กชาย จ. ได้ยอมรับและปรับพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนในชั้นเรียนต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่สนใจจะศึกษาในลักษณะเช่นเดียวกันต่อไป

ผู้ที่ศึกษาต่อไปควรสร้างสัมพันธภาพ ความคุ้นเคย ยอมรับ และเข้าใจในตัวเด็กชาย จ. โดยการแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจและห่วงใยเด็กชาย จ. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กชาย จ. เกิดความศรัทธาในตัวผู้ศึกษา กล้าที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยการปรับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องต่อไป

นอกจากนี้ผู้ศึกษาควรฝึกใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนและให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อดำเนินการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา โดยทำการศึกษาเป็นรายกรณี

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. การเยี่ยมบ้าน
4. อัดตชีวประวัติ
5. บันทึกประจำวัน
6. แบบสอบถาม
  - 6.1 แบบสอบถามประวัติส่วนตัวและครอบครัว
  - 6.2 แบบสอบถามสุขภาพ
  - 6.3 แบบสอบถามสังคมและกิจกรรม
  - 6.4 แบบสอบถามกิจกรรม การศึกษา และปัญหา
7. แบบทดสอบ
  - 7.1 แบบทดสอบบุคลิกภาพวาดภาพคน (Draw A Person Test)
  - 7.2 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู

7.3 แบบทดสอบการปรับตัว

7.4 แบบประเมินตนเอง

7.5 แบบสำรวจตนเอง

วิธีดำเนินการศึกษา

ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 5 คน เป็นรายกรณี โดยใช้กระบวนการในการศึกษา 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน
2. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
3. การวินิจฉัย
4. การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม
5. การทำนายผล
6. การติดตามผล
7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนจำนวน 5 คน โดยใช้ขั้นตอน 7 ขั้นตอน และใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูล 7 เทคนิค ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2547 ผู้วิจัยขอสรุปผลการศึกษาดังนี้

กรณีศึกษาของเด็กชาย ก.

1. ประวัติ

เด็กชาย ก. เป็นเด็กชายไทยเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ อายุ 12 ปี รูปร่างค่อนข้างผอม ตัวเล็ก สมส่วน ผิวเนื้อดำแดง ผมดำ ตา 2 ขัน ใบหน้ารูปไข่ ลักษณะเป็นคนคล่องแคล่ว ร่าเริง แจ่มใส เป็นบุตรคนที่ 1 มีน้องชาย 1 คนบิดามารดาหย่าร้างกัน บิดาและมารดาแต่งงานใหม่ เด็กชาย ก. อาศัยอยู่กับยายและป้า มารดามีอาชีพค้าขาย วิชาที่ชอบคือ วิชาคณิตศาสตร์ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาที่ไม่ชอบวิชาภาษาอังกฤษ ผลการเรียนปานกลาง สุขภาพแข็งแรง

2. ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ก. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ

2.1 ตัวผู้รับการศึกษาเอง ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

2.1.1 เกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1.1.1 ด้านครอบครัว ได้แก่

2.1.1.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี

2.1.1.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

2.1.1.2 ด้านโรงเรียน ได้แก่

2.1.1.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี

2.1.1.2.2 พฤติกรรมการสอนของครู

3. การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ก. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสัมภาษณ์อดีตชีวิตประวัติ แบบสอบถามการกรอกข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แบบสำรวจตนเอง ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ก. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ถูกกระตุ้นอารมณ์โกรธได้ง่าย ดื้อเงียบ ก้าวร้าว จึงแสดงพฤติกรรมก่อกวนรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน มีความซึ่มเศร้า รู้สึกไม่แน่ใจ มีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย มีความหวาดระแวง ปิดตนเองจากโลกภายนอก มีความเครียด ต้องการทำตัวเป็นจุดเด่น ซึ่งบุคลิกดังกล่าวอาจเป็นผลจากชีวิตในวัยเด็ก ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ไม่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ดูแล เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว (บ้าน)

จากการสังเกตการเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ อดีตชีวิตประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวหรือบ้าน เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ก. ดังต่อไปนี้

1.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ก. มีพฤติกรรม ก่อทวนในชั้นเรียน เนื่องจากบิดามารดาไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอน ให้ความรักความอบอุ่น เพราะบิดามารดาต้องทำงานหนัก

1.2 โรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม อัดตชีวประวัติ และแบบทดสอบ ทำให้สรุปได้ว่า โรงเรียนก็เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ก. ดังนี้

1.2.1 พฤติกรรมการสอนของครู เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กชาย ก. มีพฤติกรรม ก่อกวนในชั้นเรียน เนื่องจากไม่เข้าใจในบทเรียนหรือการสอนของครู ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย การเรียน

1.2.2 สัมพันธภาพภายในชั้นเรียน ได้จากแบบประเมินตนเองเรื่อง การมี สัมพันธภาพกับผู้อื่น เด็กชาย ก. มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง เด็กชาย ก. มีลักษณะเอาแต่ใจตนเอง สนใจตนเอง ไม่สนใจความรู้สึกของผู้อื่น ไม่เคยคำนึงว่าเมื่อไรควรพูด เมื่อไรควรจะเป็นผู้ฟัง ควบคุมพฤติกรรมตนเองไม่ได้ จึงค่อนข้างสร้างความวุ่นวายในชั้นเรียน

1.2.3 บรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนดี จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ เด็กชาย ก. มีความรู้สึกพอใจในบรรยากาศของโรงเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน รู้สึกว่าบรรยากาศ ในโรงเรียนร่มรื่น ในห้องเรียนก็ไม่แออัดคับแคบ มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก ดังนั้นบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนจึงไม่ส่งผลให้เด็กชาย ก. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

1.3 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สังคมในด้านสัมพันธภาพ กับเพื่อนบ้านและสภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของ เด็กชาย ก. ดังต่อไปนี้

1.3.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนเนื่องจากสภาพบ้านอยู่ในชุมชนแออัด และมีเสียงรบกวนตลอดเวลา ทำให้ไม่มีสมาธิในการทำการบ้าน และอ่านหนังสือ

1.3.2 สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัยแออัด ครอบครัวของเด็กชาย ก. อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ไม่มีบริเวณบ้าน ลักษณะของบ้านทรุดโทรมและคับแคบ ไม่มีรั้วล้อมรอบ มีแต่ตัวบ้านตั้งอยู่ในซอยเล็ก ๆ เฉพาะคนเดินได้ทางเดียว สภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่มีระเบียบของใช้วางทุกซอกทุกมุมของบ้าน ไม่มีบริเวณให้นั่งพักผ่อน ภายในบ้านแบ่งซอยกันเป็นห้องเล็ก ๆ ชั้นบนมี 2 ห้องนอน ชั้นล่างมี 2 ห้องนอน ห้องครัวอยู่หน้าบ้าน ไม่มีห้องรับแขก เนื่องจากในบ้านมี

สมาชิกมาก สถานที่อ่านหนังสือและทำการบ้านเป็นห้องเล็ก ๆ และแคบ ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีภายในบ้าน จึงมีอิทธิพลต่อการมีสมาธิในการเรียนของเด็กชาย ก. จึงส่งผลต่อการมีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน

การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย ก. คือ การให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางจำนวน 5 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองขอความร่วมมือดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ก. และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและครูประจำวิชาภาษาอังกฤษในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ก. ต่อไป

สรุปและการติดตามผล

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านและการติดตามผลเป็นระยะ ๆ สรุปได้ว่าเด็กชาย ก. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่าเคยแสดงพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน สามารถหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้

จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ก. มีพฤติกรรมการก่อนนอนในชั้นเรียนลดลง ตั้งใจเรียน และมีความรับผิดชอบ เตรียมพร้อมที่จะสอบปลายปี และศึกษาต่อ

กรณีศึกษาของเด็กชาย ข.

1. ประวัติ

เด็กชาย ข. เป็นเด็กชายไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 13 ปี รูปร่างสูงใหญ่สมส่วน ผิวขาว ผมดำ ตา 2 ชั้น ใบหน้าค่อนข้างกลม ลักษณะเฉื่อยไม่คล่องตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสะอาด พูดจาสุภาพกับผู้ใหญ่ แต่กับเพื่อนบางครั้งไม่สุภาพ ร่างกายแข็งแรง เป็นบุตรชายคนโต มีน้องสาว 1 คนอาศัยอยู่กับบิดา มารดา ปู่ ย่า ลุง ป้า อา บิดามีอาชีพขับรถเมล์ มารดามีอาชีพรับจ้าง

2. ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ข. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

2.1 เกิดจากตัวผู้ศึกษา ได้แก่ บุคลิกภาพไม่เหมาะสม

2.1.1 เกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1.1.1 ด้านครอบครัว ได้แก่

2.1.1.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี

2.1.1.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

2.1.1.1.3 มารดามีโอกาสทางการศึกษาน้อย

2.1.1.2 ด้านโรงเรียน

2.1.1.2.1 พฤติกรรมการสอนของครู

2.1.1.2.2 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี

2.1.1.3 ด้านสังคม ได้แก่

2.1.1.3.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านมีเสียงรบกวน

2.1.1.3.2 สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัยแออัด

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวของผู้รับการศึกษา ดังนี้

1.1 พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ อดตชีวะประวัติ แบบสอบถามและแบบทดสอบต่าง ๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ข. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนไม่พอใจในความสมบูรณ์ของร่างกายตนเอง เนื่องจากเป็นคนมีรูปร่างใหญ่และมีความรู้สึกหวาดกลัว รู้สึกกังวล มีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง ขาดความละเอียด รอบคอบ จึงไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ และไม่มีความตั้งใจเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว (บ้าน)

จากการสังเกตการเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ อัดตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวหรือบ้าน เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ข. ดังต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน เนื่องจากบิดามารดาไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอน ให้ความรักความอบอุ่น เพราะบิดามารดาต้องทำงานหนัก

2.3 โรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม อัดตชีวประวัติ และแบบทดสอบ ทำให้สรุปได้ว่า โรงเรียนก็เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ข. ดังนี้

2.3.1 พฤติกรรมการสอนของครู เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน เนื่องจากไม่เข้าใจในบทเรียนหรือการสอนของครู ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายการเรียน

2.3.2 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน ได้จากแบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น เด็กชาย ข. มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เด็กชาย ข. มีลักษณะคล้อยตาม เป็นเด็กติดเพื่อน เชื้อเพื่อน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ควบคุมพฤติกรรมตนเองไม่ได้ จึงค่อนข้างสร้างความวุ่นวายในชั้นเรียน

2.3.3 บรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนดี จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ เด็กชาย ข. มีความรู้สึกพอใจในบรรยากาศของโรงเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน รู้สึกว่าบรรยากาศในโรงเรียนร่มรื่น ในห้องเรียนก็ไม่แออัดคับแคบ มีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก ดังนั้นบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนจึงไม่ส่งผลให้เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน

2.4 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สังคมในด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านและสภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย มีผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ข. ดังต่อไปนี้

2.4.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนเนื่องจากสภาพบ้านอยู่ในชุมชนแออัด และมีเสียงรบกวนตลอดเวลา ทำให้ไม่มีสมาธิในการทำการบ้านและอ่านหนังสือ

2.4.2 สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัยแออัด ครอบครัวของเด็กชาย ข. อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ไม่มีบริเวณบ้าน ลักษณะของบ้านทรุดโทรมและคับแคบ ไม่มีรั้วล้อมรอบ มีแต่ตัวบ้านตั้งอยู่ในซอยเล็ก ๆ เฉพาะคนเดินได้ทางเดียว สภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่มีระเบียบของใช้วางทุกซอกทุกมุมของบ้าน ไม่มีบริเวณให้นั่งพักผ่อน ภายในบ้านแบ่งซอยกันเป็นห้องเล็ก ๆ ชั้นบนมี 2 ห้องนอน ชั้นล่างมี 2 ห้องนอน ห้องครัวอยู่หน้าบ้าน ไม่มีห้องรับแขก เนื่องจากในบ้านมีสมาชิกมาก อยู่รวมกัน 3 ครอบครัว สถานที่อ่านหนังสือและทำการบ้านเป็นห้องเล็ก ๆ และแคบ ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีภายในบ้านจึงมีอิทธิพลต่อการมีสมาธิในการเรียนของเด็กชาย ข. จึงส่งผลต่อการมีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย ข. คือ การให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จำนวน 5 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองขอความร่วมมือดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ข. และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและครูประจำวิชาภาษาอังกฤษในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ข. ต่อไป

สรุปและการติดตามผล

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านและการติดตามผลเป็นระยะ ๆ สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่าเคยแสดงพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน สามารถหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้

จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนลดลง ตั้งใจเรียน และมีความรับผิดชอบ เตรียมพร้อมที่จะสอบปลายปี และศึกษาต่อ

กรณีศึกษาของเด็กชาย ค.

1. ประวัติ

เด็กชาย ค. เป็นเด็กชายไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 12 ปี รูปร่างสันทัด ผิวขาว ผมดำ ตา 2 ชั้น หน้าทรงเหลี่ยม จมูกค่อนข้างโด่ง แต่งกายสะอาด แต่ไม่ถูกระเบียบของโรงเรียน พูดเสียงดังไม่มีหางเสียง ทำทางบางครั้งว่าเร็ง บางครั้งเจียบขริ้ม เป็นบุตรคนที่ 1 มีน้องชาย 1 คน บิดามีอาชีพรับจ้างซ่อมรถ มารดามีอาชีพรับจ้างบริษัทเอกชน เด็กชาย ค. อาศัยอยู่กับบิดามารดา การเรียนปานกลาง สุขภาพแข็งแรง

2. ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ค. เกิดจากสาเหตุต่อไปนี้คือ

2.1 เกิดจากตัวผู้รับการศึกษา ได้แก่ บุคลิกภาพไม่เหมาะสม

2.1.1 เกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1.1.1 ด้านโรงเรียน ได้แก่

2.1.1.1.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี

2.1.1.1.2 พฤติกรรมการสอนของครู

2.1.1.2 ด้านสังคม ได้แก่

2.1.1.2.1 สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ค. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสัมภาษณ์ อัดตชีวประวัติ แบบสอบถามการกรอกข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แบบสำรวจตนเอง ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ค. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และการแสดงออก เอาแต่ใจตนเอง มีความรับผิดชอบน้อย เรียกร้องความสนใจ

จึงแสดงพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดู ฆาตการวางแผนที่ดี

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม และแบบทดสอบสรุปได้ดังนี้

2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัว เด็กชาย ค. มีสัมพันธภาพที่ดี บิดามารดาดูแลเอาใจใส่ สภาพครอบครัวอบอุ่น ดังนั้นสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียนแต่อย่างใด

2.1.2 ด้านโรงเรียน จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนและครูผู้สอน ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียนของเด็กชาย ค.

2.1.3 บรรยากาศในโรงเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน จากการสังเกตและการสัมภาษณ์เด็กชาย ค. มีความรู้สึกพอใจบรรยากาศทั้งในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน มีอากาศถ่ายเท บริเวณโรงเรียนร่มรื่น น่าอยู่ ดังนั้นสภาพบรรยากาศในโรงเรียนไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียน

2.2 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านและสภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย สรุปได้ดังนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียนของเด็กชาย ค. เนื่องจากการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กชาย ค. ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน จนทำให้มีปัญหาพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนแต่อย่างใด

2.2.2 สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัย ครอบครัวของเด็กชาย ค. อาศัยอยู่ในบ้านเช่าชั้นเดียว และมีห้องนอนเดียว บริเวณบ้านกว้างพอสมควร แต่เนื่องจากภายในบริเวณบ้านจัดเป็นตู้ซอเมอร์ จึงทำให้สภาพแวดล้อมภายในบ้านไม่สะอาดเท่าที่ควร เพราะมีสีสังเคราะห์ น้ำมันเครื่อง ฯลฯ ส่งผลทำให้สภาพแวดล้อม อากาศไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นทำให้บรรยากาศในการเรียน ในการอ่านหนังสือ ทบทวน และการทำการบ้าน ไม่เอื้อต่อเด็กชาย ค. เท่าที่ควร ด้วยเหตุผลนี้เอง ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของที่อาศัยส่งผลให้เด็กชาย ค. มีพฤติกรรมก่อหวอนในชั้นเรียนคือ ไม่ส่งการบ้าน

การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย ค. คือ การให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จำนวน 5 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองขอความร่วมมือดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ค. และให้ข้อเสนอแนะตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและครูประจำวิชาภาษาอังกฤษ ในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ค. ต่อไป

สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้คำปรึกษา เด็กชาย ค. มีความเข้าใจและสามารถ ยอมรับตนเอง ยอมรับความเป็นจริงที่เคยแสดงพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้

จากการติดตามผลเป็นระยะ ๆ และสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย ค. และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ค. มีพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนลดลง มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ตั้งใจเรียน และมีความรับผิดชอบ เตรียมพร้อมที่จะสอบปลายปี และศึกษาต่อ

กรณีศึกษาเด็กชาย ง.

1. ประวัติ

เด็กชาย ง. เป็นเด็กชายไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 13 ปี ผิวขาวเหลือง รูปร่างสมส่วน ผมดำ ตัดผมทรงนักเรียน ใบหน้ารูปไข่ ตา 2 ชั้น แต่งกายสะอาดเรียบร้อย พูดจาสุภาพ ต่อหน้าผู้ใหญ่ และพูดไม่สุภาพกับเพื่อน ๆ เป็นคนร่าเริง ช่างพูด เจ็บบางเวลาเป็นบุตรคนที่ 2 มีพี่สาว 1 คน น้องสาว 1 คน บิดามารดาแยกทางกัน บิดามีอาชีพขับรถแท็กซี่ มารดาเป็นแม่บ้าน ทั้งบิดาและมารดาแต่งงานใหม่ เด็กชาย ง. อาศัยอยู่กับน้องสาว ครอบครัวของน้องสาวมีอาชีพค้าขาย น้องสาวมีบุตรชาย 1 คน บิดาและมารดาของเด็กชาย ง. เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้บุตรทั้ง 3 คน เด็กชาย ง. มีสุขภาพแข็งแรง

2. ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ง. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

2.1 เกิดจากตัวผู้รับการศึกษา ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

2.2 เกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.2.1 ด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี

2.2.2 ด้านโรงเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อนและครูในชั้นเรียนไม่ดี

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ง. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสัมภาษณ์ อุตตชีวะประวัติ แบบสอบถามการกรอกข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แบบสำรวจตนเอง ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ง. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ถูกกระตุ้นอารมณ์โกรธได้ง่าย ดื้อเงียบ ก้าวร้าว จึงแสดงพฤติกรรมก่อกวนรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน มีความซึ่มเศร้า รู้สึกไม่แน่ใจ มีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย มีความหวาดระแวง ปิดตนเองจากโลกภายนอก มีความเครียด ต้องการทำตัวเป็นจุดเด่น ซึ่งบุคลิกดังกล่าวอาจเป็นผลจากชีวิตในวัยเด็ก ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ไม่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ดูแล เลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบทดสอบ และอัตตชีวะประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่ง ที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ง. ดังต่อไปนี้

2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี โดยสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ง. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนเนื่องจากบิดามารดาแต่งงานใหม่ ไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนและดูแลเด็กชาย ง. จึงรู้สึกว่าขาดความรักความอบอุ่น อยากให้ครอบครัวอยู่พร้อมหน้าอย่างมี

ความสุขและมีเวลาอยู่ด้วยกันแต่ไม่สามารถเป็นไปได้อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจและเอาใจใส่จากบิดามารดาอย่างที่เด็กชาย ง. ต้องการ เด็กชาย ง. จึงกดดันภายในจิตใจ เวลาอยู่ที่บ้านเด็กชาย ง. เก็บตัว ชอบเล่นคนเดียว ไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ มีนำผู้ดูแลอบรมสั่งสอน แม้จะมีความไม่พอใจแต่เด็กชาย ง. ก็ปฏิบัติตามตลอดมา ดังนั้นจึงนำความกดดันที่ได้รับจากครอบครัวมาแสดงออกโดย วิธีไม่ตั้งใจเรียนจะก่อกรวนเพื่อนและครูในเวลาเรียน

2.1.2 บิดามารดามีโอกาสทางการศึกษาน้อย จึงขาดความรู้เกี่ยวกับการอบรมดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม ประกอบกับไม่ค่อยมีเวลา บิดามารดาจึงไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่บุตรในเรื่องงต่าง ๆ เช่น ปัญหาการศึกษา ส่วนตัว หรือปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน นอกจากนี้บิดามารดายังขาดความเอาใจใส่ในเรื่อง ความต้องการทางด้านจิตใจของเด็กชาย ง. จึงเป็นผลให้เด็กชาย ง. มีพฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียน

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียน

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนไม่ดี ดูจากแบบประเมินตนเองด้านการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย ง. ได้คะแนน 16 คะแนน การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง เพราะไม่ชอบคุยกับคนอื่นในเรื่องที่เขาสนใจ จะไม่ทักทายใครก่อน

2.3 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สังคมด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียนของเด็กชาย ง. ดังต่อไปนี้

2.3.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียน เนื่องจากการดำเนินชีวิตประจำวันเด็กชาย ง. ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน เพราะเมื่ออยู่ที่บ้านชอบเล่นคนเดียว

2.3.2 สภาพความเป็นอยู่อาศัยแออัด ครอบครัวของเด็กชาย ง. อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดแถวชองนนทรี บริเวณรอบ ๆ มีบ้านปลูกสร้างติดกันอยู่โดยรอบ มีเพียงถนนเล็ก ๆ สำหรับคนเดินสัญจรไปมาและจักรยานยนต์เท่านั้น นอกจากนี้เด็กชาย ง. ไม่มีห้องส่วนตัวจะนอนร่วมกับพี่น้อง บริเวณภายในห้องคับแคบ และมีเสียงดังรบกวนจากเพื่อนบ้าน จึงทำให้ไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือและทำการบ้านเท่าที่ควร

การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย ง. คือ การให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จำนวน 5 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองขอความร่วมมือดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ง. และให้ข้อเสนอแนะตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและครูประจำวิชาภาษาอังกฤษ ในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ง. ต่อไป

สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้คำปรึกษา และติดตามผลเด็กชาย ง. เป็นระยะ ๆ จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่าเคยแสดงพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน สามารถหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้ มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ตั้งใจเรียนและมีความรับผิดชอบเตรียมพร้อมที่จะสอบปลายปี และศึกษาต่อ

กรณีศึกษาเด็กชาย จ.

1. ประวัติ

เด็กชาย จ. เป็นเด็กชายไทย อายุ 13 ปี นับถือศาสนาพุทธ ผมหวดดำ ตาสีดำ ใบหน้าทรงเหลี่ยม ทำทางบางครั้งว่าเริง บางครั้งก็จะเจียบขริ้ม เวลาพูดจะเสียงดัง เป็นบุตรคนที่ 2 มีพี่ชาย 1 คน และมีน้องชายที่เกิดจากบิดาเลี้ยง 1 คนบิดามารดาหย่าร้างกันและแต่งงานใหม่ ทั้งสองฝ่าย เด็กชาย จ. อยู่กับมารดา และบิดาเลี้ยง วิชาที่ชอบมากที่สุดคือ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และวิชาคณิตศาสตร์ วิชาที่ไม่ชอบคือวิชา ภาษาอังกฤษ ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ สุขภาพแข็งแรง

2. ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย จ. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

2.1 เกิดจากตัวผู้รับการศึกษา ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

2.1.1 เกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1.1.1 ด้านครอบครัว ได้แก่

2.1.1.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี

2.1.1.2 ด้านโรงเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อนและครูในชั้นเรียนไม่ดี

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. สาเหตุเกิดจากตัวผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบประเมินตนเองเรื่องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น แบบสำรวจตนเอง ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย จ. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ถูกกระตุ้นอารมณ์โกรธได้ง่าย ตื้อเจียบ ก้าวร้าว จึงแสดงพฤติกรรมก่อกวนรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน มีความซึ่มเศร้า รู้สึกไม่แน่ใจ มีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย มีความหวาดระแวง ปิดตนเองจากโลกภายนอก มีความเครียด ต้องการทำตัวเป็นจุดเด่น ซึ่งบุคลิกดังกล่าวอาจเป็นผลจากชีวิตในวัยเด็ก ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ไม่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ดูแล เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบทดสอบ และอัตตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่ง ที่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของเด็กชาย จ. ดังต่อไปนี้

2.1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี โดยสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนเนื่องจากบิดามารดาแต่งงานใหม่ ไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนและ ดูแล เด็กชาย จ. จึงรู้สึกว่าขาดความรักความอบอุ่น อยากให้ครอบครัวอยู่พร้อมหน้าอย่างมีความสุข และมีเวลาอยู่ด้วยกันแต่ไม่สามารถเป็นไปได้อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจและเอาใจใส่จากมารดา

อย่างที่เด็กชาย จ. ต้องการ เด็กชาย จ. จึงกดดันภายในจิตใจ ดังนั้นจึงนำความกดดันที่ได้รับจากครอบครัวมาแสดงออกโดย วิธีไม่ตั้งใจเรียนจะก่อกรวนเพื่อนและครูในเวลาเรียน

2.1.2 มารดามีโอกาสทางการศึกษาน้อย จึงขาดความรู้เกี่ยวกับการอบรมดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม ประกอบกับไม่ค่อยมีเวลา บิดามารดาจึงไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่บุตรในเรื่องต่าง ๆ เช่น ปัญหาการศึกษา ส่วนตัว หรือปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน นอกจากนี้ บิดามารดา ยังขาดความเอาใจใส่ในเรื่องความต้องการทางด้านจิตใจของเด็กชาย จ. จึงเป็นผลให้เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียน

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่มีผลต่อพฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียน

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนดี ดูจากแบบประเมินตนเองด้านการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า เด็กชาย จ. ได้คะแนน 24 คะแนน การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เพราะมีเพื่อนสนิทหลายคน

2.3 ด้านสังคม

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน ทำให้สรุปได้ว่า สังคมด้าน สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน มีผลต่อพฤติกรรมก่อกรวนในชั้นเรียนของเด็กชาย จ. ดังต่อไปนี้

2.3.1 ภาพความเป็นอยู่อาศัยแออัด ครอบครัวของเด็กชาย จ. อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดแถวชองนนทบุรี บริเวณรอบ ๆ มีบ้านปลูกสร้างติดกันอยู่โดยรอบ มีเพียงถนนเล็ก ๆ สำหรับคนเดินสัญจรไปมาและจักรยานยนต์เท่านั้น บริเวณภายในห้องคับแคบ และมีเสียงดังรบกวนจากเพื่อนบ้าน จึงทำให้ไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือและทำการบ้านเท่าที่ควร

การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย จ. คือ การให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จำนวน 5 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครองขอความร่วมมือดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย จ. และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและครูประจำวิชาภาษาอังกฤษ ในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย จ. ต่อไป

สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้คำปรึกษา และติดตามผลเด็กชาย จ. เป็นระยะ ๆ จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่า เด็กชาย จ. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริงว่าเคยแสดงพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน สามารถหาวิธีการสนองความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด แล้วเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถประเมินพฤติกรรมตนเองและลดหรือยุติพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบได้ มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ตั้งใจเรียนและมีความรับผิดชอบ เตรียมพร้อมที่จะสอบปลายปี และศึกษาต่อ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการวินิจฉัยพบว่าผู้รับการศึกษากว่า 5 คน ที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ซึ่งผลจากการศึกษารายกรณี เกิดจากสาเหตุหลายประการ พอสรุปสาเหตุและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวผู้รับการศึกษ

- 1.1 การพัฒนาบุคลิกภาพ
- 1.2 การเลียนแบบ
- 1.3 การสร้างความสัมพันธ์
- 1.4 การตอบสนองทางอารมณ์และความผูกพันทางอารมณ์

2. สาเหตุด้านสภาพแวดล้อม

- 2.1 ด้านครอบครัว
- 2.2 ด้านสังคม

โดยสาเหตุดังกล่าว ก่อให้เกิดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของผู้รับการศึกษารายกรณี ทั้ง 5 ราย ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวผู้รับการศึกษ

1.1 การพัฒนาบุคลิกภาพ

ปัญหาเกี่ยวกับความผิดปกติทางด้านบุคลิกภาพ กล่าวคือ มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่ดี ทั้งนี้พัฒนาการของบุคลิกภาพตามความเชื่อของ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) (วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร. 2535 : 165 ; อ้างอิงจาก อภา จันทรสกุล. 2531) กล่าวว่า มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับพลังกับลักษณะทางชีวภาพ อันนำไปสู่ลักษณะทางสุขภาพจิตของบุคคล กล่าวได้ว่า

หากบุคคลผ่านพัฒนาการแต่ละขั้นตอนไม่เหมาะสม เกิดการติดตึง ก็จะทำให้เกิดความผิดปกติของบุคลิกภาพ โดยเฉพาะในช่วงห้าปีแรกของชีวิต ถือเป็นช่วงของการสร้างพื้นฐานของบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่รุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ จะมีผลกระทบกระเทือนไปตลอดชีวิตของเด็ก พ่อแม่จึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและการสร้างเสริมประสบการณ์และองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานและบุคลิกภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก จากการพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่ดี ปัญหาที่ตามมาก็คือ การไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ จึงเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย รู้สึกว่าตัวเองไม่มีค่า ความภาคภูมิใจในตนเองลดลง เกิดความสับสนในบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี ขาดความสัมพันธ์และไม่สามารถเข้ากันได้ดีกับสังคม ไม่สามารถจะไปให้ถึงจุดมุ่งหมายของตนได้

1.2 การเลียนแบบ

ครอบครัวของเด็กจะเป็นแหล่งชี้แนะถึงสิ่งต่าง ๆ ในสังคมให้แก่เด็ก เด็กจะเริ่มสร้างบุคลิกภาพและความรู้สึกผิดชอบชั่วดีจากการได้ปะทะสังสรรค์กับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเขา Superego ถูกสร้างขึ้นโดยการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวและค่อย ๆ สะสมซึมซาบเข้าไปเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในตัวเด็กเอง ความรู้สึกนี้ถูกสะสมมาจากตัวแบบในครอบครัว โดยตัวแบบบอกให้เขาว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ดังนั้นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีจึงถูกสร้างขึ้นจาก Superego ในครอบครัวนั้น ๆ ซึ่งรวมถึงแนวความคิด ค่านิยมของสังคมอีกด้วย เด็กจะพิจารณาสถานการณ์ใด ๆ โดยมี Superego ของครอบครัวเขาเป็นมาตรฐานในการตัดสินใจ และการคิดพิจารณาสิ่งใด ๆ รอบตัวของเด็กก็ใช้บุคลิกภาพของเขา ระเบียบประเพณีและวัฒนธรรมในสังคมเป็นแนวทางในการพิจารณาด้วย ดังนั้นในการปลูกฝังความรู้สึกผิดชอบชั่วดีให้แก่เด็ก ครอบครัวจึงมีบทบาทอย่างยิ่ง

1.3 การสร้างความสัมพันธ์

เด็กในระยะนี้ต้องการตัวแบบจากบุคคลภายนอกครอบครัว เพื่อให้ได้ประสบการณ์จากผู้อื่น สำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพของตน เด็กจะเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวเองและตัวแบบที่ได้พบเห็น เขาจะมีความรู้สึกที่ว่าทำไมพ่อแม่ทำอะไร ๆ ได้ในขณะที่ตัวเองถูกห้ามอยู่เสมอ ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกความต้องการเอาชนะ เด็กจะมีความสงสัยในสิ่งต่าง ๆ และตื่นเต้นต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมรอบตัวเขา เขาต้องการรู้ทุก ๆ สิ่งในโลกกว้างของเขา ความอยากรู้อยากเห็น พฤติกรรมที่ทำทายเป็นก้าวร้าวต่าง ๆ จะแตกต่างกันไปตามอายุ เพศ และระดับชั้นในสังคมของเด็ก อีริคสัน (Erikson) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูเบื้องต้นกับระบบ

สังคม เศรษฐกิจในชุมชน เขาเสนอว่าความสามารถของบุคคลที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับการพัฒนาในช่วงระยะเวลาเหล่านี้ จากการสังเกตพบว่า เด็กจะเจริญเติบโตไปอย่างช้า ๆ ในลักษณะบูรณาการกันระหว่างการเจริญเติบโตทางร่างกายและจิตใจ เด็กเล็ก ๆ ค่อย ๆ เริ่มเป็นตัวของตัวเอง โอกาสและบทบาทที่ได้แสดงออกจะทำให้เด็กมีความรู้สึกในด้านการรับผิดชอบตัวเองเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ เด็กจะรู้สึกสนุกสนานในความสามารถของตนเองที่ได้เล่นที่ยาก ๆ ใช้ความคิดหรือมีเครื่องมือต่าง ๆ ที่ต้องใช้การควบคุมด้วยตนเองและรับผิดชอบต่อตัวเองหรือต่อเด็กที่อายุน้อยกว่า

การสร้างความสัมพันธ์ในขณะนี้ จะเริ่มด้วยความสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็ก ต่อมาก็มีพ่อเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เมื่อสังคมของเด็กกว้างขวางขึ้น เด็กก็จะเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เด็กเริ่มเป็นตัวของตัวเอง เด็กที่มีประสบการณ์มากก็จะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้มาก เด็กที่ไม่สามารถพัฒนาผ่านความคิดริเริ่มไปได้จะเกิดความรู้สึกสับสนขึ้นในใจ เกิดคำถามขึ้นว่า “ตัวเองเป็นใคร?” และ “คนอื่นเป็นใคร?”

พัฒนาการของเด็กจึงเป็นความรับผิดชอบร่วมกันทั้งเด็ก พ่อแม่ และชุมชน การได้มีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันหรือการมีการปะทะสังสรรค์กันในสังคม จะเป็นการช่วยถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยมของสังคมให้แก่เด็กได้ที่ละน้อย โดยมีผู้ใหญ่ช่วยกันปรับประคองให้เด็กพัฒนาไปสู่ความสมบูรณ์ได้

1.4 การตอบสนองทางอารมณ์และความผูกพันทางอารมณ์

การตอบสนองทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถที่จะตอบสนองทางอารมณ์ต่อกันและกันอย่างเหมาะสม ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ อารมณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวมีได้หลายแบบ ทั้งอารมณ์ในภาวะปกติ เช่น อารมณ์รัก เป็นสุข และอารมณ์ในภาวะวิกฤต เช่น ก้าว โกรธ เป็นต้น ครอบครัวที่ทำหน้าที่ปกติจะแสดงอารมณ์ได้หลายแบบในปริมาณและสถานการณ์ที่เหมาะสม แต่ครอบครัวที่มีปัญหามักมีความจำกัดในการแสดงอารมณ์ เช่น แสดงออกมาน้อยเกินไป บางครอบครัวแสดงออกเฉพาะอารมณ์เชิงบวก แต่ไม่สามารถแสดงอารมณ์เชิงลบได้ เช่น ภรรยาไม่สามารถแสดงอารมณ์โกรธต่อสามีได้ เพราะกลัวสามีจะไม่พอใจหรือลูกไม่สามารถเล่าความรู้สึกเศร้าและคิดถึงพ่อที่เสียชีวิตไป เพราะเกรงจะสะเทือนใจแม่ สมาชิกที่เติบโตมาในครอบครัวแบบนี้จะแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างจำกัด และมีปัญหาบุคลิกภาพหรืออาการป่วยทางกายเนื่องจากสาเหตุทางจิตใจได้

ความผูกพันทางอารมณ์ เป็นระดับความผูกพันห่วงใยที่สมาชิกแต่ละคนมีต่อกัน รวมทั้งการแสดงออกซึ่งความสนใจและการเห็นคุณค่าของกันและกัน

ความผูกพันทางอารมณ์ที่สมาชิกมีต่อกัน จะต้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้รับด้วยความผูกพันจะแตกต่างกันไปในวงจรชีวิตแต่ละระยะ เช่น ในระยะที่ลูกยังเล็ก ความผูกพันอย่างแน่นแฟ้นระหว่างเด็กและพ่อแม่เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความอยู่รอดของลูก แต่เมื่อลูกเข้าวัยรุ่น ลูกจะเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัวมากขึ้น ความผูกพันก็ต้องลดความเข้มข้นลง

2. สาเหตุด้านสภาพแวดล้อม

สาเหตุด้านสภาพแวดล้อม แบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน คือ สภาพครอบครัว และสภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

2.1 สภาพครอบครัว ได้แก่

2.1.1 ลักษณะการเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ถูกต้อง

วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพจิตหรือแนวคิดของเด็กได้ (Wechsler and others. 1970 : 2) นอกจากนั้นวิธีเลี้ยงดูบุตรยังมีผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหรือความภาคภูมิใจในตนเองด้วย ซึ่งอาจแบ่งวิธีการเลี้ยงดูบุตรได้ 3 แบบดังนี้ (จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล. 2532 : 24 ; อ้างอิงจาก Hamachek. 1978)

2.1.1.1 แบบใช้อำนาจบังคับหรือควบคุมดูแลมากเกินไป พ่อแม่ประเภทนี้จะมีลักษณะยึดมั่นในกรอบประเพณี กฎระเบียบต่าง ๆ มาก และจะบังคับควบคุมให้เด็กปฏิบัติตามหากฝ่าฝืนก็จะลงโทษโดยไม่รับฟังเหตุผล จะยึดมั่นในความคิดของตนเอง เด็กต้องเชื่อฟังและอาจสั่งให้มีความรับผิดชอบทำตามข้อบังคับของสังคม แต่ตนเองไม่ค่อยปฏิบัติตาม หรืออาจเป็นพ่อแม่ที่ควบคุมดูแลเอาใจใส่ปกป้องมากเกินไปจนกลายเป็นการก้าวร้าว ครอบงำหรือมีความวิตกกังวล ห่วงใจลูกมากเกินไป จนทำให้เด็กรู้สึกหวาดอึดหวั่น ขาดความเป็นตัวของตัวเอง

2.1.1.2 แบบมีเหตุผล ให้ความอบอุ่น จะเป็นพ่อแม่ที่มีเหตุผล ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่และความนับถือต่อลูก ใช้อำนาจตามบทบาทของตนอย่างเหมาะสม โดยเน้นการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ มีกฎระเบียบที่ชัดเจนให้เด็กปฏิบัติ แต่ยืดหยุ่นได้ตาม

ความเหมาะสม เพื่อให้เด็กรู้สึกว่ามีอิสระ รู้สึกมั่นคงและปลอดภัย พ่อแม่ก็จะปฏิบัติตนตามอย่าง ที่สอนลูกเช่นกัน และให้ความช่วยเหลือเด็กได้พัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น

2.1.1.3 แบบปล่อยปละละเลย จะเป็นพ่อแม่ที่ไม่บังคับ ไม่ก้าวร้าว ไม่ลงโทษ ยอมรับในการกระทำของเด็กเกือบทุกอย่าง เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ การวางกฎระเบียบของครอบครัว สามารถกำหนดกิจกรรมของตนเองได้เป็นอันมาก โดยที่พ่อแม่ ไม่ได้สนับสนุนให้เด็กประพฤติตนตามมาตรฐานของสังคมภายนอก พ่อแม่จึงมักจะมีความเห็นชา ห่างเหินกับเด็ก มักหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับเด็กเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง

จะเห็นได้ว่า วิธีการเลี้ยงลูกแบบให้อำนาจบังคับหรือควบคุมดูแลมากเกินไป และแบบปล่อยปละละเลย จะทำให้เด็กขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มั่นใจในตนเอง มีความรู้สึก ขาดความรัก ความเอาใจใส่ ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิต เชื่อมมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ เห็นคุณค่าในตนเอง ดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างที่ตนปรารถนา ตรงกันข้าม เมื่อไม่เห็นคุณค่าในตนเองหรือเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ก็จะทำให้จะไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง จะมองตนเองว่าเป็นคนไม่ดี รู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า ไม่มีความสามารถ มีข้อบกพร่อง ทำอะไร ก็ล้มเหลว มีความวิตกกังวลสูง มีความเครียด รู้สึกไม่เป็นสุข ไม่มีความยืดหยุ่น จะยึดติดอยู่กับสิ่งที่รู้จักหรือเคยชิน เพื่อความรู้สึกปลอดภัย หลีกเลี่ยงการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จึงมีความอายสูง ไม่กล้าปฏิเสธในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ กลัวการตัดสินใจของคนอื่นที่มีต่อตนเอง รู้สึกว่าตัวเองด้อย กลัวการเข้าสังคม เพราะรู้สึกว่าตนเองงุ่มง่าม จะทำให้คนรอบข้างเดือดร้อน มักนำความคิดของบุคคลอื่นมาใส่ใจ มักคิดว่ากลุ่มเพื่อนไม่ให้การยอมรับ ไม่ให้ความสนใจ เกิดปัญหาการปรับตัวกับบุคคลอื่น และการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ซึ่งนำไปสู่การก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

2.1.2 การได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม

การที่เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา อาจเนื่องจากสาเหตุการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสมในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

2.1.2.1 การควบคุมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่

1) ครอบครัวที่ควบคุมลูกมากเกินไป ครอบครัวที่ควบคุมลูกมากเกินไป มักมีสาเหตุจากการที่พ่อแม่มีความวิตกกังวลในพฤติกรรมของลูก พ่อแม่มักคิดว่าพฤติกรรมที่ลูกแสดงออกมานั้นไม่ถูกต้อง เป็นการขาดความนับถือพ่อแม่ ไม่มีน้ำใจต่อครอบครัว และพยายามมีอำนาจเหนือคนในครอบครัว พ่อแม่จึงตอบสนองด้วยการควบคุมลูกอย่างเข้มงวด แต่ยิ่งควบคุมมากเท่าไรวัยรุ่นก็จะหนีจากการควบคุมมากเท่านั้น โดยการต่อต้าน ทำทนาย และ

ทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับที่พ่อแม่ต้องการ บางคนอาจแสดงออกมาเป็นปัญหาทางอารมณ์แทน แต่ทั้งหมดนี้ก็เพื่อจะหนีจากการควบคุมที่เข้มงวดนั่นเอง

2) ครอบครัวที่ควบคุมลูกน้อยเกินไป การที่ครอบครัวควบคุมลูกน้อยเกินไป มักมีสาเหตุมาจากการที่พ่อแม่มีความกังวลในวิธีการที่ตนเองควบคุมลูก เช่น อาจรู้สึกผิด ถ้าต้องลงโทษลูก กลัวว่าตนเองจะทำให้ลูกรู้สึกอึดอัด ถ้ายุ่งกับลูกมากเกินไปหรือกลัวว่าตนเองจะก้าวร้าว ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ จึงไม่ยอมควบคุมพฤติกรรมของลูก ปล่อยให้ลูกทำอะไรก็ได้ ตามใจชอบ พ่อแม่บางคนคิดว่าลูกกำลังช่วยตนเองได้ดี และสามารถก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ได้ โดยไม่ต้องมีใครมาดูแลช่วยเหลือ แต่ยิ่งปล่อยลูกมากเท่าใด ลูกจะพยายามทำให้พ่อแม่มาใกล้ชิดขึ้นมาสนใจ โดยการมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากเท่านั้น และบางครั้งอาจใช้วิธีที่เป็นอันตราย เช่น พยายามทำร้ายตัวเอง เป็นต้น ในวัยรุ่นที่ขาดทักษะในการช่วยตนเองหรือในการเข้าสังคม เมื่อได้รับอิสรภาพมากและขาดการควบคุมที่เหมาะสมก็อาจใช้อิสรภาพดังกล่าวไม่เป็น ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมได้

2.1.2.2 พ่อแม่ไม่สามารถร่วมมือกันปกครองลูก

ระเบียบวินัยในตัวเด็กเกิดจากความสม่ำเสมอในการอบรม พ่อแม่ที่ไม่สามารถร่วมมือกันหรือมีความเห็นแตกต่างกันในการอบรมลูก จะทำให้การฝึกวินัยเป็นไปอย่างลุ่ม ๆ ดอน ๆ และทำให้เด็กเกิดความสับสน เมื่อลูกยังเล็กอาจจะมีเพียงปัญหาเดียว ไม่เชื่อฟัง แต่เมื่อเข้าวัยรุ่น ปัญหาจะมีความรุนแรงมากขึ้น โดยออกมาในรูปของพฤติกรรมเกราะได้

2.1.2.3 ปัญหาขัดแย้งระหว่างพ่อแม่

วัยรุ่นมีพฤติกรรมเกราะเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของพ่อแม่จากปัญหา คู่สมรสมาสู่ปัญหาของลูกแทน เพื่อลดความเครียดในระบบครอบครัววิธีหนึ่ง เมื่อโตขึ้นวัยรุ่นบางคนอาจถอนตัวออกไปจากความขัดแย้งได้โดยไปมีชีวิตนอกบ้าน ทำกิจกรรมกับเพื่อนฝูงมากขึ้น ปัญหาของพ่อแม่จะรุนแรงขึ้น เพราะไม่มีลูกช่วยลดความเครียดอย่างแต่ก่อน

วัยรุ่นบางคนไม่สามารถถอนตัวออกจากปัญหาของพ่อแม่ได้ ถ้าเขารับรู้ปัญหาของพ่อแม่รุนแรงขึ้นเท่าใด ปัญหาพฤติกรรมของเขาก็จะรุนแรงขึ้นเท่านั้น พฤติกรรมบางอย่างนอกจากจะลดความเครียดระหว่างพ่อแม่แล้ว (พ่อแม่หันมาสนใจปัญหาของลูกแทนการทะเลาะกันเอง) ยังช่วยเบนความสนใจของตัววัยรุ่น ลืมความเศร้า และดับข้อใจอันเนื่องมาจากปัญหาทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ วัยรุ่นที่เกเรจำนวนมากมีพฤติกรรมก้าวร้าว จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวของวัยรุ่นที่ก้าวร้าวเหล่านี้มักมีปฏิสัมพันธ์ไม่เหมาะสมหลายประการ เช่น มาจาก

ปัญหาทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ วัยรุ่นที่เกเรจำนวนมากมีพฤติกรรมก้าวร้าว จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวของวัยรุ่นที่ก้าวร้าวเหล่านี้มักมีปฏิสัมพันธ์ไม่เหมาะสมหลายประการ เช่น

ก. พ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรง และขัดแย้งกันในการกำหนดขอบเขตความประพฤติของลูกและการบังคับใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในบ้าน

ข. เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างลูกกับพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่ง อีกคนหนึ่งจะเข้าข้างลูก ทำให้เกิดการเข้าพวกกันระหว่างพ่อ-ลูก หรือแม่-ลูก ทำให้อำนาจของพ่อแม่ในการปกครองลูกอ่อนลงไป ลักษณะนี้จะเห็นชัดเมื่อครอบครัวพยายามจัดการกับพฤติกรรมก้าวร้าวของลูก

ค. กฎระเบียบในบ้านมีลักษณะไม่คงเส้นคงวา บางครั้งพ่อแม่ก็เข้มงวดกับกฎที่ตั้งไว้ แต่บางครั้งก็ปล่อยให้ลูกฝ่าฝืนกฎได้โดยไม่ว่ากล่าวอะไร

ง. มีการสลับของลำดับการปกครอง คือ พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งไม่มีอำนาจในการปกครองหรือควบคุมลูก แต่มีระดับอำนาจเท่ากับลูก หรือลูกกลายเป็นคนควบคุมพ่อแม่เสียเอง

2.1.3 ครอบครัวแตกแยก

ในครอบครัวแตกแยกนั้น บิดามารดาจะมีความขัดแย้งไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน การแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระในการเลี้ยงดูบุตรเพียงคนเดียว ความเครียดและความหงุดหงิดจากบิดามารดาจะถ่ายทอดไปสู่บุตร เด็กจะรู้สึกมีปมด้อย ขาดความมั่นคง และหวาดหวั่น ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวได้ยาก อาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต ดังที่ ฝน แสงสิงแก้ว (วัชรภรณ์ อภิวัชรวงกูร. 2535 : 169 ; อ้างอิงจาก ฝน แสงสิงแก้ว. 2521 : 21-22) กล่าวว่า สุขภาพจิตดีเริ่มต้นมาจากครอบครัว และกล่าวอีกว่า ความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวแตกแยกหรือขาดความผูกพันรักใคร่กัน ชีวิตในสังคมก็จะแตกแยกไปด้วย การพลัดพรากของครอบครัว เช่น การตาย การเจ็บป่วย การถูกทอดทิ้ง เหล่านี้ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเจ็บปวดและเสียใจอย่างสุดซึ้ง สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้น จากสถานการณ์เลวร้ายต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ ทั้งนี้เนื่องมาจากความสัมพันธ์ของบิดามารดา มีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้าน และจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านสุขภาพจิตของเด็ก เมื่อเด็กเติบโตขึ้น นอกจากนั้นเด็กที่เติบโตมาจากสภาพครอบครัวแตกแยก จะรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการ ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง คิดว่าตนเองไร้ค่า เมื่อต้องมาพบกับสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถปรับตัวเองได้ เกิดความสับสน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี ขาดความสัมพันธ์และ

ไม่สามารถเข้ากันได้ดีกับสังคม ไม่สามารถจะไปให้ถึงจุดหมายของตนได้ จึงหาทางออกด้วยการกระทำอัตวินิบาตกรรม เพื่อเป็นการหนีปัญหาหรือหนีสังคม

เด็กที่พ่อแม่หย่าร้างมีปัญหาทางจิตใจสูงกว่าเด็กที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน การศึกษาเปรียบเทียบเด็กที่มารับการตรวจรักษาด้วยโรคทางกาย พบว่า เด็กที่พ่อแม่หย่าร้างมีภาวะซึมเศร้าสูงถึงร้อยละ 65 ในขณะที่เด็กที่พ่อแม่อยู่ด้วยกันมีเพียงร้อยละ 21 (อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2540 : อ้างอิงจาก คูสิต ลิขนะพิชิตกุล. 2535) ที่พบว่า เด็กที่พ่อแม่หย่าร้างมักมีอาการเศร้า ภาพลักษณ์ของตนเองแย่ง มีพฤติกรรมเกรง และพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควร ผลกระทบนี้มีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง และจะรุนแรงขึ้นถ้าครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ต้องย้ายถิ่นฐานหรือพ่อแม่อายุน้อย แม้ความรุนแรงของผลกระทบดังกล่าวจะลดลง เมื่อเวลาผ่านไปก็ตาม แต่ก็ยังคงมีอิทธิพลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามเมื่อโตขึ้น การวิจัยเปรียบเทียบคนที่เติบโตมาจากครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกับคนจากครอบครัวปกติ พบว่า กลุ่มแรกมีอัตราการหย่าร้างสูง ทั้งนี้เพราะมีความอดทนและความเสียสละในชีวิตแต่งงานน้อยกว่า และมีทัศนคติว่าการหย่าร้างเป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับการแต่งงานที่ล้มเหลว

2.1 ด้านสังคม

เวอร์ออฟ (Veroff, 1969 : 35-36) กล่าวว่า บุคลิกภาพของเด็กวัยประถมศึกษาค่อย ๆ สร้างขึ้นเมื่อเด็กมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อม นอกจากนั้นความรู้สึกมีปมด้อยอาจจะเกิดจากการที่เด็กวัยนี้มีลักษณะชอบเปรียบเทียบกันเองในสังคม ซึ่งการเปรียบเทียบนี้จะส่งผลถึงความรู้สึกต่อคุณค่าของตนเองของเด็ก และพบว่า ความรู้สึกว่ามีความสามารถและรู้สึกว่าตนมีคุณค่าของเด็กวัยนี้จะขึ้นกับการรับรู้ความสามารถของเขาเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน เด็กวัยประถมศึกษาจะเป็นวัยของการหันหลังให้กับผู้ใหญ่ และจับกลุ่มในระหว่างเพื่อนเพศเดียวกัน จนบางคนเรียกวันนี้ว่า วัยแห่งเพื่อน (Peer Year) เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อเด็กในระยนี้มาก และเด็กไม่ต้องการที่จะอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่อีกต่อไป เด็กจะพยายามรวมกลุ่มกันและสร้างโครงสร้างของกลุ่ม รวมทั้งวางมาตรฐานแนวปฏิบัติของคนภายในกลุ่ม โดยดูจากแบบอย่างในสังคมของผู้ใหญ่ กฎระเบียบที่ตั้งขึ้นในกลุ่มของเด็กจะถูกนำไปปฏิบัติใช้อย่างเคร่งครัดโดยไม่บอกให้ผู้ใหญ่รู้ และการที่เด็กวัยนี้มีพฤติกรรมเช่นนี้ ทำให้บางคนเรียกสังคมวัยเด็กนี้ว่า สังคมแห่งความลับ (Secret Society) เนื่องจากเด็กวัยประถมศึกษามีการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนมาก จึงทำให้ผลของการปฏิสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของเด็ก ผลของการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ทำให้เด็กมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองหรือความสามารถของตนเอง รวมทั้ง

เด็กในระยะนี้จะรับรู้ลักษณะความสามารถหรือบุคลิกลักษณะของเพื่อนอีกด้วย ความรู้สึกเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับในกลุ่มเพื่อนของเด็กวัยนี้มีผลโดยตรงต่อบุคลิกภาพของเด็ก นอกจากนี้พรอยด์ เรียกระยะนี้ว่าขั้นแฝง ซึ่งเป็นช่วงต่อระหว่างวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศของตนเองและการเริ่มสนใจอย่างเห็นได้ชัดต่อเพศตรงข้ามซึ่งเกิดขึ้นในระยะวัยรุ่น ในเด็กวัยนี้จะไม่แสดงออกถึงความสนใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ เด็กจะหันมาสู่การเรียนและการแข่งขันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในวัยนี้แม้เด็กจะไม่สนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างชัดเจน แต่เด็กก็ค่อย ๆ เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยจะเห็นได้จากการที่เด็กวัยนี้มักแยกกลุ่มกันระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง และมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของความเป็นชายหรือเป็นหญิงของตน แต่ในขณะเดียวกันทั้งกลุ่มของเด็กหญิงเด็กชายก็ให้ความสนใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะแสดงออกโดยการที่กลุ่มเด็กชายจะชอบหยอกล้อกลุ่มเด็กผู้หญิง ในขณะที่เด็กผู้หญิงจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบ เช่น ทำเป็นไม่สนใจเด็กผู้ชายหรือแสดงอาการโต้ตอบ เช่น การโมโห การเดิน หรือร้องด้วยความโกรธ ซึ่งในลักษณะนี้จะทำให้กลุ่มเด็กชายหยอกล้อเด็กหญิงมากขึ้น

จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพ ครอบครัว สังคม เป็นตัวหล่อหลอมให้บุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาได้

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ราย มีดังนี้

1. การให้คำปรึกษาโดยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Person-Centered Counseling)
2. การเยี่ยมบ้าน เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองในการขอความร่วมมือที่จะช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของเด็ก
3. การให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแนะนำวิธีการเรียนที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองในทุกด้าน และส่งเสริมความสามารถของนักเรียนแต่ละคน
4. ให้การดูแลเอาใจใส่ โดยการติดตามผลเป็นระยะ ๆ จนกว่านักเรียนจะสอบปลายปี

การทำนายผล

จากการศึกษารายกรณีของนักเรียนทั้ง 5 คน การทำนายผลอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เนื่องจากผู้รับการศึกษาฯ อยู่ในวัยที่สามารถแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้จึงทำให้พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลดลง เนื่องจากทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาเป็นอย่างดี

การติดตามผล

จากการติดตามผล ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาที่ทำการศึกษา พบว่า ปัญหาที่มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนลดลง มีความพร้อม มีความสนใจการเรียนรู้ดีขึ้น มาเรียนสม่ำเสมอ มีการเตรียมอุปกรณ์การเรียน สนใจติดตามการสอน และเตรียมตัวที่จะสอบปลายปี ซึ่งแสดงว่าผู้รับการศึกษาสามารถพัฒนาพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้รับการศึกษา

- 1.1.1 ควรยอมรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนทำความเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับสภาวะความเป็นจริงที่เกิดขึ้น
- 1.1.2 เรียนรู้วิธีการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ตลอดจนสามารถแสดงอารมณ์ออกมาอย่างเหมาะสม
- 1.1.3 ฝึกทักษะการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นไปในทางสร้างสรรค์ให้มากขึ้น
- 1.1.4 การสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเอง โดยการพัฒนาความสามารถของตนเองที่มีอยู่ให้มากขึ้น เพื่อเป็นพลังในการดำเนินชีวิตต่อไป
- 1.1.5 มีเป้าหมายในการดำรงชีวิต มีความมานะพยายามที่จะฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ และสร้างกำลังใจในชีวิตให้กับตนเอง
- 1.1.6 มองโลกในแง่ดี เผชิญปัญหา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.2 ข้อเสนอแนะต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

- 1.2.1 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ประจำวิชาตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ควรยอมรับและเข้าใจในพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ให้ความสนใจ ติดตาม เอาใจใส่ต่อผู้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ให้กำลังใจ แนะนำสิ่งที่เหมาะสมและดีงาม เพื่อผู้รับการศึกษาจะเกิดความรู้สึกที่ดี ไร้กังวลที่จะมาขอคำปรึกษามากขึ้น

1.3 ข้อเสนอแนะต่อผู้ที่ศึกษาต่อไป

ผู้ที่ศึกษาต่อไป ควรจะต้องสร้างสัมพันธภาพ ความเป็นกันเอง ยอมรับและเข้าใจตัวผู้รับการศึกษา โดยแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจ ห่วงใยผู้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับการศึกษาเกิดความรู้สึกไร้กังวล กล้าที่จะระบายความรู้สึก

ที่แท้จริงออกมา จะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและควรให้การช่วยเหลือโดยการ
ปรับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษารายกรณี เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอื่น ๆ เช่น
การติดยาเสพติด ความเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาการหย่าร้าง เป็นต้น

2.2 การศึกษารายกรณี ควรศึกษาต่อเนื่องเป็นเวลานานมากเท่าใดยิ่งได้ผลดีมาก
ดังนั้นจึงควรเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2527). *การศึกษานุคคลเป็นรายกรณี*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2530). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธัชวราธร พิมพ์งาม. (2538). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรภูมิ ประทุมทรัพย์. (2530). *การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- นันทนา จูทังคะ. (2527). *การศึกษากิจกรรมของนักเรียนระดับ ป.กศ.ต้น ที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียนและการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทิกา แยมสรवल. (2529). *การศึกษาเฉพาะกรณี*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปาริชาติ หมดมณฑิล. (2543). *การศึกษากิจกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนและโครงการการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเทือง ภูมิภัทราคม. (2529). *ผลของการเสริมแรงทางบวกปรับพฤติกรรมก่อนนอนชั้นเรียนในห้องเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาในแง่ของการแผ่ขยายข้ามพฤติกรรม สภาพการณ์ และการคงอยู่ของพฤติกรรม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ประภาพรรณ นาคข้าพันธ์. (2537). ผลของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจันต์อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผดุง อารยวิญญู. (2528). เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- พนม ลีมาจารย์. (2530). การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พรชูลี อาชาวอำรุง และสงบ ลักษณะ. (2519). ขนาดและประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา.
- พรหมธิดา แสงคำเครือ. (2528). การแนะแนวเบื้องต้น. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ภรณ์ อินทศร. (2535). แบบวัดแววจิตใจ : ประสิทธิภาพในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เยาวภา กันทรวิชากุล. (2530). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าโมกวิทยาภูมิ จังหวัดอ่างทอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งทิพย์ ยอดประดู. (2537). การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา แซ่ปั้ง. (2530). การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพเพื่อลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริลักษณ์ รักษาทรัพย์. (2534). การเปรียบเทียบผลของการใช้หลักฟรีแมคกับการเสริมแรงทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรักษาททรัพย์พิทยากร อำเภอท่งศรีภูมิ จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2523). *จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมโภชน์ เขียมสุภาสิต. (2526, กรกฎาคม). “แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน,” *ครูปริทัศน์*. 8 : 26-32.
- สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. (2542). *การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพรณ โคตรจรัส. (2528). *การศึกษาเฉพาะรายและการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลำเจิง บุญเรืองรัตน์. (2512). *อิทธิพลของการทดสอบที่มีต่อการเรียนในเนื้อหาบางประการในวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มนักเรียนที่มีสมรรถภาพในการเรียนต่างกัน*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- อาภา จันทรสกุล. (2528). *การให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุมาพร ตั้งคสมบัติ. (2541). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว*. กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้าพรินต์ติ้ง.
- อรอนงค์ วิทยานิพนธ์. (2533). *การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Boldstad, Orin D. Stephen M. and Johnson. (1972, March). “Self-Regulation in the Modification of Disruptive Classroom Behavior,” *Journal of Applied Behavior Analysis*. 5(3) : 443-454.
- O’Leary, K. Daniel and others. (1987). *Behavior Therapy : Application and Outcome*. 2nd ed. Englewood Cliffs N.J. : Prentice-Hall.
- Veroff, J. (1969). “Social Comparison and the Development of Achievement Motivation,” In *Achievement Related Motives in Children*. Edited by O.P. Smith New York : Russell Sage.

ภาคผนวก

แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมข้อความในแบบสอบถาม ให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด การตอบตามความเป็นจริงย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง แบบสอบถามนี้จะเก็บไว้เป็นความลับ

ก. ประวัติส่วนตัวและครอบครัวของข้าพเจ้า

1. ข้าพเจ้าชื่อ..... นามสกุล..... เพศ.....
กำลังเรียนอยู่ชั้น..... นับถือศาสนา..... เชื้อชาติ.....
สัญชาติ.....
เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... อายุ..... ปี .....เดือน
2. สถานที่เกิด..... ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
อยู่บ้านตนเองหรือบ้านเช่า..... มีห้องส่วนตัวหรือไม่.....
3. บิดาชื่อ..... นามสกุล..... อายุ..... ปี
อาชีพ..... รายได้เฉลี่ยเดือนละ..... บาท สถานที่ทำงาน
..... โทรศัพท์.....
มารดาชื่อ..... นามสกุล..... อายุ..... ปี
อาชีพ..... รายได้เฉลี่ยเดือนละ..... บาท สถานที่ทำงาน
..... โทรศัพท์.....
4. บิดามารดาของนักเรียน (เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความ)
..... อยู่ด้วยกัน ..... บิดาสมรสใหม่
..... แยกกันอยู่ ..... บิดาถึงแก่กรรม
..... หย่ากัน ..... มารดาสมรสใหม่
..... มารดาถึงแก่กรรม
5. นักเรียนอาศัยอยู่กับ
..... บิดามารดา ..... บิดาและมารดาเลี้ยง
..... บิดา ..... มารดาและบิดาเลี้ยง
..... มารดา ..... บิดามารดาบุญธรรม
..... อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ผู้ปกครองชื่อ..... นามสกุล..... เกี่ยวข้องกับ
นักเรียนโดยเป็น..... อายุ.....ปี อาชีพ.....
รายได้เฉลี่ยเดือนละ.....บาท
7. ระดับการศึกษาของบิดา.....
ระดับการศึกษาของมารดา.....
8. นักเรียนได้ค่าใช้สอยประจำวันจาก..... ประมาณวันละ.....บาท
9. นักเรียนมีพี่น้องเกิดจากบิดามารดาเดียวกัน..... คน ชาย..... คน หญิง..... คน
นักเรียนมีพี่น้องเกิดจากบิดากับภรรยาอื่น ๆ..... คน ชาย..... คน หญิง..... คน
นักเรียนมีพี่น้องเกิดจากมารดากับสามีอื่น ๆ..... คน ชาย..... คน หญิง..... คน
10. พี่น้องของนักเรียนรวมทั้งตัวนักเรียนเรียงตามลำดับดังนี้

คนที่	อายุ	เพศ	การศึกษา	อาชีพ
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

11. บุคคลอื่นในครอบครัวของนักเรียนคือ

คนที่	อายุ	เพศ	การศึกษา	อาชีพ
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

12. เพื่อนนักเรียนที่อยู่บ้านใกล้ซิดที่สุดที่จะติดต่อได้สะดวก

ชื่อ..... นามสกุล..... ชั้น.....

ข. สุขภาพของข้าพเจ้า

ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่เหมาะสมกับนักเรียน และเติมข้อความในช่องว่างบางข้อ

1. สุขภาพของข้าพเจ้าในขณะนี้ ดีมาก ดี พอใช้ ไม่ดีเลย
2. ข้าพเจ้าเคยเจ็บป่วยอย่างหนักมาก่อน เคย ไม่เคย
ถ้าเคยเป็นบอกชื่อโรค..... อายุขณะเป็นโรค.....ปี
3. ข้าพเจ้าเคยเป็นโรคเรื้อรังมาก่อน เคย ไม่เคย
ถ้าเคยเป็นบอกชื่อโรค..... อายุขณะเป็นโรค..... ปี
4. ข้าพเจ้าเคยประสบอุบัติเหตุร้ายแรงมาก่อน เคย ไม่เคย
ถ้าเคยบอกด้วยว่าเป็นอุบัติเหตุอะไร.....
ได้รับบาดเจ็บอะไรบ้าง.....
เมื่ออายุ..... ปี
5. ข้าพเจ้าเคยเป็นลมวิงเวียนศีรษะบ่อย ๆ เป็นเสมอ เป็นบ้าง ไม่เคยเป็น
6. ข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับโรคประสาท มีปัญหา ไม่มีปัญหา
7. ข้าพเจ้าต้องใช้แว่นสายตาในขณะนี้ ใช้เป็นประจำ ใช้บ้าง ไม่ต้องใช้
8. ข้าพเจ้าไม่เคยใช้แว่นสายตามาก่อนเลย แต่คิดว่าจำเป็นต้องใช้
 จำเป็นมาก จำเป็น ไม่จำเป็น
9. ในเรื่องการพูด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณดคล่อง พูดไม่คล่องหรือพูดซ้ำ พูดติดอ่าง
10. ข้าพเจ้าได้ยินชัดเจน ชัดเจนดี ไม่ค่อยชัดเจน
11. ตามปกติข้าพเจ้านอนวันละ 4-6 ชั่วโมง 6-8 ชั่วโมง 8-10 ชั่วโมง
12. โรคประจำตัวของข้าพเจ้าที่เป็นอยู่เสมอ คือ.....
13. ในบางครั้งข้าพเจ้าวิตกกังวลอย่างมากเกี่ยวกับสุขภาพขณะนี้ วิตก ไม่วิตก
14. ขณะนี้ข้าพเจ้าสูง..... เซนติเมตร น้ำหนัก..... กิโลกรัม
15. ตรวจสุขภาพปีละ..... ครั้ง ครั้งสุดท้ายได้ตรวจร่างกายเมื่อ.....
ตรวจที่.....
16. อื่น ๆ (ที่ต้องการบอกเกี่ยวกับสุขภาพ).....
.....
.....

ค. การสังคมและกิจกรรมของข้าพเจ้า

ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่เหมาะสมกับนักเรียน และเติมข้อความลงในช่องว่างบางข้อ

1. ที่อยู่ของครอบครัวของข้าพเจ้า บ้านบิตามารดา บ้านญาติ บ้านเช่า
และอื่น ๆ อธิบาย.....
2. ความรู้สึกของข้าพเจ้าต่อที่อยู่อาศัย ชอบมาก ชอบ ไม่ชอบเลย
3. เพื่อน ๆ มาเที่ยวหรือเยี่ยมเยียนข้าพเจ้า มาบ่อย ๆ มาบ้าง ไม่มาเลย
4. ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนมาบ้าน ชอบให้มาเสนอ ชอบให้มาบ้างเป็นครั้งคราว
 ไม่ชอบให้มาเลย
5. ความรู้สึกของข้าพเจ้าเมื่อสมาคมกับเพื่อน ๆ .....
6. ความรู้สึกของเพื่อนที่มีต่อข้าพเจ้า.....
7. ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้ตัดสินใจด้วยตนเอง ใช่ ไม่ใช่
8. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้เป็นประจำ ใช้บ้าง ไม่ใช่เลย
9. ข้าพเจ้าชอบฟังวิทยุ ชอบฟังเป็นประจำ ชอบฟังบ้าง ไม่ชอบฟังเลย
โปรแกรมวิทยุที่ข้าพเจ้าชอบที่สุดคือ.....
10. ข้าพเจ้าชอบดูโทรทัศน์ ดูเป็นประจำ ดูบ้าง ไม่ได้ดูเลย
ชอบดูประเภท.....
11. ข้าพเจ้าชอบดูภาพยนตร์ ดูบ่อย บางครั้ง ไม่ได้ดูเลย
ชอบดูประเภท.....
12. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือประเภท
 ผจญภัย ลึกลับ รักใคร่ เครื่องยนต์กลไก
 ตลกขบขัน วิทยาศาสตร์ กีฬา ชีวประวัติ
 ประวัติศาสตร์ โคลงและบทละคร
13. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นประจำ เป็นครั้งคราว ไม่เคยอ่านเลย
14. ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬากลางแจ้ง ชอบมาก ชอบบ้าง ไม่ชอบเลย
กีฬากลางแจ้งที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดคือ.....
15. ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬาในร่ม ชอบมาก ชอบบ้าง ไม่ชอบเลย
กีฬาในร่มที่ข้าพเจ้าสนใจมากที่สุด คือ.....
16. ข้าพเจ้าเคยแสดงละครในงานต่าง ๆ เคย ไม่เคย

17. ข้าพเจ้าสามารถเล่นดนตรี ได้ดี พอใช้ได้ ไม่ได้เลย
เครื่องดนตรีที่ชอบเล่น คือ.....
18. ข้าพเจ้าชอบร้องเพลง ชอบมาก ชอบบ้าง ไม่ชอบเลย
ประเภทของเพลงที่ชอบ คือ.....
19. ข้าพเจ้ามีความสนใจในนาฏศิลป์ไทย สนใจมาก สนใจบ้าง ไม่สนใจเลย
20. ข้าพเจ้า ทำ ไม่ทำ งานพิเศษหรือหารายได้ส่วนตัว
21. งานอดิเรกของข้าพเจ้า คือ.....

ง. กิจกรรม การศึกษา และปัญหาของข้าพเจ้า

1. เมื่อปีที่แล้วข้าพเจ้าได้เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนได้จัด คือ.....
กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดคือ.....
2. ปีนี้ ข้าพเจ้า เข้าร่วม กิจกรรม ที่ โรงเรียน จัด ขึ้น ต่อ ไป นี้
.....
.....
กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดคือ.....
และข้าพเจ้าสมัครเป็นสมาชิกชุมนุม.....
3. ข้าพเจ้า เคย ไม่เคย เป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม
ข้าพเจ้า เคย ไม่เคย เป็นหัวหน้าชั้น
4. ในโรงเรียนนี้ข้าพเจ้ามี เพื่อนมาก เพื่อนน้อย ไม่มีเพื่อนเลย
เพื่อนที่ดีที่สุดของข้าพเจ้า ชื่อ.....
สิ่งที่ข้าพเจ้าและเพื่อนที่ดีที่สุดของข้าพเจ้าชอบทำด้วยกันเสมอ ๆ คือ.....
5. ตามปกติ ข้าพเจ้าใช้เวลาอ่านหนังสือหรือปรึกษาบทเรียนที่บ้านวันหนึ่ง ๆ ประมาณ.....
ชั่วโมง ข้าพเจ้า มี ไม่มี สถานที่เงียบสงบ เหมาะสมแก่การอ่านหนังสือ และ
ทำการบ้านที่บ้านของข้าพเจ้า
สถานที่ที่ข้าพเจ้าใช้ดูหนังสือและทำการบ้าน เป็นที่แห่งเดียวกันทุกวัน ไม่เป็นที่
แห่งเดียวกัน (บางทีในห้องนอน ห้องรับแขก สนามหญ้า)
6. ความรู้สี่กของข้าพเจ้าเกี่ยวกับวิชาที่เคยเรียน
ชอบมากที่สุด   ชอบน้อยที่สุด   ยากที่สุด   ง่ายที่สุด
(วิชา)   (วิชา)   (วิชา)   (วิชา)

- .....
7. วิชาที่ข้าพเจ้าต้องท่องบ่น เอาใจใส่มากที่สุด คือ.....
8. ข้าพเจ้า ทำ ไม่ได้ทำ ตารางกำหนดเวลาดูหนังสือไว้
9. ข้าพเจ้าทำให้มีสมาธิในเวลาดูหนังสือ ได้ง่าย ได้ยาก
10. ข้าพเจ้า ต้องการ ไม่ต้องการ คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน
11. ตามปกติข้าพเจ้า ชอบ ไม่ชอบ เรียนหนังสือและเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน ๆ
ข้าพเจ้าเรียนหนังสืออยู่ในเกณฑ์ ดี ปานกลาง ใช้ไม่ได้
12. เมื่อข้าพเจ้าเติบโตขึ้น บิดาต้องการให้มีอาชีพเป็น.....
มารดาต้องการให้มีอาชีพเป็น.....
ข้าพเจ้าต้องการเป็น.....
13. ข้าพเจ้าตั้งใจจะเรียนให้จบชั้นสูงสุดของโรงเรียนนี้
 ตั้งใจแน่วแน่ ไม่แน่ใจ ไม่ตกลงใจเลย
14. เมื่อข้าพเจ้าเรียนจบชั้น ม.3 แล้ว ข้าพเจ้าตั้งใจจะเรียนต่อที่.....
(ชื่อโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย)
15. อาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกตามความตั้งใจของข้าพเจ้าในขณะนี้เรียงตามลำดับดังนี้
1. .... 2. ....
3. .... 4. ....
16. ความรู้สึกของข้าพเจ้าเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในโรงเรียนนี้
.....
.....
17. ความรู้สึกของข้าพเจ้าเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในโรงเรียนนี้
.....
.....
18. ปัญหาหรือความไม่สบายใจที่ข้าพเจ้าต้องการได้รับความช่วยเหลือ
1. .... 2. ....
3. ....

แบบทดสอบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ 1 – 20 เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ข้อ 21 – 40 เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ข้อ 41 – 60 เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ตอนที่ 3 แบบทดสอบการปรับตัว

คำชี้แจงในการตอบแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1.2 ตอนที่ 2 ถ้ามเกี่ยวกับวิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน มีคำถามทั้งหมด 60 ข้อ

1.3 ตอนที่ 3 ถ้ามเกี่ยวกับความรู้สึกของท่านที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ มีคำถามทั้งหมด

35 ข้อ

2. พ่อแม่ที่กล่าวในที่นี้ หมายถึง บุคคลที่ได้ให้การอบรมเลี้ยงดูท่านมาเป็นเวลานานที่สุด อาจเป็น ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา พระ หรือบุคคลอื่นก็ได้

3. วิธีตอบแบบทดสอบ

3.1 ตอนที่ 1 ให้ท่านกาเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องที่กำหนดให้ ซึ่งตรงกับเพศของท่าน

3.2 ตอนที่ 2 ให้ท่านระลึกถึงเหตุการณ์ที่ล่วงเลยมาแล้วว่า พ่อแม่ได้ปฏิบัติต่อท่านในลักษณะใด แล้วกาเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องคำตอบท้ายข้อความที่เห็นว่าตรงกับความจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุดเพียง 1 คำตอบ

4. ขอให้ท่านตอบคำถามทุกข้อ อย่าเว้นข้อหนึ่งข้อใดเป็นอันขาด เพราะจะทำให้แบบทดสอบที่ท่านทำเสียทั้งชุด และเนื่องจากท่านไม่ต้องเขียนชื่อของท่านลงในแบบทดสอบชุดนี้ จึงทำให้ไม่มีใครทราบว่าคุณตอบคำถามอย่างไร ดังนั้นจึงขอความร่วมมือให้ท่านตอบคำถามให้ตรงกับความเป็นจริงและความรู้สึกของท่านมากที่สุด

“ขอขอบคุณในความร่วมมือ”

ตอนที่ 1 เพศของท่าน ชาย..... หญิง.....

ตอนที่ 2

ข้อ	วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	พ่อแม่ไม่ค่อยเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของฉัน					
2.	พ่อแม่ไม่เคยว่ากล่าวตักเตือนเกี่ยวกับความประพฤติของฉัน					
3.	เมื่อฉันขออะไรพ่อแม่มักไม่ให้ แถมยังดุเสียอีก					
4.	เวลาฉันมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน พ่อแม่มักเฉยฉันต้องแก้ปัญหาเอง					
5.	ฉันคบเพื่อนฝูงได้อย่างอิสระพ่อแม่ไม่ค่อยตักเตือน					
6.	ฉันจะไปเที่ยวไหนพ่อแม่ก็ไม่ว่า					
7.	ฉันต้องดูแลซักฟอกเสื้อผ้าของตัวเองเสมอ					
8.	เวลาฉันไม่สบายหรือบาดเจ็บ ฉันต้องหยิบยาในตู้ยามารับประทานหรือรักษาเองเสมอ					
9.	พ่อแม่มักยกย่องความดีของคนอื่นมาเปรียบเทียบกับฉัน					
10.	เวลาฉันทำดีพ่อแม่ไม่ค่อยชมเชย					
11.	พ่อแม่ไม่ค่อยเอาใจใส่เรื่องการแต่งตัวของฉัน					
12.	หลังเลิกเรียนเมื่อกลับถึงบ้าน ทางบ้านไม่เคยสนใจไต่ถามฉัน					
13.	พ่อแม่ไม่เคยอยู่เพื่อให้คำปรึกษากับฉันในเรื่องการเรียนเลย					
14.	เวลาทะเลาะกับพี่ ๆ น้อง ๆ ฉันจะถูกตำหนิมากกว่าคนอื่น ๆ					

15.	ฉันอยู่บ้านอย่างไม่มีควมอบอุ่นใจ					
16.	เมื่อฉันทำผิดจะถูกลงโทษหรือถูกตำหนิอย่างรุนแรง					
17.	พ่อแม่ไม่เคยสนใจว่าฉันจะแต่งตัวอย่างไรแบบไหน					
ชื่อ	วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18.	พ่อแม่ชอบไล่ฉันไปให้เล่นที่อื่น จะได้ไม่ทำความรำคาญให้					
19.	ฉันดูโทรทัศน์อยู่จนตีกบ่อยครั้ง					
20.	พ่อแม่รักฉันไม่เท่ากับรักคนอื่น ๆ ในบ้าน					
21.	เวลาจะไปไหนต้องขออนุญาตและชี้แจงเรื่องที่จะไปให้ละเอียด					
22.	ฉันกลับจากโรงเรียนต้องถึงบ้านตรงต่อเวลา					
23.	พ่อแม่มักเคี่ยวเข็ญให้ฉันทำการบ้าน					
24.	ถ้าฉันขอเงินซื้อของอะไรจะต้องชี้แจงถึงการใช้จ่ายอย่างละเอียด					
25.	เวลาฉันออกนอกบ้าน ถ้าพ่อแม่เห็นว่าแต่งตัวไม่เรียบร้อยจะต้องให้เปลี่ยนใหม่ทันที					
26.	ฉันไม่ค่อยมีโอกาสไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ นอกจากไปกับพ่อแม่					
27.	เมื่อฉันขออนุญาตไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ มักไม่ได้รับอนุญาต					
28.	ถ้าฉันจะใช้ของใช้ในบ้าน ต้องได้รับอนุญาตจากพ่อแม่ทุกครั้ง					
29.	วันหยุดเสาร์อาทิตย์ พ่อแม่มักไม่อนุญาตให้ฉันออกไปเที่ยวนอกบ้าน					
30.	ถ้าพ่อแม่ไม่อยู่บ้าน ฉันจะรู้สึกสบายใจและโล่งใจมาก					
31.	พ่อแม่จะกำหนดว่าฉันจะเลือกเรียนหรือประกอบ					

	อาชีพอะไร					
32.	ถ้าเพื่อนของฉันเป็นคนที่พ่อแม่ไม่ชอบ ท่านจะสั่งให้ฉันเลิกคบ					
ข้อ	วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33.	พ่อแม่ต้องการให้ฉันทำตามสิ่งที่ท่านต้องการ					
34.	เมื่อฉันทำผิดมักจะถูกดุและถูกลงโทษ					
35.	พ่อแม่มักชอบพูดว่าฉันชอบได้เถียงเมื่อฉันชี้แจงเหตุผลให้ท่านฟัง					
36.	เวลาฉันทำผิด พ่อแม่จะดุทันทีแม้ไม่ใช่ที่บ้าน					
37.	ถ้าฉันสอบตก พ่อแม่คงจะลงโทษฉันอย่างหนัก					
38.	เวลาฉันผิดหวัง พ่อแม่ไม่ค่อยปลอบใจ					
39.	เมื่อฉันมีปัญหาที่โรงเรียน ฉันไม่กล้ามาเล่าให้พ่อแม่ฟัง					
40.	พ่อแม่มักเป็นผู้เลือกเสื้อผ้า แบบผมให้กับฉัน					
41.	เวลาทะเลาะกับพี่ๆ น้องๆ พ่อแม่จะตัดสินโดยไม่ลำเอียง					
42.	พ่อแม่จะพูดคุยกับฉันอย่างสนุกสนาน					
43.	พ่อแม่จัดซื้อเสื้อผ้าให้ฉันใส่อย่างเพียงพอ					
44.	ถ้าฉันกลับบ้านค่ำ พ่อแม่จะเฝ้าคอยและไม่ให้ฉันทำอย่างนั้นอีก					
45.	พ่อแม่มักซื้อสิ่งของให้ลูก ๆ เท่ากันทุกคน					
46.	พ่อแม่จะทำอาหารอร่อย ๆ ให้ฉันรับประทานเสมอ					
47.	พ่อแม่อนุญาตให้ฉันไปเที่ยวนอกบ้านได้ตามสมควร					
48.	พ่อแม่จะดูว่ากล่าวหรือทำโทษเมื่อลูกทุกคนทำผิด โดยไม่ยกเว้นคนใด					
49.	ในวันหยุดพ่อแม่จะอนุญาตให้ฉันทำงานส่วนตัวได้					

50.	พ่อแม่ส่งเสริมให้ฉันเรียนวิชาที่ฉันถนัด					
51.	พ่อแม่ไม่แสดงความโกรธ เมื่อฉันชี้แจงเหตุผล					

ข้อ	วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
52.	เมื่อฉันมีปัญหา เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาเรื่องเพื่อน ฉันมักจะปรึกษาพ่อแม่					
53.	พ่อแม่รับฟังความคิดเห็นของฉันเสมอ					
54.	เวลาจะพาไปเที่ยวนอกบ้าน พ่อแม่มักจะถามฉันก่อนว่าอยากไปเที่ยวที่ไหน					
55.	เมื่อฉันทำผิด พ่อแม่มักให้โอกาสฉันชี้แจงเหตุผล					
56.	ทุกครั้งที่ฉันไม่ทำตามสิ่งที่พ่อแม่ต้องการ ท่านจะถามถึงเหตุผล					
57.	พ่อแม่มักจะถามความคิดเห็นของฉันในเรื่องต่าง ๆ					
58.	ฉันเลิกคบเพื่อนได้ทั้งหญิงและชายโดยพ่อแม่ไม่ห้าม					
59.	พ่อแม่มักจะให้ฉันขบคิดปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเอง และจะช่วยเมื่อฉันคิดไม่ออก					
60.	เมื่อฉันทำอะไรแล้วพลาดหวัง พ่อแม่จะพูดให้กำลังใจ					

เกณฑ์ในการให้คะแนน

เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนนั้น ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนรวมของแบบสอบถามตอนใดสูง นับว่าเป็นผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบนั้น

ตอนที่ 3

ท่านมีความรู้ต่อสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	เมื่อถูกล้อว่าพูดไม่ชัด ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจ					
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเป็นคนใจร้อนและโมโหง่าย					
3.	เมื่อมีเรื่องไม่พอใจเกิดขึ้น ข้าพเจ้าจะแสดงออกทันที					
4.	เมื่อข้าพเจ้าเถียงหรือทะเลาะกับเพื่อน จะต้องเก็บเอามาคิดเป็นเวลาหลายวัน					
5.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ ทุกคนดีต่อข้าพเจ้า					
6.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ ถ้าต้องทำงานคนเดียว					
7.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ ทำอะไรไม่ค่อยถูกใจ					
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองถูกเพื่อนรังเกียจ					
9.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ ชอบนินทาข้าพเจ้า					
10.	เพื่อน ๆ ชอบทำงานร่วมกับข้าพเจ้า					
11.	ข้าพเจ้าชอบนั่งคิดถึงเรื่องต่าง ๆ คนเดียวเสมอ					
12.	ก่อนสอบทุกครั้งข้าพเจ้ารู้สึกกระวนกระวายใจ					
13.	ก่อนประกาศผลการสอบ ข้าพเจ้ามักฝันว่าสอบตกหรือสอบได้ที่ไม่ดี					
14.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเรียนสู้คนอื่นไม่ได้เลย					
15.	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจในเรื่องที่ครูสอน ข้าพเจ้าจะถามครูทันที					
16.	ข้าพเจ้ารู้สึกมีความลำบากใจในการสร้างความคุ้นเคยกับผู้อื่น					

17.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเขา/เธอ/เพื่อนคนสนิทไม่อยู่					
18.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองต้องคอยเอาใจคนอื่นอยู่เสมอ					
ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานร่วมกับคนอื่น					
20.	ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขสนุกสนานว่าเจี๋ย เมื่อได้ร่วมสนุกกับเพื่อน ๆ					
21.	ข้าพเจ้ามักมีความคิดเห็นขัดแย้งกับคนอื่นเสมอ					
22.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความยุติธรรม					
23.	เมื่อถูกครูเรียกออกไปพูดหน้าชั้น ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่า					
24.	รู้สึกว่าคนที่เรียนเก่ง ชอบมองข้าพเจ้าด้วยสายตาเยาะเย้ย					
25.	ข้าพเจ้ารู้สึกอายเพื่อน ๆ ไม่อยากให้ไปเห็นบ้านของข้าพเจ้า					
26.	รู้สึกว่าพี่น้องของข้าพเจ้าคอยเอาเปรียบข้าพเจ้าเสมอ					
27.	รู้สึกว่าพ่อแม่ไม่เอาใจใส่ตัวข้าพเจ้า					
28.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มีอิสระในการกระทำสิ่งต่าง ๆ					
29.	ข้าพเจ้าชอบบ่นเมื่อเพื่อนทำในสิ่งที่ไม่ถูกใจ					
30.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ ชอบเอาเปรียบ					
31.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยมีเพื่อน					
32.	ข้าพเจ้าไม่กล้าถามครูเมื่อไม่เข้าใจเรื่องที่ครูสอน					
33.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากคนอื่น					
34.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ ไม่สนใจตัวข้าพเจ้าเลย					

35.	เมื่อทราบล่วงหน้าว่าจะต้องออกไปพูดหน้าชั้นคนเดียว ข้าพเจ้ารู้สึกกระวนกระวายใจอย่างบอกไม่ถูก					
-----	---	--	--	--	--	--

การตีความและการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบการปรับตัวทางสังคม โดยการศึกษาเป็นรายกรณี ไม่มีการรวมคะแนนเฉลี่ย แต่จะพิจารณาจากคำถามและคำตอบในแต่ละข้อ

แบบประเมินตนเอง
เรื่อง การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะของตนเองมากที่สุด

ลำดับ ที่	ข้อความ	ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก
1.	ฉันชอบเข้าสังคมและอยากทำความรู้จักกับคนอื่น ๆ เสมอ				
2.	ฉันให้ความสำคัญอย่างมากในการเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสม ไม่ว่าจะพูดกับใครก็ตาม				
3.	ฉันรู้ว่าเมื่อไรควรพูด เมื่อไรควรจะฟัง				
4.	ฉันขอบคุณกับคนอื่นในเรื่องที่เขาสงใจ				
5.	ฉันมักเป็นคนเริ่มต้นทักทายผู้อื่นก่อนเสมอ				
6.	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบายเหตุผลที่เขายอมรับได้				
7.	ฉันสามารถทำให้เพื่อนยอมรับจุดอ่อนของเขาได้ โดยไม่เสียสัมพันธภาพ				
8.	ฉันยินดีรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงตนเองเสมอ				
9.	นอกจากฟังอย่างตั้งใจแล้ว บ่อยครั้งฉันสามารถเข้าใจความต้องการของผู้อื่นได้ โดยสังเกตสีหน้า กริยาท่าทาง				
10.	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน				

คะแนน 4 หมายถึง จริงมาก

3 หมายถึง ค่อนข้างจริง

2 หมายถึง จริงบางครั้ง

1 หมายถึง ไม่จริง

การแปลผล คะแนนมากกว่า 20 อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

คะแนน 20 และน้อยกว่า อยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง

แบบสำรวจตนเอง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนประเมินตนเอง โดยขีดเครื่องหมาย ในช่อง ใช่ หรือ ไม่ใช่

ข้อที่	คุณลักษณะ	ความคิดเห็น	
		ใช่	ไม่ใช่
1.	สนุกสนานร่าเริง		
2.	มีระเบียบวินัย		
3.	เป็นตัวของตัวเอง		
4.	มีเหตุผล		
5.	ซื่อสัตย์		
6.	พึ่งตนเอง		
7.	มนุษยสัมพันธ์ดี		
8.	รักความก้าวหน้า		
9.	มีความสามารถ		
10.	มีความรับผิดชอบ		
11.	มีคุณค่า		
12.	ชักจูงง่าย		
13.	ชอบให้คนสนใจ		
14.	มักแยกตัวจากผู้อื่น		
15.	ก้าวร้าว		
16.	น่าสงสาร		
17.	ขี้เกรงใจ		
18.	หงุดหงิดง่าย		
19.	ชอบเสี่ยง		

20.	ท้อแท้		
-----	--------	--	--

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าตอบว่า ใช่ จะได้คะแนน 1 คะแนน

ถ้าตอบว่า ไม่ใช่ จะได้คะแนน 0 คะแนน

อัตตชีวประวัติ

ให้นักเรียนบรรยายข้อความต่อไปนี้ตามความเป็นจริง

ครอบครัวของข้าพเจ้า

ชีวิตในวัยเด็กของข้าพเจ้า.....

.....

ชีวิตในปัจจุบันของข้าพเจ้า.....

.....

ชีวิตในอนาคตของข้าพเจ้า.....

.....

แบบฟอร์มบันทึกการสังเกต

การบันทึกการสังเกตครั้งที่.....

ชื่อผู้ถูกสังเกต..... อายุ.....ปี

วัน เวลาที่สังเกต.....

สถานที่.....

พฤติกรรมที่เกิดขึ้น.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็น.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

แบบฟอร์มสำหรับบันทึกการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ครั้งที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เวลา.....น. สถานที่.....

จุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์.....

สรุปผลจากการสัมภาษณ์.....

.....

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

นัดสัมภาษณ์ครั้งต่อไป วันที่.....เวลา.....น.

สถานที่.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

แบบฟอร์มบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ชื่อครูที่ไปเยี่ยม.....

ชื่อนักเรียน..... อายุ.....ปี ชั้น.....

ชื่อครูประจำชั้น.....

ชื่อบิดา..... ชื่อมารดา..... ชื่อผู้ปกครอง.....

ที่อยู่.....

วันที่ไปเยี่ยม..... เวลา..... ถึงเวลา.....น.

1. บรรยายรูปร่างลักษณะภายนอกตัวบ้านและบริเวณสนามหญ้า.....
.....
2. บรรยายลักษณะภายในบ้าน.....
.....
3. บรรยายลักษณะของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง.....
.....
4. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน.....
.....
5. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อสถาบันการศึกษา.....
.....
6. บรรยายสถานการณ์การทำงานและโอกาสที่นักเรียนได้ทำการบ้านที่บ้าน.....
.....
7. บรรยายถ้อยคำของผู้ปกครองที่ท่านคิดว่าสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น.....
.....
8. บันทึกข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือนักเรียนและปรับปรุง
สถาบันการศึกษาให้ดีขึ้น.....
.....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางปณิตดา กริมละ
วัน เดือน ปีเกิด	11 มกราคม 2501
สถานที่เกิด	35 หมู่ 9 ตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	40/255 หมู่ที่ 7 หมู่บ้านเสนาวิลล่า 4 ถนนพระยาสุเรนทร์ แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ 10510
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพุทธนิคม 2 อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2531	ครุศาสตรบัณฑิต (การแนะแนว) วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2519	ได้รับตำแหน่งครูมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเบญจวรรณศึกษา เขตยานนาวา กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2521-2533	ได้รับตำแหน่งครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารสาสน์พัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2534-2536	เปิดโรงงานย่อยทำดอกไม้ประดิษฐ์ส่งออก อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2537-2546	ได้รับตำแหน่งครูแนะแนว โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เขตสาทร บางรัก กรุงเทพฯ
ปัจจุบัน	เจ้าของสำนักงานมนัสดา รับปรึกษาสารนิพนธ์ ปริญญาโท วิทยานิพนธ์ พิมพ์งาน แปลเอกสาร